ÇOCUK EĞİTİMİ- 1

Ahmet TÜRKAN

MBA

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA

Ahmet TÜRKAN, 1959 yılında Bolu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bolu'da lise Öğrenimini İstanbul'da Deniz Astsubay Hazırlama Okulu'nda tamamladı. 1 yıllık Sınıf Okulu Eğitiminden sonra 1979 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı deniz birliklerinde deniz astsubayı olarak göreve başladı. 1983 yılında 6 ay süren DSH uçak uçuş operatörü kursunu başarı ile tamamlayarak uçak uçuş operatörü unvanı ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı hava unsurlarında görev aldı. 1989 yılında Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi İktisat Programını tamamladı. 1997 yılında Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'ndaki görevinden ayrıldı. 2009 yılında Maltepe Üniversitesi İşletme Yüksek Lisansını tamamladı. Halen ticari hayatta kariyerini devam ettirmekte, özel bir şirkette yönetici olarak görev yapmaktadır. Evli ve 3 çocuk babasıdır. http://www.habername.com haber sitesinde haftalık makaleleri yayınlanmaktadır.

YAYINLANMIŞ ESERLERİ

Alaturka Laiklik KDY 2021

İletişimi Aşk Hali KDY 2022

SİTELERİ

www.ahmetturkan.com.tr

www.ahmetturkan.gen.tr

TAKDİM

Çocuk yetiştirmenin, ebeveyn olmanın zorlukları malumdur. Bu konuya Kendi Gibi Olmak isimli kitabımda etraflıca değinmiştim.

Bu çalışmam ise www.ahmetturkan.gen.tr sitemde uzun yıllar boyu biriktirdiğim Kişisel Gelişim başlığı altına derlediğim Çocuk Eğitimi alt başlığındaki yazılardan oluşmaktadır. Konu önemlidir. Zaman ahir zaman fitnelerinin kol gezdiği devirdir. Evlatların ana babalardan ana babaların ise evlatlardan kaçacağı ahiret gününde yüzümüzün ak olası için yapacağımız küçük dokunuşlar belki de arzuladığımız evlat profiline bizi daha da yaklaştıracak ahir ömrümüzde iyi ki varsın evladım diyeceğimiz evlatlar yetiştirmemize bir bakış açısı katar. Kim bilir belki bunlar gerekiyordur.

Yazı dizimizde Nebevi öğretiden ve manevi önderlerden aldığımız dersler yanında akademik çalışmaları ile bilinen Psikolog ve Psikiyatristlerin da yazdıklarına yer verdik.

Bazen kısa hikayeler bazen teknik yazılardan esinlenerek toplumun yaralarına bir merhem olmayı amaçladık. Ne mutlu bize o zaman bir yaraya merhem olabildik ise. Çalışmamıza kolaylık olsun diye içindekiler başlığı eklenmiştir.

Buyurun evlat sofrasına...

ÇOCUK YETİŞTİRMEDE 20 ÖNEMLİ KURAL

Yazarı: Prof. Dr. Nevzat TARHAN

Prof. Dr. Nevzat Tarhan, iyi, başarılı ve mutlu çocuk yetiştirmenin kurallarını sıraladı. Tarhan, ebeveynin büyük hatasına da dikkat çekti.

Psikiyatri uzmanı Prof. Dr. Nevzat Tarhan, çocuk yetiştirmede en önemli konunun çocukla doğru iletişim kurmak olduğuna dikkat çekerek, disiplin ve nasihatin dengeli olması gerektiğini vurguladı.

İyi, başarılı ve mutlu çocuk yetiştirmenin ilk kuralının çocuk ile doğru iletişim kurmak olduğuna dikkat çeken Tarhan, anne-babalara çocuklarını korumacı tavırla yetiştirmek yerine, onlara mücadele etme yolunun gösterilmesi gerektiğinin altını çizdi.

Tarhan bunun için anne ve babalara çocuk yetiştirme 20 sihirli kuralı açıklıyor.

İşte o kurallar:
1- Çocuk yetiştirmenin birinci adımı, çocuğun şefkatli-karakterli anne-babasıyla huzurlu bir ortamda büyütülmesidir.

2- Anne-babanın çocuğu kendi parçası olarak görüp onun hayatı hakkında her şeyi bilmeye çalışması doğaldır ancak çocuğun da özelline saygı duyulmalı ve kendini özgür hissetmesine fırsat tanınmalı.

3- Çocuğun mutluluğu, ebeveynin mutluluğunun önüne geçmemeli. Ancak ikisi arasında sağlıklı bir denge kurulmalıdır.

4- Ebeveyn, çocuğunu bütün güçlüklerden korumak yerine, ona sorumluluk duygusunu ve güçlükleri birlikte aşmayı öğretmelidir.

5- Ailenin yükünü ebeveynin tek başına taşıması yerine, anne-baba ve çocuğun da içinde olduğu bir takım oluşturup sorumluluklar ve hayat paylaşılmadılır.

6- Anne-baba, çocuğunu yorucu, zor işlerden korumak yerine çocuğunu hayata hazırlamak görevini üstlenmeli.

7- Anne –babalar, çocuklarının sorunlarını dinlemeli, çözümünü çocukla birlikte aramalı.

8- Anne-baba çocuklarının, koydukları kurallara itaat etmesini beklemeli, ancak onların da kurallara itiraz hakkının olduğunu unutulmamalıdır. En etkili emirin de seçenek sunmak olduğu bilinmelidir.

9- Anne-babalar, çocukların sözlerini yetişkin insan gibi dinlemeli, ancak onlardan büyük insan gibi davranmalarını beklememelidir.

10- Disiplin ve nasihatin yumuşak ve devamlı olması halinde etkili olduğu nasihatte örnek olmanın da önemi unutulmamalıdır.

11- Çocukların arkadaşları ve sosyal hayatı yakından takip edilmeli ancak fazla müdahale edilmemelidir.

12- Ebeveynin, çocuğunu hayat köprüsünden geçirmekten ziyade o köprüden nasıl geçeceğini öğretmesi gerektiğini bilmeli.

13- Bir anne çocukları ile ilgilenirken kendini evde hapsolmuş ve tutuklanmış hissedebilir. Bu doğal. Ancak ebeveynin sıradan olaylardan zevk almayı başaran kişilerin özgürlük – sorumluluk dengesini kurabilenlerin mutlu olabildiğini unutmamalı.

14- Ebeveyn, anne, baba, eş, iş adamı rolünün hepsini kendi şartlarında yaşamalı. Farklı rollerini farklı alanlarda yaşamalı.

15- Anne- babanın çocuğunun gizli düşüncelerini bilmek gibi bir görevi yok. Çocuğa özerk alan bırakıp onun kendi gemisinin kaptanı olmasına fırsat vermeli.

16- Anne- baba çocuğuna zaman zaman kızıp sinirlenebilir ancak önemli olan sonrasında öz eleştiri yapabilmeli ve haksız olduğu durumlarda çocuğundan özür dileyebilmelidir.

17- Çocuğun ani sorularını cevaplayamayacak kadar meşgul olunsa da ona sonradan zaman ayrılmalı ve hak ettiği ilgi gösterilmeli.

18- Çocuk eğitiminde sevgi, ilgi, saygı, sabır ve güven kelimelerin sihirli kelimeler olduğu unutulmamalı. Çocuğunuzun ne düşündüğünü önemsediğinizi hissettirmek ve kendisini ifade etmesinde cesaretlendirmekle sihirli kelimeleri harekete geçirdiği bilinmeli.

19- Sabır amaca yönelik olmalıdır, her istediği yapılan çocuk bencil her şeyine "hayır" denilen çocuğun da inatçı olduğu unutulmamalı.

20- En önemlisi de çocuğa insani değerlerin ve empatinin öğretilmesi. İdeal insanın dünyayı değiştirmeye kendisinden başladığı bilinmeli.

ÇOCUĞUN ZİHİNSEL, DUYGUSAL GELİŞİMİNDE BABANIN ROLÜ

Yazarı: PSİKOTERAPİST KIVANÇ TIĞLI BULUT

Değerli okuyucularım, günümüzde anneler çocuklarıyla gereğinden çok, babalar ise gereğinden az ilgileniyorlar. Bu duruma mazeret olarak da, “Ben çalışıyorum, zamanım yok” diyebiliyorlar. Oysa çocuklara ayrılacak bir yarım saat; kısa bir gezinti, yemekte söyleşmek çocuklar için çok önem taşır. Babalar dinlenmeyi veya gazete okumayı, çocukların yatışından sonra da yapabilirler. Çocukların, babaları tarafından sevildiğini, önemsendiğini bilmeye ihtiyaçları var.

Daha önce çalıştığım anaokulunda bir velim, oğlundaki birtakım şikâyetlerle bana başvurdu; çocuğu geceleri altını ıslatıyor, söz dinlemiyor, kardeşine vuruyordu. Yapılan psikolojik testler sonucunda, babayla annenin çocuklarının önünde sık sık kavga ettiği, babanın oğluyla ilgilenmediği ve en ufak bir yaramazlık yaptığında onu dayakla cezalandırdığı ortaya çıktı. Anlaşılan çocuk, kardeşine vurmayı, babadan öğrenmişti. Babaya rehberlik yapılıp, yanlış davranışlarını düzelttikten sonra ancak sorun çözülebildi.

Peygamber Efendimiz de çocuklarına karşı çok şefkatli, anlayışlı davranırdı. Onca önemli işleri arasında bile çocuklarını öper, onlara zaman ayırırdı. Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin’i sırtına alır dolaştırırdı. Gene böyle yaptığı bir sırada, Hz. Ömer içeriye girer. Çocukları böyle şerefli bir yerde görünce, “Ne güzel bineğiniz var” der. Hemen Allah Resulü şöyle buyurur: “Ya, ne güzel süvariler onlar.” İşte Peygamber Efendimiz çocuklarını böyle onore ediyordu.

Çocukların zihinsel gelişimlerinde babanın rolü çok önemlidir. Bir baba çocuğuyla ne kadar çok oynar, iletişim kurarsa, çocuğunun zekâsı da bir o kadar gelişir. Babalar çocuklarını daha bağımsız davranmaya ve çevrelerini keşfetmeye cesaretlendirirler.

Çocuğun cinsel gelişiminde de babanın rolü çok önemlidir. “Fallik dönem” denilen 3-5 yaşları arasında kız çocuklar anneye, erkek çocuklar babaya olan hayranlığından dolayı onları taklit ederler ve cinsel rollerini kazanırlar. Baba eğer, eşine karşı çok pasifse, erkek çocuğun cinsel gelişimde sapma olabilir. Herhangi bir nedenle ortaya çıkan baba yoksunluğunda da, çocuk kazanması gereken erkeksi yaşamında ruhsal yönden dengesiz, problemli bir insan olmasına yol açar.

Günümüzde psikanalistler ebeveynlerin değişen rollerinden bahsederken özellikle babanın rollerindeki değişikliğe dikkat çekmektedirler. Trowell (2002) kitabında, evliliklerin sonlanmasının, tek ebeveynli ailelerin sayısındaki artışın, kadının toplum içindeki değişen pozisyonunun ve artan öneminin, babanın yerini sarstığını ve önemini azalttığını belirtir. Şiddetin artışının, travmatik deneyimlerin yaygınlaşmasının ve özellikle her türlü çocuk istismarının artmasının, babanın rolünün karşı karşıya kaldığı tehlike ile ilgili olduğunu vurgular.

Çocukların, kendine güvenen, sorumluluk alan, onlarla eğlenebilen, bazen hayır diyebilen ve gerektiğinde cesaretlendiren bir babaya ihtiyaçları vardır. Bununla beraber, babanın odipal karmaşada (3-5 yaşlar arasında kızların babayı, anneden kıskanması, babaya sahip olabilme düşlemleri kurması, erkeklerin de anneyi babadan kıskanması anneyi sevgili olarak görmesi, babayı kendine rakip olarak düşünmesi) da merkezi bir yeri vardır. Çocuk, başta anne ve babası ile ilgili kaygılara sahiptir. Ebeveynlerden birine sahip olma ile ilgili düşlemleri ve diğerine karşı kıskançlık duygulanımları ve onları birbirinden ayırma düşlemleri vardır. Çocuğun üstesinden gelmesi gereken son derece önemli görevi ise, üçüncü olabilmeye dayanmak ve anne babasını bir çift olarak kabul edebilmektir. Bu görevlerde güçlü, çocuğu anneden ayırabilen, odipal arzularını engellemesine yardımcı olabilen ve çocuğun toplumsallaşma sürecinde, çocuğundan da vazgeçebilen bir babaya ihtiyacı vardır.

Ayrıca gözlemlediğim çok önemli bir nokta daha var; babasından sevgi, ilgi görememiş kız çocukları ergenlik çağında önceden göremediği baba sevgisini başka erkeklerde arıyorlar, yanlış yollara sapabiliyorlar.

Sevgili babalar, çocuklarımıza biraz daha fazla zaman ayıralım, bu konuda sevgili Peygamberimizi örnek alalım.

DİN EĞİTİMİNDE MÜKAFAT VE CEZA

Yazarı: Dr. Mehmet Emin AY

Yayınevi: Nil Yayınları

Günümüz dünyasında büyük bir hızla gelişen bilim ve teknik, dinin insan hayatındaki önemini daha da arttırmıştır. Hızlı sanayileşme ve hayat standardının ekonomik yönden yükselmesiyle insanların sür'ate kavuştuğu refah ve mutluluk ma'nevi alandaki boşluğu gideremeyince, özellikle Batı'lı toplumlar psiko-sosyal yönden çeşitli krizler yaşamaya başlamışlardır. Bugün bu toplumlar ihmal edilen manevi gelişime yeniden canlılık kazandırabilmek için dinin gücünden faydalanma yollarını aramaya koyulmuşlardır.

Ülkemizde den geçmiş dönemdeki baskı ve ihmale rağmen gündemdeki yerini hiçbir zaman kaybetmemiştir denilebilir. Ancak baskı ve ihmal döneminde gayr-ı resmi olarak yapılan din eğitimi ve öğretimi faaliyetlerinin, 'Din'i farklı şekillerde anlayan ve yaşayan insanların varlığına yol açtığını söyleyebiliriz. Zira geçmişte yapılan hatalar ve ihmaller sebebiyle, bugün insanların bir kısmının ya dinden habersiz ya da dindar ama kendi görüşünün doğruluğunu savunan kişiler haline geldiğini görmekteyiz.

Bu noktada hem aile hem de yaygın-örgün her eğitim kurumunda gerçekleştirilen din eğitimi ve öğretiminin önemi ortaya çıkıyor. Zira din eğitimi adına görünen olumsuzlukların giderilmesinde en önemli vazife bu müesseselere düşmektedir.

Dinin özünden kaynaklanan sevgi hoşgörü ve müsamaha prensipleriyle oluşturulacak bir din eğitimi anlayışının aileden başlayarak, diğer din eğitimi kurumlarında devam ettirilmesi hem inancın manevi desteğini hisseden insanların, hem de toplumun her kesimine kucak açan din eğitimcileri ve görevlilerinin yetişmesine zemin hazırlayacaktır.

Din insan hayatı için nedenli önemli ise, din eğitimi ve öğretimi de güzel eğitim ve öğretim içinde o derece önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de din eğitim ve öğretiminin iki yolla yapıldığı söylenebilir. Birincisi, halk tarafından geleneksel olarak ailede başlatılarak sonradan din görevlilerinin katkılarıyla camilerde, resmi ve gayr-ı resmi Kur'an Kurslarında gerçekleştirilen yaygın din eğitimi ve öğretimi, ikincisi ise İmam Hatip Liselerinde yürütülen örgün din eğitimi ve öğretimidir.

Türkiye'de din eğitimi ve öğretiminin problemleri iki noktada toplanmaktadır:

1-Aile

2-Din eğitimi ve öğretimi kurumları.

Toplumun temel taşı ve çocuğun ilk gözünü açtığı yer olan ailede çocuğa verilen yanlış telkinler, onun ileriki yıllardaki dini hayatına da tesir etmekte

ve yanlış yollara sapmasına sebep olacaktır. Sözgelimi bu tür ailelerde çocuktaki vicdan gelişimi, Allah korkusuyla söylenmek istenmekte ve çocuğu istenmeyen davranışlardan vazgeçirebilmek için yine Allah korkusuna başvurulmaktadır. Sık sık 'Allah seni taş yapar', 'Allah cehennemde yakar, gözünü kör eder…' gibi tehditlerle sindirilmek istenen çocuk Allah (cc)'ı sadece Cehennemi olan, çocukları taş yapan, cezalandıran bir varlık olarak tasarlamaktadır. Allah (cc)'ı sevmekten ziyade, daha çok O (cc)'ndan şiddetle korkmaya başlamaktadır.

Din eğitimi ve öğretiminin problemlerinden bir diğeri de 'Yaygın ve örgün din eğitimi kurumlarıdır. Bu kurumlar da iki yönlü probleme sahiptirler. Birincisi, bu kurumların kendi bünyesinden kaynaklanan problemler. İkincisi de bünyeleri dışından kaynaklanan problemler. Her iki durumda da problem gerek ailede gerekse yaygın ve örgün din eğitimi kurumlarında gerçekleştirilen din eğitimi ve öğretiminde başarıyı teşvik ya da disiplini sağlamak amacıyla başvurulan mükafat ve cezalardır.

Din eğitim ve öğretimini bütün problemleriyle ele alan kitap iki ana bölümden teşekkül etmiştir.

1-Disiplin mükafat ve ceza kavramlarına teorik bir yaklaşım.

2-Din Eğitimi ve öğretiminde mükafat ve cezanın çocuk ve öğrenci üzerindeki etkileri ve disiplini sağlamadaki rolleri.

Başlangıçta üç kavramın tanımı yapılmış ve bu kelimeler hakkında bilgi verilmiştir.

Disiplin: Bireylerin içinde yaşadığı topluluğun genel düşünce ve davranışlarına uymalarını sağlamak amacıyla alınan önlemlerin tümüdür. Eğitim bilimlerinde ise bir toplulukla uyulması gereken kanun ve kuralların tamamıdır.

Amacı: İnsanlara birtakım özellikler kazandırmaktır.

Mükafat: 'İyi bir çalışma ve üstün bir beceri gösteren öğrenci, öğretmen veya yöneticilere verilen armağan' ifadeleriyle tanımlanmaktadır. Amacı, çocuğun veya öğrencinin başarılarını övmek, hoşa giden davranışları ve iyi hareketlerinin tekrarını sağlamaktır. Eğitim-öğretimdeki mükafat türleri şu kategorilere ayrılır:

1-Manevi Mükafat

a-Sevgi ve ilgi göstermek

b-Övmek, tebrik ve takdir etmek

2-Maddi mükafat

a-Arzu ve istekleri yerine getirmek

b-Çeşitli armağanlarla ödüllendirmek.

Ceza: Belli bir davranışın tekrarlanmasını önlemek veya istenen bir suçun önünü almak amacıyla bir kimse veya birtakım insanlar hakkında alınan maddi veya manevi tedbirdir. Amacı, yanlış davranışların kayıtsızlıkların ve dikkatsizliklerin tekrarına engel olmak ve kötü alışkanlıkların meydana gelmesini önlemelidir. Eğitim ve öğretimde ceza türlerini şu kategorilere ayırmak mümkündür:

1-Manevi ceza

a-Sevgi ve ilgiyi azaltmak

b-Tenkit, uyarı ve kınama

c-Azarlama ve hakaret

2-Maddi Ceza

a-Arzu ve istekleri yerine getirmemek

b-Dayak

Bu tasnifler yapıldıktan sonra eğitim sistemleri açısından disiplin, mükafat ve cezanın incelenmesine geçilmiş. Batı eğitim sistemindeki mükafat ve cezanın uygulanış şekli işlenmiş ve daha sonra kendi eğitim sistemimizle karşılaştırılmaya çalışmıştır. Bu bölümde Batılı pedagog ve ilim adamlarının görüşlerine yer verilmiştir. Batı eğitim sisteminde baskı ve cezalandırmanın önemine yer verilmiştir. Batı eğitim sisteminde baskı ve cezalandırma yerine çalışmayı motive eden ölçülü bir disiplin anlayışının hâkim olduğu söylenebilir.

Eğitimin insan hayatındaki fonksiyonu açısından İtalyan Pedagog Maffeo Vegio '(1406-1458)'nun görüşü dikkate değerdir. Ona göre 'İnsan doğuştan ne mutlak iyi ne de mutlak kötüdür. Ancak her iki unsuru da içinde taşır. Almış olduğu eğitime göre bu istidatları gelişir'. Bu noktada Peygamber Efendimiz (sav)'in: 'Her çocuk İslam fıtratı üzerine doğar. Sonra anne ve babası onu Mecusi veya Hristiyan yapar' mealindeki sözünü hatırlamak gerekmektedir.

Daha sonra yazar Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamberimiz (sav)'in Sünneti ışığında disiplin Mükafat ve ceza kavramını işlemiş ve bütün Pedagoglara misal teşkil edecek örnekler verilmiştir. Kur'an-ı Kerim, insanlar arası ilişkileri gereken hukuki kuralları ifade eden 'muamelat' kavramı ise Kur 'ani disiplin anlayışının en bariz örneğini içeren ayetlerden oluşur.

Kur'an'ı Kerimde 'Mükafat, güzel karşılık' anlamına gelen 'ceza' kelimesinin 17 yerde geçtiği görülür. 'Rableri katında dileyecekleri her şey onlarındır. İşte bu iyilik yapanların mükafatıdır'.

Ceza veya cezalandırmak manasına gelen 'ceza' kelimesi Kur'an'da 22 yerde geçmektedir. 'Kim bir mü 'mini kasten öldürse onun cezası, içinde ebediyen kalacağı cehennemdir'. Kur 'ani eğitim anlayışında pedagojik açıdan dikkat çeken önemli bir nokta vardır. Bilgisizlikten doğan suçlarla bilindiği halde işlenen suçlara aynı ceza uygulanmaz. Örnek: 'Allah bir kavmi hidayete ulaştırdıktan sonra nelerden sakınacaklarını kendilerine açıklamadıkça onları sapıklıkla sorumlu tutacak değildir'.

Kur'an-ı Kerim'den sonra İslam eğitim sisteminin dayandığı ikinci temel olan sünnet de disiplin, mükafat ve ceza konularından önemli bilgilerin yer aldığı bir kaynak hükmündedir.

Hz. Peygamber (sav) yürütmüş olduğu eğitimle, özellikle insan psikolojisine uygun birtakım prensipler ortaya koymuştur. Bunlar, muhatabı tanıma, derece derece ve yumuşaklıkla eğitme, hatayı yüze vurmama gibi temel prensiplerdir.

Hz. Peygamber (sav) her şeyden önce rahmet Peygamberiydi. Yine O (sav) Enes (r. a.)'in ifadesiyle çocuklara karşı insanların en şefkatlisiydi. Her fırsatta onları sever okşar, iltifat eder ve mükafatlar verirdi. Ceza konusunda sünnetin izin verdiği husus disiplini sağlamak için belirli sınırlar içerisinde aşırıya gitmeden uyarmadır. Peygamberimizin bu yaklaşımlarından sonra İbn-i Sina, Gazali gibi İslam eğitimcilerinin şiirlerine yer verilmiştir.

Bundan sonraki bölümde din eğitimindeki mükafat ve cezanın çocuk ve öğrenci üzerindeki etkileri ve disiplini sağlamadaki rolleri üzerinde durulmuştur. Bu mevzuyla alakalı din eğitiminin temel taşlarından birisi, belki de birincisi olan İmam Hatip Liselerinde anket uygulaması yapılmış ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Anketin yapıldığı okullar: Bursa, Balıkesir, Erzurum ve Van İmam Hatip Liseleridir. Yapılan anketler neticesinde öğrenci ve öğretmenlerin değerlendirmeleri ve yaklaşım tarzları alınmış ve istatistiksel olarak ifade edilmiştir. Din eğitimi ve öğretimi sadece İmam Hatiplerle sınırlı değildir. Çocuğun okula gelmeden önce dini eğitime tabi tutulmuş olduğu aile kurumu ve Kur'an kursları vardır. Bu sebepten dolayı dini eğitim üç kategoride ele alınmaktadır:

1-Ailedeki din eğitimi ve öğretimi

2-Yaygın din eğitim ve öğretimi

3-Örgün din eğitimi ve öğretimi

Çocuğun dünyaya gözlerini açtığında karşısında bulduğu iki önemli varlık ana ve babası yani ailesidir. Dolayısıyla ilk eğitimini onlardan almaktadır. Bu çocukluk döneminde verilen din eğitimi ve öğretimi ferdin üzerinde hayat boyu etkili olmaktadır. Bu realite eskiden beri bilindiği gibi bugün de 'Çocuk Psikolojisi' ve 'Din Psikolojisi' tarafından desteklenmiştir. Yapılan araştırmalarda çocuk üzerinde en önemli etkiyi anne babanın davranışlarının yaptığı müspet davranışların doğrudan çocuğa yansıdığı ve

onun dini yaşantısına olumlu yönde katkıda bulunduğu ortaya konulmuştur.

Öğrencilere çocukluk yıllarında ailesince gerçekleştirilen din eğitimi ve öğretimi verilme oranını belirlemek amacıyla yöneltilen soruya öğrencilerin %932'sine dini eğitim verildiği %6,3'ünün de bundan mahrum bırakıldığı anlaşılmıştır. Ailelerin din eğitimi verirken takip ettikleri yöntemi tespit etmek için sorulan sorular, öğrencilerin verdikleri cevaplardan ilk sırayı %48,4 ile hoşgörü ve ilgi uyandırılarak seçeneği ikinci sırayı %24,2 ile ibadetlere katılımı sağlayarak ardından sohbetle anlatarak seçeneği almıştır. Bu sonuçlar da gösteriyor ki eğitimin en verimli yolu hoşgörü ile ve ikna ederek yapılanıdır.

Ailede Din Eğitimi ve Öğretiminde izlenmesi Gereken Prensipler:

1-İlk dini bilgiler ailede verilmeye başlanmalıdır.

2-Anne ve baba, dini prensipleri bizzat yaşayarak örnek olmalıdır.

3-Çocuk psikolojisi iyi bilinmelidir.

4-Allah sevgisi esas olmalıdır.

5-Hoşgörülü ve müsamahalı olmalıdır.

6-Zaman zaman mükafatlar verilmelidir.

7-Çocuk fiziki cezalara maruz kalmamalıdır.

2-Yaygın Din Eğitimi ve Öğretim:

Gerek Diyanet işleri Başkanlığı'nın gözetim ve denetimindeki Kur'an Kursları ve camilerde, gerekse gayr-i resmi yoldan çeşitli kuruluşlarca gerçekleştirilmektedir. Bu eğitim kurumlarına olan ilginin yüksek düzeyde olduğu söylenebilir. Öğrenciler üzerinde yapılan anket neticesinde İmam Hatip Liselerine gelen öğrencilerin %95,49'unun daha önce herhangi bir yaygın din eğitimi kurumuna gittiği anlaşılmaktadır.

Yaygın din eğitimi ve öğretimi kurumlarında da öğrencileri motive edip daha iyi performans gösterebilmeleri için mükafatlar verilmektedir. Bu mükafatların yapılan anketler sonucunda daha çok manevi mükafatlar olduğu anlaşılmıştır. Güzel sözle övmek takdir ve tebrik etmek gibi.

Mükafatın yanında bu eğitim kurumlarında öğrencilere bazı alışkanlıklar kazandırmak ve disiplini sağlamak için birtakım cezaların verildiği bilinmektedir. En çok başvurulan cezalandırma biçimi tekit ve uyarıdır.

3-Örgün din eğitimi ve öğretiminde mükafat ve ceza:

Milli Eğitim Bakanlığı'nın gözetim ve denetimindeki İmam Hatip Liselerinde görülmektedir. Bu bölümde İmam Hatip Liselerinde gerçekleştirilen din

eğitimi ve öğretimi esnasında gerek başarıyı artırmak ve teşvik etmek gerekse olumlu davranışları pekiştirmek amacıyla verilen mükafatlar. Örgün din eğitiminde mükafatı iki kategoride değerlendirmemiz gerekmektedir:

1-Öğrencilere göre:

Yukarıda isimlerine zikrettiğimiz dört İmam Hatip Lisesinde öğrencilerine uygulanan anket sonucunda öğrenciler dini-mesleki derslerde verilen mükafatları oran, sıklık, tür ve etkileri bakımından değişik şekillerde değerlendirmişlerdir.

1-Mükafat alma oranı ve sıklığı

%40,3'ü zaman zaman mükafatlandırıldıklarını söylemişlerdir.

2-Alınan mükafat türleri:

Sorulan sorulara öğrenciler verdikleri cevaplarla en çok kullanılan mükafat türünün güzel sözle övgü, takdir ve tebrik olarak belirtmişlerdir. Maddi ödüller ise oldukça sınırlı kalmıştır.

3-Mükafatların öğrenci üzerindeki etkileri:

Sorulan sorulara öğrencilerin %65'i olumlu etkisi oldu cevabını vermişlerdir. %2.41'i ise olumsuz etkisi oldu verilen mükafatlar beni şımarttı ve derslerimi gevşettim cevabını vermiştir.

2-Öğretmenlere göre: 1-Mükafat verme oranı 2-Verilen mükafat türleri

3-Verilen mükafatların öğrenci üzerindeki tesirleri: 'Verilen mükafat, öğrenciyi hangi yönde etkiliyor?' sorusuna öğretmenler şu cevabı vermişlerdir:

a-Genellikle olumlu yönde etkiliyor. Derslere ilgisinin ve başarısının artmasına sebep oluyor (%90)

b-Bu mükafatlar öğrenciyi olumsuz yönde etkiliyor. Şımarmalarına ve derslerde gevşeklik göstermelerine sebep oluyor.

4-Mükafatların öğrenciye veriliş biçimi

5-Öğrencilik yıllarında alınan mükafatların öğretmenliğe etkisi: Öğretmenler, sorulara 'Öğrencilik yıllarında aldığım mükafatlar beni etkilediği için ben de öğrencilerimi mükafatlandırıyorum' diye cevap vermişlerdir.

Örgün Din Eğitimi Ve Öğretiminde Ceza:

Bu eğitim kurumlarında teşvik edip başarıyı artırmak için nasıl mükafat veriliyor ise, olumsuz davranışlara engel olmak ve disiplini sağlamak için de cezaya baş vurulmaktadır. Ceza da mükafat gibi öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşlerine başvurularak ortaya konulacaktır.

Bu bölümde de ceza verilme alanları istatistiki olarak ortaya konmaktadır. Verilen ceza türleri cezaların öğrenci görüşlerine yer verilmiştir.

Bu araştırmanın bir sonucu olarak yaygın ve örgün din eğitimi kurumlarında ideal bir din eğitimi için gerekli olan şu maddeleri sıralamamız mümkündür.

1-Öğretmen ve öğreticide sağlam bir kişilik ve karakter

a-Öğrencilere iyi örnek olmak

b-Öğrencilerle diyalog kurmak

c-Sevgi şefkat ve merhametle davranmak

d-Tutarlı bir disiplin anlayışına sahip olmak

e-Notu bir koz olarak kullanmamak

f-Meslek şuuruna sahip olmak ve bunu öğrencilere de kazandırmak

2-Öğretmen ve öğreticide mesleki ve pedagojik formasyon yönüyle yeterlilik.

a-Öğretmen ve öğretici branşında iyi yetişmiş olmalıdır.

b-Öğrenci psikolojisine vakıf olmalıdır.

c-Disiplin sağlama konusunda çeşitli metotlar denenmelidir.

3-Fiziki kapasite yönüyle yeterlilik

4-Sosyal kültürel faaliyetlerde yeterlilik

5-İdare, öğretmen, veli işbirliğinde yeterlilik

6-Disiplin kurulunun işleyişinde yeterlilik.

Şer'i aktivite, aynı zaman kesitinde, her alanda aynı yükselişi sağlayamaz. Öyleyse, bazı alanlarda diğerlerinden üstün olan medeniyetlerden bahsedilebilir.

Modern Dünya ve Yokluk Duygusu

'Korku, endişe, tedirginlik' manalarını içeren 'angoisse' sözcüğü, özellikle varoluşun mebde ve meadında bir anlama ulaşamama kâinatta boşluk ve yokluk tarafından kuşatılma, müteal bir nizama götürücü makul bir sisteme, Cosmos'a çıkamama; neticede de insanın yoklukla kuşatıldığı hissi ve bundan duyulan ürperti, bir tür fizik ötesi oluşla ilgili bir bunalımdır. Hatta nereden gelip nereye gittiği belli olmayan bir gemi enkazındaki insanın, hiçlik duygusuyla karşılaşması devrimizin alın yazısıdır, kaderidir.

Kur'an'ın Zamana Bakış Açısı

Kur'an nizamında ise, zaman, kendisine takılıp kalınacak bir süreklilişe sahip değildir. Yani o, nihai durak ve sınır olamaz. Yaratılış sahasındaki yeri, yaratılmış olmaktır. Gerçi insanın yaratılışından önce, 'dehr'den bir zaman diliminin kendisine sebket ettiği, aynı adı taşıyın süremin ilk ayetinde mealen: "Gerçekten insan üzerine 'dehr'den bir zaman geçti ki, o vakit insan anılır, (insanlıkla tanınır) bir şey değildir. "Dehr" mebde ile kıyamet arasındaki müddet için kullanılan bir deyimdir.

Zaman-Hayat ilişkisi:

Hayatla beraber düşünüldüğünde zaman yenilmeyi mümkün kılan, davranışa müsaade eden, soru sormayı, tecrübe etmeye imkân verendir. Eylem, zaman içinde yaşayabilecek; yine zaman içindedir ki, kuvvetlerimin sunabileceğim, kendimi hür bulacağım ve hürriyetimden kendimi sorumlu tutacağım. Zaman insanın tüm imkanlarının şartı olduğundan, insan için zaman dışılık söz konusu olamaz.

KIZMA, YUMUŞAK HUYLU OL!

Gazap (kızgınlık) kötüdür. Nefsinden dolayı Mü'minlere kızmaktan sakınılmalıdır. Gazap sahibi günahtan kurtulmaz. Kızgınlığını yenenler ve insanların kusurlarını affedenler dinde beğenilmiş kimselerdir. O kimseler hilm (yumuşak huyluluk, ağır başlılık) elde etmeye uğraşmalıdır. Bir kimsede hilm olması, o kişinin akıllılığını ve nefsine hakim olup gazabını yendiğini gösterir.

Hilm, kişinin Allâhü Teâlâ'nın sevgisini kazanmasına sebep olur. Hilm ile cennette yüksek derecelere kavuşulur. İnsanlara karşı rıfk ve hilmle (yumuşak) davranana cehennem haram olur.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor: **"İlim, Mü'minin dostudur. Hilm onun veziridir. Akıl onun delilidir. Amel onun kayyımı (ayakta tutanı)dır. Rıfk (yumuşak huyluluk) onun babasıdır. Yumuşaklık onun kardeşidir. Sabır ise onun askerlerinin kumandanıdır."**

Hz. Âişe (r.ânhâ)'nın rivayet ettiği bir Hadis-i Şerifte şöyle buyuruluyor: "Kim gazaplandığı halde hilm (yumuşak huyluluk) gösterirse, Allâhü Teâlâ'nın sevgisi ona vacip olur."

Ebû Hüreyre (r.a.)'in rivayet eylediği Hadîs-i Şerîfte: **"Pehlivan, güreş tutan değil, kızdığı zaman kızgınlığını yenendir" (Buhârî, Müslim)** buyuruldu. İnsan kızdığı zaman, şeytanın elinde, top gibi esirdir. Onu günâha, hattâ küfre atar da haberi bile olmaz. Ebû Hüreyre (r.a.)'in bildirdiği Hadîs-i Şerifte buyuruldu ki: "Resûlullah (s.a.v.)'in huzuruna bir kimse gelip, "Yâ Resûlâllah, bana bir nasîhat et de onu tutup kurtulayım" dedi. "Kızma" buyurdu. O kimse, birkaç defa daha,

"Yâ Resûlullah, bana nasihat et" dedi. Her defasında "Kızma" buyurdu." (Buhârî)

Bir Hadîs-i Şerîfte de: "Kızgınlığını yenen (ki insan kızgınlığını yenebilir) kimsenin kalbini Allâhü Teâlâ, emniyyet ve îmân ile doldurur." buyuruldu.

**(Allâme Eş-Şeyh Alaaddin Abidin,*El-Hediyyetü'l-Alaiyye*, s.596) (Mevlana Muhammed Rebhani, *Riyad'ün Nasıhin*, s.528)

BİR HOŞGÖRÜ ÖRNEĞİ

11 yaşında bir çocuktu. İlkokulu bitirmiş ve din eğitimi yapan bir müessesenin eleme imtihanını kazanarak kaydını yaptırmıştı.

İlkokul öğretmeninin ona karşı ayrı bir ilgi ve alâkası vardı. O da öğretmenini seviyordu. Belki de ilk defa öğretmeninin isteğine uymamıştı. Buna uyamamıştı demek daha uygun olurdu. Öğretmeni yatılı okula gitmesini isterken o birazda ailesinin zoruyla Kur'an Kursu hüviyetindeki bir müesseseye kaydını yaptırmış, orada okumaya niyetlenmişti.

Halbuki ilkokul öğretmeni onu hangi telkinlerle yetiştirmişti. " Sen büyük bir adam olacaksın " onun alışageldiği iltifatlardan sadece biriydi. Ama şimdi o, büyüklüğe giden tüm yolları kendi elleriyle tıkamıştı… " Yobaz ve gerici" yetiştiren bir yerde okuyacaktı…

Son görüşmesinde öğretmeni ona buna benzer laflar söylemişti…

Sanki havada bir kırbaç ıslık çalmış ve ardından gelip onun okuma hevesinin üstüne şaklamıştı… Yaralanmıştı çocuk… Büyük olma yolunun tıkandığına canı sıkılmış ve sebep olanlara kin duymaya başlamıştı…

Yatılı okul imtihanını kazanmış olmasına rağmen gidememek içine iyice işlemişti. Bir gün öğretmenine içini döktü…Ondan üniversiteyi bitirinceye kadar destek olma garantisi almıştı… Artık ailesi karşı çıksa da önemli değildi… Öğretmeni ona her türlü desteği verecekti.

Kur'an kursundan kaçtı. Zorda olsa ailesini ikna etti. Ama kimliği, ilkokul diploması kursta kalmıştı… Onlarsız okula kaydolması imkansızdı…

Kursa gitti. Talebeler dersteydi. Kimseye görünmeden ikinci kata çıktı. Burası kursun yatakhanesiydi. Kimliği ve diploması bavulundaydı… Kurstan kaçarken dikkat çekmesin diye bavulunu yanına almamış, kimliğini ve diplomasını almayı da unutmuştu…

Acele acele alacaklarını aldı, bavulunu kapatıp eski yerine koydu. Nasıl olsa daha sonra gelir alırım diye düşündü…

Merdivenlerden indi. Dış kapıdan çıktığı an iş bitmiş, hürriyetine kavuşmuş olacaktı…

Yüreği heyecandan bir güvercin yüreğine dönmüştü. Koşar adımla dış kapıya doğru yürüdü. Tam kapıdan adımını dışarı atacaktı ki , ensesine bir el yapışıverdi. Çırpınışları fayda vermedi, ensesindeki elden kurtulamadı…

Biraz sonra " Hocasının " huzuruna çıkarıldı. Meğer hocası emir vermiş . " Gören yakalasın ve bana getirilmeden bırakılmasın " demiş.. Görevlide vazifesini yapmış ve onu elinden tutup hocasının yanına götürmüştü…

Talebe, kendini buradan nasıl kurtaracağını düşünüyordu… Sonunda kararını verdi. Hocasına alabildiğine küstahlaşacak, o da böyle küstah talebe işe yaramaz diyecek ve onu kovacaktı. Böylece kurtulmuş olacaktı.

Düşündüğü gibi de yaptı… Hocanın karşısındaki sandalyeye kuruldu, burnunu havaya dikip oturdu.

Uzun bir sessizlikten sonra hoca, birkaç kere tepeden aşağıya süzdüğü talebeye “burada okumak istiyor musun? “Diye sordu. Mağrur talebe, haşin bir sesle “istemiyorum” dedi… İkisi de sustular. Hocası “nerede okumak istiyorsun “

“yatılı okulda “ diye cevap verdi talebe bu soruya…

Hocası sorusunu değiştirdi: “Ne olmak istiyorsun “diye sordu. “Cumhurbaşkanı“dedi talebe.

“Peki kaç sene yaşayacağını düşünüyorsun? “ diye bir başka soru sordu hocası “en fazla yüz sene “ cevabını verdi…

- yüz sene yaşadın diyelim bunun kaç senesi uykuda geçer?

- “yaklaşık yarısı”

- Kaç sene cumhurbaşkanlığı yaparsın?

- “Yedi sene, millet isterse bir yedi sene daha”

- Peki, 14 sene diyelim… Bunun kaç senesi uykuda geçer. İnsan uykuda da cumhurbaşkanlığı yapamaz ya? “

- “7 “senesi

- Yani sen, en fazla 7 sene cumhurbaşkanlığı yapabilirsin, değil mi?

- “evet”

- Hocası… “Ama Cumhurbaşkanı olacağında garanti de değil…

- “elbette “

- Peki ya daha sonra…

Bu son soru kafasına balyoz gibi inmişti. Küçük bir çocuktu. Ama dindar bir ailede yetiştiği için “sonra” nın ahirete yönelik bir tarafı olduğunu da biliyordu. Dememişti, açıklamamıştı ama hocası bunu ima etmişti.

Sanki ona, önemli olan cumhurbaşkanı olmak değil, insan olmaktır, demek istemişti…

Kendisinin bir tahta kulübesinin olduğundan bahisle, fakat ben hayatımdan o kadar memnunum ki, şu anda bana cumhurbaşkanlığı dahi teklif etseler burayı bırakıp gitmem, demişti…

Talebenin zihni önce allak bullak oldu… Sonra karanlık sis bulutlarından aydınlığa kayıyor gibi hissetti kendini… Hocasının bir büyükle konuşurmuş gibi onu karşısına alıp konuşması, bütün küstah söz ve davranışlarına rağmen gayet hoşgörülü ve müsamahakâr davranması içine ılık bir sevginin akışına sebep olmuştu…

Kararını verdi, burada kalacak, burada okuyacaktı…

BUNU MU İSTİYORSUNUZ

Yazarı: Üstün DÖKMEN

Çocuğunuz;
– Varsın, bir çivi bile çakamasın…ama, dersleri iyi olsun.
– Varsın, omuzlarda cenaze taşıyanlara bön bön baksın…ama, matematiği düzgün olsun.
– Varsın, evin çalan telefonuna cevap veremesin…ama, notları yüksek olsun.
– Varsın, eve gelen misafirlerinizle üç kelime konuşamasın…ama, fen lisesine gitmiş olsun.
– Varsın, ağlayan bir çocuk görünce ona gülsün…ama, sınıfın birincisi olsun.
– Varsın, kendisinin fazladan harçlığı olduğu halde; kantinden simit alamayan çocuklarla alay etsin…ama, öğretmenlerinin gözdesi olsun.
– Varsın, başını okşayıp hatırını soran bir yetişkine dönüp; "Ya siz nasılsınız efendim…" diyemesin…ama, yabancı dili mükemmel olsun.
– Varsın, oyun arkadaşları olmasın…ama, sınavlarda "on" çeksin.
– Varsın;
– Taziye nedir, bilmesin,
– Başın sağ olsun ne demek, anlamasın,
– Geçmiş olsun kime denir, niçin denir, haberi olmasın,
– Uğurlar olsun, ne anlama gelir farkında olmasın,
– Ama… karneleri süper olsun.
– Evet…varsın, tek dostu olmasın…ama, iyi gelir getiren bir mesleği olsun…öyle mi…

Bu çocuğu bu hale nasıl mı getirdiniz:
– Bandı üç ay geriye sararak, çocuğunuzla "nelerden ibaret" olan iletişiminizi dinlemek ister misiniz;
– "Oğlum, çıkar üstünü-başını…doğru derslerinin başına…
– Kızım, öğrenemedin gitti şu işi…hafta içi sokak-mokak yasak…
– Ne gezmesi…sen önce ödevlerini bitir.
– Oyun mu…gelmeyeyim yanına…
– Geçen dönemin berbat karnesini unuttuğumu sanma…
– Birazdan tek tek bakacağım ödevlerine…
– Yavrum, bıktım ama her akşam ders çalış demekten…
– Şu odanın hali ne küçük bey…
– Hayır efendim…siz de ana-baba olunca her akşam bol bol televizyon izlersiniz…
– Haftaya veli toplantısı var biliyorsun değil mi küçük hanım…
– Çocuklar…kesin şamatayı da elime sopa almayayım…
• Çocuğunuzla bilmem ama, bu tarzınızla kimseyle iletişim kuramazsınız.
• Mesela, çocuğunuz hakkında şunları hiç merak ettiniz mi:
– Elinin neye yatkın olduğunu,
– Gönlünün neler arzuladığını,
– Dilinin neye uyumlu olduğunu,
– Gözlerinin zevkini,
– Hangi oyunlardan hoşlandığını,

– Neleri “merak” ettiğini,
– Arkadaşları ile en çok hangi oyunları oynadıklarını,
– Hangi oyunlarda başarılı olduğunu,
– Futbolla ilgisini, basketle arasını, satrançla havasını…hiç merak ettiniz mi acaba.
– Bisiklet sürmeyi öğrenip öğrenmediğini,
– Resim dersiyle ilgisini,
– Müzikle arasını…hiç mi sormadınız…
• Öyleyse çocuğunuzla:
– Ayağı yere basan bir iletişim kuramazsınız.
– Her sözünüze tepkili olması,
– Lafı ağzınıza tıkaması,
– Bazen de sizi terslemesi,
– Hayallerinizin suya düşmesi…
Hep bundandır…
Canım kardeşim.

GENÇKEN NE DÜŞÜNÜRLER

Yazarı: Alıntıdır. (Anonim)
Evi terk etmeye karar vermişti, artık babasının sürekli ikaz ve söylenmelerine katlanmak istemiyordu.
"Diş fırçalarken suyu açık bırakma"
"Salondan en son kim çıktı? televizyon neden açık"
"Odada kimse yok, ışıkları niçin kapatmıyorsun?"
"Makası kullanıp, neden tekrar yerine bırakmıyorsun?"
Sabah bir iş görüşmesine gidecek ve eğer kabul edilirse aile evini bırakıp, kedisine bir ev kiralayacaktı. Kararı kesindi. Artık kendi hayatını yaşamak istiyordu.
Sabah, babası onu kapıda uğurladı.
- Dikkatli ol ve bütün soruları cevaplamaya çalış, oğlum.
Dedi ve her zamankinden daha fazla harçlık verdi.
Görüşme adresine gelince, kapıda bekçi yoktu. Bahçe kapısı açıktı ama sürgülü kilidinin demiri dışarıdaydı, giren çıkan herkes bu demire değiyordu. Hemen kilit sürgüsünü geri çekti ve içeriye girdi. Bahçede bir hortum suyunu boşa akıtıyordu. Onu aldı ve sulasın diye bir ağacın dibine bıraktı. Bir avluya girdi, duvar dibinde boşa çalışan bir vantilatör gördü. Gayrı ihtiyarı bir hareketle, vantilatörü kapattığını fark etti. Artık huyu nefsine galip geliyordu. Kendisini tuhaf hissetti ve bu durumundan nefret duymaya başladı.
Oradan küçük bir odaya girdi. Üzerindeki okla görüşme salonuna gider, yazan bir kâğıt ters bir şeklide asılı duruyordu. Onu düzeltmek istemedi, fakat babası sanki karşında duruyor gibiydi ve ona; "Onu düzelt" diyordu sanki. Kağıdı düzeltip, görüşme salonuna girdiğinde diğer adaylar oturmuş sıralarını bekliyorlardı. Salonun ışıkları açıktı ve günün ışığı yeterince her yer aydınlatıyordu. Aldırmak istemedi fakat babasının sesini duyar gibi oldu sanki "kapatın bu ışıkları" diyordu. Bu ses dikkatini dağıtıyordu. Duramadı hemen gidip ışıkları kapattı ve sırasını beklemek için bir kenara oturdu.
Sıra ona gelince görüşme odasına çağrıldı.
Masanın öbür tarafında oturan kişi evraklarını istedi. Diplomalarını inceledikten sonra, işe ne zaman başlayabileceğini sordu. Bunu bir tuzak saydı ve imtihanın bir parçası olmalı. Dedi kendi kendine. Ne cevap vereceğini bilemedi.
Tedirginliği yüzüne yansımaya başladı.
Karşısındaki adam; Neyi düşünüyorsunuz? Diye sordu
Biz burada kimseye soru sormadık. Adayları cevaplarıyla değil davranışlarıyla değerlendirmek istedik. Adaylardan hiç birisi senin gibi davranmadı. Bahçe girişinden itibaren herkesi izledik. Açık sürgü kilidi, boşa akan su, vantilatör, ışıkları ve ters kağıt hepsi imtihanın birer aşamasıydı. Bu sınavı başarılı bir şeklide tek sen geçtin. Yeni işin hayırlı olsun.
Babasının disiplini ve sürekli ikazlarına, kızması geldi aklına ondan pişmanlık duydu ve bu işi sadece disiplinle kazandığını anladı. Eve çok mutlu döndü ve ertesi gün babasını alıp yeni işyerini göstermek için can atıyordu.
ALINTIDIR…

AİLE OKULU KONFERANSINDAN NOTLAR

Konferansa erkeklerin rağbet etmesi çok manidar.

Çocuğun eğitiminden, yetiştirilmesinden sadece anne değil baba da sorumludur.

İyi bir çocuğun varsa miras bırakmaya ne gerek var. Eğer iyi bir çocuğun yoksa miras bırakmaya ne gerek var.

Türk aile yapısı güçlü lafı şehir efsanesidir. Boşanmalar çok artıyor.

Aileyi ayakta tutan değerler; bilinçli eş olmak ve bilinçli ebeveyn olmak.

Ailedeki en büyük problem: "Sorun çözmeyi" bilmiyoruz. Sorun çözme becerisi geliştirmek olumlu. Bu beceriyi geliştirmek için;

Problemi tanımlamak,
Muhtemel çözüm yollarını ortaya koymak,
Çözüm yollarından birini seçmek,
Sorun çözülemiyorsa; dur, düşün, yeniden başla.

Psikolojik sağlığın öğeleri;
Özbilinç: İnsanın kendini tanıması, zayıf ve kuvvetli yönlerini bilmesi gerekir.

Özyönetim: Kişinin kendini, duygularını, dürtülerini yönetmek. Özgür ol, duvarları yık anlayışı çok sıkıntılı bir anlayış. ABD'de boşanmaların en büyük sebebi çift terapistleridir. Asıl özgürlük insanın arzularına, dürtülerine rağmen kendini kontrol etmesidir.

Sosyal bilinç: insan tek başına değil sosyal bir varlıktır. İnsanların bir arada yaşayabilmesi için bir amaç olması gerekir.

İlişki yönetimi: insan ailede ve dışarıda diğer insanlarla ilişkilerini yönetebilirse mutlu olur. Aileyi 'sevgi yuvası' demek eksik olur, 'iyi işbirliği yuvası' olması gerekir. Ailede sevgi, saygı ve en önemlisi güven olması gerekir. Aile insanın son sığınağıdır. Ailede kurallı ortam olması gerekir. Katı ve soğuk kurallar tarzında değil. Mesela çocuğun cep telefonunu karıştırmamak, odaya girerken kapının vurulması gibi.

Altın orta nokta kuralı. Bir taraf adım atar, diğer taraf adım atar. Ortada buluşulur. İki tarafın da birbirini değiştirmeye çalışmaması gerekir. Burada ego savaşları başlar. Ben merkezcilik çağımızın hastalığıdır.

Modernizm yaşamak için eğlence düşkünlüğünü getirdi.

Bencillik bireysellik karıştırılıyor.

Demokrasi ailede başlar. Demokrasi sadece siyasi bir kavram değildir.

Küresel ahlak için bireysel ahlak olması gerekir.

Demokrasi kültürünün ailede gelişmesi için olması gerekenler;

Eleştirilebilirlik: Kişinin eleştiriye açık olmasıdır. İçinde öneri olan eleştiriler önemlidir.

Özgürlükçülük: Kişinin kendi düşüncesini zorla kabul ettirmemesi. İşgalci anne: Çocuğa illa şunu ye, şunu giy, rüyada bile ne gördüğünü bilmek ister. Böyle olunca da çocukta özgüven gelişmez. Böylece kendine güvenmeyen bireyler ortaya çıkar. Anne ve baba çocuğa zorla bir şey yaptırmamalı. Çocuğa buyurgan yaklaşım yerine seçenekli yaklaşmak gerekir. Böylece özgüven, girişimcilik ortaya çıkar.

Çoğulculuk: Bir aile totaliter olmamalı. Tek tip olmamalı. Çocuğu tek tip yetiştirmemek gerekir. Babacıl yaklaşımdan uzak durulmalı. Bu da korku kültürünü ortaya çıkaran bir anlayıştır. Su büyüğün sus küçüğün sözü gibi bir yaklaşım uygun bir durum değildir.

Katılımcılık: Tatile giderken herkesin onaylaması gerekir.

Buluğ çağındaki çocuğa değer vermek gerekir. Çocuğu düzeltmeye çalışmak yerine iyi bir şey yaptığında onu taktir edin.

Gelin-kaynana ilişkisi Mısır yazıtlarında yazılmaktadır.

Aile içi iletişimde iyi zan kuralı vardır. Bir insanın yapmadığı bir şeye karşı yapmış olabilir diye düşünmek kötü bir davranıştır.

Ailede bir kural koyulacaksa çocuklarla beraber koyulması gerekir. Okulun başlayışında ders çalışma, eğlenme saatlerinin belirlenmesi gerekir. Saatlerin birlikte belirlemek gerekir.

Çocukla ayakta konuşurken onun seviyesine inerek konuşun. Yukardan aşağıya konuşmamak gerekir.

Anne-baba ve çocuk ilişkisi eşitlik ilkesi çerçevesinde olmalıdır. Anne ve baba arasında kurallarda farklılık olmamalıdır.

Ödül esastır, ceza istisnadır.

Narsistliğin tedavisi sessiz iyiliktir. Kimsenin bilmediği bir iyilik yapmaktır. Bu tip insanlara karşı yanlışları çatır çatır söylemek gerekir. Bu kişileri yüzlerine övmemek gerekir.

Hedefe yönelik davranış eğitimi çocuk eğitiminde çok önemlidir.

Çocuklara harçlığı haftalık vermek gerekir. Günlük verilmemelidir. Miktarı çocukla konuşarak belirlemek doğru bir davranıştır.

Çocuğu hayatın fırtınalarına hazırlamak gerekir. Yasakçılık yerine anne-babanın rehberliğinde çocuk hayata hazırlanmalıdır. Çocuğun her şeyi karışmak doğru değil. Çocuğa inisiyatif verilmeli. Çocuğa empati eğitimi verilmelidir.

Koltuk örneği
Batıda çocuk koltuğa çıkmak istediğinde kimse karışmaz. O çabasıyla koltuğa tırmanır. Muzaffer bir komutan edasına bürünür. Böylece özgüveni ve girişimciliği gelişir.

Bizde ise çocuğun koltuğa çıkması için hemen elinden tutar çıkarırız. Çocuğun özgüveni gelişmez.

Ancak ikisi de tam bir davranış değil. Doğru olan çocuğun koltuğa çıkmasını teşvik etmek ve düşersen seni tutacağım demek gerekir.

Mutlu ailedeki özellikler;
Birlikte zaman geçirin.
Taktir, onayı çok kullanın.

Ailede en çok değer verilen şey neyse o ailenin kutsalıdır. Kalbi, sevgi yatırımı yapıyorsak vizyonumuz odur. Her ailenin bir vizyonu olmalıdır.

Çocuğa davranış diliyle örnek olmak en iyi eğitimdir.

Aile içi oturum yapılmalı. Haftada, on beş günde veya ayda bir olabilir.

Çocuğun yalan söylememesi için ne yapılabilir?

İyi şeyleri bir yere, yalanı bir yere koysanız denktir. Yalan söylüyorsun değil de doğru söylemiyorsun demek gerekir. Kesinlikle yalancılık yaftası vurulmamalıdır. *[Prof. Dr. Nevzat Tarhan, Ankara Aktif Çalışanlar Derneği'nin (AKÇA-DER) düzenlediği "Aile Okulu" konulu konferans]*

Çocuklar sosyal medyada tehlike altında!

Teknolojik gelişmelerle artan sosyal medya kullanımı ve ailelerin kontrolü dışındaki kullanımların gençler üzerindeki zararlı etkilerini yazar Zekeriya Efiloğlu ile konuştuk...

Teknolojinin sosyal medyayı evlerimize taşımasının ardından aile yapısında önemli problemler de baş göstermeye başladı. Artan boşanma oranları ve "Z kuşağı" olarak tabir edilen gençlerin ihtiyaçları derken sosyal medya suçları da günümüzde büyük sonuçlar doğuruyor.

Konuya ilişkin haber7.com'a önemli açıklamalar yapan yazar Zekeriya Efiloğlu, aile, kültürel değerler, toplumsal normlar ve günümüz gençlerinin yönelimlerine ilişkin şunları söyledi:

- Toplumsal olarak sosyal medyayı konumlamaya çalışıyoruz. Bu konuda kırmızı çizgi nasıl olmalı?

Türkiye'nin götürülmek istediği AB örneğinden yola çıkarak bunu tanımlayabiliriz. Kedi köpek beslemenin ön plana çıktığı Avrupa toplumunun nüfusunun 2050 yılı itibariyle 60 milyon civarında düşmesi bekleniyor. AB aile yapısının önemini yeni anlayarak, önemli çalışmalar yapmaya başladı. Başının Almanya'nın çektiği AB ülkeleri, nüfusu artırmak için resmi - gayrı resmi her şekilde çocuk yapılmasını destekliyor. Bu nedenle Avrupa'da "babyklappe" denilen "bebek bırakma kutuları" artmaya başladı. Burada hükümet insanlara, her ne şekilde olursa olsun çocuk yapmalarını ve mutlaka bu çocuklara bakılacağını taahhüt ediyor. Avrupa'da yaşlılık sorunu varken, bizde de gençlik sorunu var.

- 'Gençlere ilişkin belirgin şikayetler var. Gençleri yönlendiren etmenler sizce neler?

Türkiye'de gençleri yönlendirecek ciddi projelerin üretilmediğini görüyoruz. Benim konu ile ilgili naçizane fikrim, özellikle 2000 – 2010 yılları arasında Türkiye'de yayınlanan diziler işlenen temalardır.

Bu süreçten öncesine baktığımızda, yayınlanan dizilerde aile ve aileyi bir arada tutma teması varken bugün yayınlanan dizilere baktığımızda ise bireyselcilik, tekçilik, bencilliğin nasıl arttığını siz de gözlemleyebilirsiniz.

Aşk ve sevgi adına her şey yapılabilirken, aynı evde nikahsız yaşanmanın özendirilmesi, evlenmeden çocuk sahibi olmanın meşru kılınması, aşkın ve sevginin yok olduktan sonra başka kişilerde tatmin edilmesinin önünü açan birtakım yaklaşımların, subliminal mesajların ve algı yönetiminin arttığını gözlemleyebilirsiniz. Bu yalnızca dizilerden değil, sosyal medyadan, kitaplardan da desteklenen mesajlar üstelik.

- "Subliminal mesaj"lar gençlere nasıl ulaştırılıyor?

Son yıllarda gelişmiş ülkeler, savunmaya ya da silaha yatırım yapmıyor. Bu ülkeler, subliminal mesajların önemini kavradı. Bu nedenler, en büyük yatırımı bu mesajları yayabilecekleri sosyal platformlara yapıyorlar. Onlar şu an sosyal medya tugayları kuruyorlar, Facebook ajanları oluşturuyorlar ve Twitter askerleri yetiştiriyorlar. Bu yöntem, aslında ilk Hitler'in keşfederek yaptığı uygulamadır. Şu anda çekirdek aile dediğimiz yapı, **"mikro aile"**lere dönüştü. Bu mikro aileler, telefonun içerisinden her şeyi konuşmayı meşru, mubah ve doğru olarak adlandırılan aile yapısını meydana getirdi. Bu aile yapısı maalesef bizde de mevcut.

SEVİMLİ KELİMELERLE GENÇLİĞİ HEDEF ALIYORLAR

Son iki yılın öncesinde gümrüksüz olarak Türkiye'de kullanılan oyunlar aracılığı ile, namaza kaldıramadığımız, annesinin sofraya getiremediği çocuklarımız, sabahın bir vakti kalkarak hayvanlarını yemliyor, askerlerini dizayn ediyor ve kendi dünyasının düzenliyordu. Aynı gençliğe, kitap okuma ya da sosyalleşme adı altında da bir şeyler sunmaya başladılar.

Adı, Instagram, Snapchat, Periscope gibi programların özellikle çocuklarımızı elimizden biraz daha uzaklaştırdığımızı göremez olduk. Eskiden, her teknolojik yenilik bizi hayata biraz daha iyi hazırlardı. Şu an yapılan

yenilikler ise hem çocuklarımızı hem de bizleri biraz daha bizden uzaklaştırarak bireyselleştirerek bencil ve kıymet bilmez hale dönüştürüyor. Sevimli kelimelerle gençlerimizi hedef almaya başladılar.

Çocuklarımızın televizyon ve sosyal medya vasıtasıyla dokuz yaşından itibaren kullanmaya başladıkları aşk gibi, sevgi gibi kavramları daha doğru öğretmemiz gerekiyor. Kitaplarımda özellikle gençlik ve okul dizilerinin sirayet ettiği bugünün gençlerini arkadan gelerek nasıl toparlamamız gerektiği üzerinde duruyorum.

- Peki ya kitaplar…

Bu ülkede kitap okuyan kesimin yüzde 80'ini kadınlar oluşturuyor. Bu bayanların yüzde 80'i de 9 yaşı ile 25 yaş arasında. Erkekler neredeyse hiç kitap okumuyor. Erkeklerin okuduğu ilgi alanı da çok farklı. Bu nedenle, birçok şey de bayanları hedef alarak yapılıyor.

Özellikle az önce bahsettiğim whattpad gibi kitap okuma programı, ağzımıza almaktan bile haya edeceğimiz kadar konuşulmayacak şeyleri pervasızca çocuklara sunuyor. Aslında, burada çocuklarımızın okuduğu kitap değil aslında burada bizim canımıza okuyorlar, farkında değiliz.

İbn-i Haldun'un güzel bir sözü vardır; **'Önce yanlışı bilmek gerek'** der. Biz ise şu an çocuklarımıza önce yanlışı öğretiyoruz, sonra da nasıl toparlarız diye çalışıyoruz.

YASAKLAMAK YA DA KALDIRMAK ÇÖZÜM DEĞİL

- Ailelere özel konferanslar ile sosyal medya ve kitaplara ilişkin bilgi veriyorsunuz. Ailelere tavsiyeleriniz neler?

Bizim, bütün ailelerimizin internet kullanımını bizzat öğrenmesi gerekiyor. İnterneti ya da sosyal medya kullanımını bilmeyen ailelerin, çocuklarının 'mikro aile'sinin bulunduğu telefonu ile ne yaptığını da anlama şansı yok ki. Çocuklarımız kendi dünyalarına çekildiklerinde, **'canlı yayın'**da neler yapıyorlar, sosyal medya arkadaşları aracılığı ile hangi ortamlara giriyorlar ya da hangi yasa dışı işlere bulaşıyorlar bizim bunları internet bilmeden anlama şansımız da yok. Yasaklamak ya da kaldırmak bir çözüm değil. Çocuklarımıza özellikle etki eden bu dünyanın içerisinde iyi ve kötüyü ayırt etmek için nasıl mücadele edeceklerini çocuklarımıza öğretmemiz gerekir.

Bizler çocuklarımız için aracılık görevimizi bile yapmıyoruz. Onlara doğruyu yanlışı ayırt etmelerini sağlayacak bilgiyi vermek şöyle dursun; **'nasılsın?'**diye sormuyoruz bile. Oysa, ödev yapması için odasına gönderdiğimiz çocuklarımıza sosyal ağlardan bir günde binlerce bildirim geliyor. Bu nedenle bizim de tek tek bütün sosyal ağlar hakkında çocuklarımıza 'nedir' ve 'hangi amaca hizmet eder' bunları öğretmemiz gerekiyor.

Bu gençliğe verilen ismi, **"Z"** gençlik! Bu gençliğe konuşarak değil, dokunarak ve duygularını okşayarak iyiyi ve güzeli anlatmalıyız. Çünkü gittikçe, ailesinin, annesinin babasının ve bu ülkede on beş yıldır yapılan çalışmaların kıymetini bilmeyen bir nesil yetişiyor. Siz bu gençliğe doğru manada yaklaşmaz, o gençleri de elinizden kaçırırsanız ne olacak bu işin sonu? Sayın Cumhurbaşkanımızın özellikle 15 Temmuz'dan önce gençlere yönelik çalışmalara ilişkin ciddi bir yaklaşım sergilediğini biliyoruz.

- Ailelerin birçoğunun da parçalandığını görüyoruz. Bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Son dönem araştırmalarla kadınların çok konuştuğu, erkeklerin hiç dinlemediği mesajı veriliyor. Hatta bunun üzerinden kadınların günlük beş bin kelime konuştuğu, gün içerisinde bunu dolduramazsa akşam eşinin başının etini yiyeceği anlatılıyor. Oysa hiçbir araştırmada, Türk toplumunun üç yüz ya da beş yüz kelimeden fazla konuştuğunu sonucuna rastlanmamıştır. Türkiye'de yapılan araştırmalarda, eğitim almamış bir kitle 250-500 kelime arası, eğitim almış kitle ise 1000-1500 kelime arasında konuştuğu belirlenmişken, kadınlarımızı sürekli konuşan, erkeklerimizi de onların dertlerini anlamayan olarak konumlandırdılar.

EZBER BOZAN CÜMLELER

Ben de diyorum ki; Kadınlar çok konuşmazlar, aslında siz eksik bıraktığınız için tamamlarlar. Kadınlar fazla dır dır etmezler, aslında siz söz verdiklerinizi zamanında yapmadığınız için söylenirler. Kadınlar fazla istekte bulunmazlar, sadece siz isteklerini ve ihtiyaçlarını anlamadığınız için bu şekilde davranırlar.

Bu tanımla ile doğru kodlamayı yaptığınız zaman ailelere verdiğiniz mesaj da bir anda değişiyor. **'Evlilik aşkı öldürüyor'** diyenlere, **'Aşk evlenince başlar'**diyorum. Diyorlar ki **"İlk görüşte aşk vardır"** ben de diyorum ki, **"İlk görüşte aşk yoktur. Aşk tanıdıkça şekillenen, tanıdıkça büyüyen bir duygunun adıdır. Ama ilk görüşte heves, etkilenme vardır."**

Toplumda domino etkisi yapan bu tanımlamaları ben yeniden formatladım. En güzel aşk tanımının, Peygamber Efendimiz'e hitaben **'Sen olmasaydın ben bu kainatı yaratmazdım'** nidâsı olduğunu söylüyorum. Aileler, kültüre değerler ve aile yapısı dediğimiz değerler olmadığı müddetçe bu toplumun ayakta kalması mümkün değil.[1]

KAYNAK: HABER7

---

[1] http://www.haber7.com/kitap/haber/2220992-cocuklar-sosyal-medyada-tehlike-altinda

BAŞARILI ÇOCUKLAR YETİŞTİRMEK İÇİN

Yazar: Prof. Dr. Sefa SAYGILI

Üstad Şevket Eygi Bey görüştüğümüzde bir haber ve buna ait yazısından bir fotokopi örneği verdi. Haberde Japon okullarında müstahdem veya hizmetli olmadığı, bunun yerine okulun tüm işlerini öğrenciler ve öğretmenler tarafından iş birliği içerisinde yapıldığı kaydediliyordu.

Yine "*Japon okullarında yer paspaslayan öğrenci, cam silen öğretmen görmek şaşırtıcı değildir. Hatta ve hatta tuvalet temizliğini bile öğrenciler yapar. Bu sebepledir ki öğrenciler okulu temiz tutmaya özen gösterir, nihayetinde kirletseler de temizleyecek olanın kendileri olacağını iyi bilirler.*" diyordu.

Üstat Eygi Bey de yazısında şunları ifade etmiş:

"Japonya'yı Japonya yapan özelliklerinden biri budur. Japon velileri bunu tabiî ve normal karşılar. Bizdeki mağrur çıtkırıldımlar, kuşkonmazlar böyle şeyleri kabul etmez. Küçük oğlu ve kızı tuvalet temizleyecek… Olur mu öyle şey? Havalara çıkarlar, ortalığı birbirine katarlar."

Gerçekten araştırmacıların önemle üzerinde durduğu bir konudur bu: Hayatta başarılı olmak için çocuklukta zorluklarla başa çıkmasını bilmek gerekir. Elbette her anne baba çocuğunun başarılı olmasını, büyüyünce de iyi bir hayat yaşamasını ister.

İşte başarılı çocuk yetiştiren ailelerin bazı ortak özellikleri:

- **Çocuklarına ev işi yaptırıyorlar**. Çocuklar ev işi yaptıklarında hayatın bir parçası olmak için bir şeyler yapmaları gerektiğini anlıyor ve gelecekte meslek sahibi olduklarında çalışma arkadaşlarıyla daha iyi işbirliği kurup daha empatik bireyler oluyorlar.
- **Sosyal beceriler öğretiyorlar.** Anaokulundayken sosyal becerileri olan öğrenciler; daha yardımsever, problem çözme yeteneği gelişmiş yetişkinler oluyor ve üniversite bitirip 25 yaşlarında meslek sahibi oluyorlar.
- **Çocuklarından beklentileri daha yüksek oluyor.** Ebeveynlerin beklentilerinin çocukların gelecekte başarıları üzerinde çok büyük bir etkisi olduğu görüldü.
- **Çocuklarıyla sağlıklı ilişki kuruyorlar**. Çatışma ve tartışmalar olan bir ortamda büyümek yerine sağlıklı bir ailenin parçası durumundaysa daha başarılılar.
- **Aile eğitimliyse çocuklar daha başarılı oluyor.**
- **Çocuklarına matematiği erken yaşta sevdiriyor ve öğretiyorlar.**
- **Çocuklarıyla sağlam ve hassas bir ilişki geliştiriyorlar.** Bakılan ve özen gösterilen çocuklar bunlar.
- **Stres seviyeleri çok daha düşük.**

- **Aile, başarısızlıktan kaçınmak yerine çocuğun gösterdiği çabaya ve emeğe değer veriyor.**
- **Daha yüksek bir sosyo-ekonomik seviyeye sahipler.**
- **Anne çalışan, üreten, gayret gösteren biri.**
- ***"Otoriter*" veya "*fazla serbest bırakan*" aileler olmak yerine "*saygı uyandıran"* ebeveynler olmayı tercih ediyorlar.**
- **Çocuklarına "*dayanıklılığı*" öğretiyorlar**. Dayanıklılık, çocuklara uzun dönemler hedefler belirlemeyi ve yaşamak istedikleri geleceğe giden yolda kendilerini adayabilmeyi öğretiyor. [2]

Prof. Dr. Sefa Saygılı- 01.07.2016

[2] http://www.milatgazetesi.com/basarili-cocuklar-yetistirmek-icin-makale-88494

ÇOCUK VE TATİL

Yaz aylarının gelmesi ile birlikte çocuklar için uzun bir tatil dönemi başlar. Bu tatili çocukları için verimli hale getirmeyi tüm anne-babalar ister. Bu dönem iyi bir şekilde değerlendirildiğinde tatil, çocuk için hem öğrenme hem de dinlenme dönemi olur. Peki tatil, çocuk için ne demektir?

Tatil Demek, Dinlenmek Demektir

Çocuklar için tatil demek, öncelikle dinlenmek demektir. Maalesef günümüzde eğitim saatleri artmış, okullar tam gün eğitim vermeye başlamıştır. Okullardaki başarı ve rekabetin artması nedeni ile çocuklar okullara, okul sonrasında ise etüt merkezi ve takviye kurslara gider hale gelmiştir. Yoğun sınav stresi, ödevler, testler, anne-babanın beklentileri derken çocuklar okul sezonunda oldukça yorulmaktadır. Bu nedenle çocukların tatil zamanında dinlenmeye, sene içinde biriktirdikleri stresi ve kaygıyı atmaya ihtiyaçları vardır. Onların bu dinlenme hakkına saygı göstermek gerekir.

Tatil Demek, Oyun Demektir

Çocuklar sene içinde yoğun ders programı ve ödevler nedeni ile yeteri kadar oyun oynayamazlar. Hâlbuki oyun onlar için bir ihtiyaçtır. Çocuklar, doyasıya oyun oynayabilecekleri tatili çok severler. Oyun oynadıkça hem eğlenirler hem de gelişimlerini tamamlarlar. Oyun vasıtası ile kendilerinde birikmiş olan stres ve kaygıyı da atarlar. Bu nedenle çocuklara tatilde yapılacak en büyük iyilik onların doyasına oyun oynamasına zemin

hazırlamaktır. Sokaklar, kuzenler, akranlar ve oyuncaklar çocuklara oyunun kapılarını açar. Çocuklara iyi gelen oyun sokak oyunlarıdır, bilgisayar oyunları değil. Bu nedenle çocukları olabildiğince sokaklara, oyuncaklara ve arkadaşlara yönlendirmek gerekir. Çocukları ekrandan uzak tutmak ve onları serbest oyunla daha çok buluşturmak için yaz okulları, spor kursları, oyun aktiviteleri gibi çalışmalara yönlendirmek, ev içinde birlikte oynanabilecek yeni kutu oyunları keşfetmek güzel olacaktır.

Tatil Demek, Yetenekleri Keşfetmek ve Geliştirmek Demektir

Okullarımız genelde akademik başarıya odaklıdır. Bu nedenle çocukların akademik başarı dışındaki yetenekleri okul döneminde pek gelişmez. Yaz döneminde ebeveynler çocuklarını çeşitli spor ve sanat kurslarına göndererek onların diğer yeteneklerini keşfetmelerine zemin hazırlayabilirler. Üstelik var olan yeteneklerinin gelişmelerini de sağlamış olurlar. Çocukların nice yetenekleri okul döneminde kaybolmaya yüz tutarken yaz döneminde yeniden yeşerir. Sporla, sanatla ve müzikle buluşan çocuklar yeteneklerini keşfederler. Bu nedenle aileler yaz ayları yetenek keşif ayları olarak değerlendirilebilir. "Benim çocuğumun geliştirilmesi gereken yeteneği nedir?" sorusu en çok bu aylarda sorulabilir.

Tatil Demek, Akrabalık İlişkilerini Güçlendirmek Demektir

Büyük şehirlerde hayat çok yoğun geçmektedir. Çalışma saatlerinin uzun olması, trafik sorunu ve akrabaların uzak olması nedeni ile bir çocuğun sene içinde akrabaları ile görüşmesi pek mümkün olmaz. Halbuki insan bir ağaçsa, bu ağacın kökleri akrabalarıdır. Günümüz insanı köklerinden uzakta ve kopuk yaşamaktadır. Tatil döneminde en fazla önemsenmesi gereken konulardan biri de çocukların akraba bağlarını güçlendirmektir. Halalar, teyzeler, yengeler, amcalar, dayılar, dedeler, anneanne ve babaanneler ziyaret edilerek çocuklara büyük bir ağacın parçası olduğu hissettirilebilir.

Tatil Demek, Birlikte Yeniden Aile Olmak Demektir

Okul sezonunda baba işlerinin başında, anne çalışıyorsa işyerinde değilse ev işlerinde olur. Çocuğun dersleri vardır, annenin ve babanın ise kendi işleri. Herkes kendi gündeminde yaşar. Ailecek bir şeyler yapmak oldukça zordur. Genelde ailelere bir Pazar günü kalır ki, o da çok verimli geçmez. Çocuklar bu tek günde aile olma ruhunu doyasıya içlerine çekemezler. Bu nedenle yaz vakti, yeniden aile olma vaktidir. Ailecek, herkesin tüm işlerini geride bıraktığı, tamamen birlikte olduğu zamanlara çocukların ihtiyacı vardır. Yıl içinde dağılan tespih tanelerini yaz aylarında bir araya getirmek, incelen aile bağlarını güçlendirmek gerekir. Bu birliktelik evde ya da dışarıda olabilir. Bu birlikte önemli olan ailenin neredeyse tüm günü bir arada ve aynı işleri yaparak geçirmesidir.

Tatil Demek, Keşfetmek Demektir

Çocuğumuz sene içi yoğunluğumuz nedeni ile yaşadığımız şehre yabancı kalırız. Şehrimizdeki müzeler, ören yerleri, mesire alanları, piknik mekanları, nehirleri, şelaleleri, plajları, eğlence yerlerini pek bilmeyebiliyoruz. Tatiller yaşadığımız yeri, sokakları, kültürü yeniden keşfetmek için bize imkan tanır. Günümüzde internet üzerinden, yaşadığımız ilin gezi rehberine ulaşmak mümkündür. Yaşadığı şehri bir çok yönü ile tanıyan çocuk, kendimi o ile daha fazla ait hisseder.

Tatil Demek, İpin Ucunu Tamamen Bırakmak Demek Değildir

Birçok anne-baba tatil döneminde sene içinde kazandıkları birçok alışkanlığı fazlasıyla gevşetir. Çocukların çok geç yatmalarına, geç kalkmalarına ve bütün gün televizyon ve bilgisayar karşısında kalmalarına izin verir. Kış döneminde çocukların kazandıkları düzen genelde yazın kaybolur. Bazı aileler yaz geldi diye koydukları sağlıklı kurallardan bile vazgeçer. Yaz dönemi bir çözülme dönemi olmamalı, var olan kazanımlar yazın da devam ettirilmelidir.

Özetle, yaz aylarında çocukların dinlenmesine, doya doya oynamasına fırsat tanımak gerekir. Aynı zamanda onların yeteneklerini keşfetmek, yaşadıkları şehri keşfetmelerini sağlamak ve aile bağlarını güçlendirmek de yazın yapılabilecek işler arasındadır. Tüm bunlarla birlikte yaz ayları, yıl içinde edinilen kazanımların kaybedildiği ay ise asla olmamalıdır.

Pedagoji Derneği

http://www.pedagojidernegi.com/icerik.asp?ID=123

MİNİK YÜZLERDE BÜYÜK HÜZÜNLER

Yapılan araştırmalar aslında çocuklarda depresyona yakalanma riskinin ciddi boyutlarda olduğunu gösteriyor. Oysa depresyon çoğunlukla erişkinlerin yaşayabileceği bir durummuş gibi görülür. Pekâlâ, çocuk ruhu da hüznü yaşar, besler ve büyütür. Belirtilerin erişkin döneme göre farklı olabilmesi, çocukluk döneminde depresyonun gözden kaçmasına neden olmaktadır.

Bebeklik dönemi de dâhil olmak üzere, çocukluğun her döneminde depresyona rastlanabilir. Ancak gelişim dönemlerine göre belirtiler farklıdır. Örneğin annesinden uzun süre ayrı kalmak zorunda kalan ve anne yerine bebeğe şefkat ve ilgi gösteren anne modeli birilerinin olmadığı ortamlarda yetişen bebeklerde içe kapanma, çevresine karşı ilgisizlik, huzursuzluk ve beslenme sorunları gibi depresyon belirtileri gözlenir.

Depresif çocuk kendini üzgün, mutsuz, neşesiz, çaresiz ve sıkıntılı hisseder. Ancak bu duygularını açıkça ifade edemeyebilir. Durgun ve mutsuz bir yüz ifadesi vardır. Çocuk eskiden severek ve isteyerek yaptığı işlere karşı ilgisizdir, oyunlarından eskisi kadar zevk almamaktadır. Çabuk öfkelenir, huzursuzdur ve ani tepkiler verir. Önceden sakin ve uyumlu olan çocuk basit olaylara tepki göstermeye, sinirlenmeye ve bağırıp çağırmaya başlar. Öfke patlamaları şeklinde tepkileri olur. Bazen çabuk öfkelenme şeklinde kendini gösteren ani huy değişiklikleri, depresyonun ilk habercisi olabilir. Ayrıca uyku ve iştah sorunları gözlenebilir.

Dışarıdan gözlendiğinde çocuğun hareket, düşünce ve konuşmasında yavaşlama ve durgunluk göze çarpar. Tırnak yeme, sallanıp durma, elbise parçası ya da elindeki bir şeyle sürekli oynama şeklinde davranışlar gözlenebilir. Depresif çocuk halsizlikten ve yorgunluktan şikâyet eder. Düşünceyi yoğunlaştırmakta güçlük çeker ve bir konuyu anlamakta zorlanır. Okulda dersi takip edemez, masa başına oturduğunda dersle ilgilenemez, dikkatini yoğunlaştıramaz ve çabuk unutur. Ödevlerine karşı ilgisizdir ve ders çalışmak istemez. Öncesine göre ders başarısında belirgin bir düşme gözlenir. Karar vermekte güçlük çeker. Bir işe başlamakta ve devam ettirmekte zorlanır. Düşündüklerini ve hissettiklerini toparlayıp kelimelerle ifade edemez, dalgındır. Kendine güveni azalmıştır. Kendini beğenmez, güzel ya da sempatik bulmaz. Ben yapamam, ben beceremem düşüncesi hâkimdir. Bu nedenle başaracağı bir işe dahi girişmez.

Özellikle okul öncesi dönemi çocuklarda bedensel yakınmalar depresyon belirtisi olabilir. Örneğin baş ağrısı, karın ağrısı eklem ve kas ağrıları, bulantı ve kusma gibi bedensel belirtiler depresyona bağlı olabilir. Depresif çocuklar yaşamı değersiz gereksiz ya da dayanılmaz bulabilirler. Sonunda "ölsem de kurtulsam" düşüncesi hâkim olur ve bu düşünceyle çocuk intihar

girişiminde dahi bulunabilir.

Depresyonun asıl görünümü üzüntü ve kendi kötü hissetme ile belirgin olan depresif duygu durumudur. Dışarıdan bakıldığında çocuk mutsuz ve üzgün görünür. Ancak küçük çocuklar sözel iletişimi yeterince gelişmemiş ve kelime hazineleri yetersiz olduklarından duygularını rahatlıkla ifade edemeyebilirler. Dolayısıyla duygularını daha çok oyunlar ve çizdikleri resimlerle açığa vurulurlar. Depresif çocukta kendini suçlama eğilimi belirgindir. Örneğin annesinin hastalığından ya da babasının işlerinin iyi gitmemesinden kendilerini sorumlu tutar. Ailelerin, çocuklarını suçlamamaları gerekir. Bu davranış çocuğun suçluluk duygularını artırır ve depresyonu da güçlendirir.

Eldeki bilgiler çocukluk döneminde depresyon riskinin hiç de az olmadığını ortaya koymaktadır. Çocukluk döneminden ergenliğe geçildiğinde ise depresyon riski daha da artar. Yapılan tarama amaçlı araştırmalarda okul dönemi çocukların %2, ergenlik dönemindeki çocukların ise %4 ila 8 sinde depresyona rastlanmaktadır.

Çevresel stres faktörlerinin çocuğun depresyona girmesini kolaylaştırıcı etkisi vardır. Sevdiği ve bağlandığı birilerinden sık sık ayrı kalmak zorunda olan bir çocuğun ileride depresyon için risk altında olduğu bilinmektedir. Ayrıca büyük bir kayıp yaşamak ve özellikle anne babasını kaybetmek ve ağır bir psikolojik travmaya maruz kalmak çocuklarda depresyona yol açabilir. Çocuklarda da erişkinlerde olduğu gibi depresyonun biyolojik temelleri vardır ve genetik olarak depresyona yatkınlık söz konusudur.

Çocuklarda depresyon tedavisinde ilaçlardan ve psikoterapiden yararlanılmaktadır. Günümüzde depresyon tedavisinde çocuklarda güvenle kullanabildiğimiz ilaçlar mevcuttur. Psikoterapi yöntemlerden oyun terapisi, destekleyici terapi ve bilişsel davranışçı terapiler uygulanmaktadır. Diğer taraftan depresif çocukların anne ve babalarının dikkat etmeleri gereken bazı noktalar vardır. Depresif çocuklar zaman zaman sinirli, hırçın ve huzursuz olabilirler. Bu durumun anne ve baba tarafından sabırla ve anlayışla karşılanmalı ve çocukla çatışma oluşturacak tutum ve davranışlardan uzak durulmalıdır.

Prof. Dr. Mücahit Öztürk

İSLÂM'A GÖRE ÇOCUĞUMU NASIL TERBİYE EDEBİLİRİM?

Nesil yetiştirme mes'ûliyeti ihmal edilirse âkıbet hazin olur. Evlâtlarımız, dinlerine, medeniyetlerine yabancılaşır; kimliklerini kaybeder. Mânen yabancı yerlerin evlâdı ve nesli olurlar. Geriye kalan biyolojik yakınlığın hiçbir kıymeti kalmaz. Bu merhaleden sonra anne feryatları da fayda vermez.

Âilelerin en önemli vazîfelerinden birisi de Cenâb-ı Hakk'ın, İslâm fıtratı üzere lütfettiği yavrularını hayır ve fazîletle donatmaktır. Îmanlı, istikâmet ehli ve vatanperver çocuklar yetiştirmek, bir anne-babanın en büyük mes'uliyeti olduğu gibi, hayatlarından sonra açık kalan defterlerine hasenât yazılmasına da vesîledir. Yavrular, âile yuvasının müstesnâ bir saâdet meyvesi, anne ve baba arasında en köklü râbıtadır. Onlar, Allah'ın anne ve babaya çok kıymetli birer emânetidir.

Peygamber Efendimiz, bir hadîs-i şerîflerinde insanların mes'uliyetlerini şöyle beyân buyurmuşlardır:

"Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumlusunuz… Erkek, âilesinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Kadın, kocasının evinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur." (Buhârî, Vesâyâ, 9; Müslim, İmâre, 20)

Çocuk terbiyesine, evvelâ ana-babanın terbiyesinden başlamalıdır. Zira bu yüce terbiye, mürebbî (terbiye edici) sıfatını kazanabilen olgun anne ve babaların gerçekleştirebileceği bir eğitimdir. Şâirin:

Kendisi muhtâc-ı himmet bir dede,
Nerede kaldı gayriye himmet ede!..

şeklinde tarif ettiği, kendi eğitimi noksan bir anne ve babanın evlâtlarına verebileceği terbiye ne olabilir ki?

Onun için çocuk terbiyesi anne-babadan başlarsa, daha verimli neticeler elde edilir. Yani şairin dediği gibi:

Olmalı harcı sağlam, baba evin direği,
Olmalı sımsıcak gül, anne evin yüreği… [Seyrî]

11 MADDEDE ÇOCUK TERBİYESİ

Bu gerçekler ışığında çocuk yetiştirme mevzûunda, anne ve babanın bilhassa dikkat etmesi gereken başlıca hususları şöylece hulâsa edebiliriz:

1) GÜZEL İSİM KONULMALI

Çocuğa rûhâniyet telkîn edecek güzel bir isim konulmalıdır. Evlâdın, anne-baba üzerindeki haklarının başında kendisine "güzel isim" koymaları gelir. Zira isim, müsemmâyı (isimlendirileni) çeker. Yani bir çocuğa konulan ismin

mânâsı, o çocukta kendisini gösterir.

Taberânî'nin kaydettiği bir rivâyete göre:
"Hazret-i Peygamber birgün bir dişi deve getirtir ve onu kim sağacak diye sorar. Bu işe tâlip olan iki kişinin isimlerinin Mürre (acı) olduğunu öğrenince onlara:

«Oturun!» der.

Üçüncü kişi de adının Cemre (kor hâlindeki ateş) olduğunu söyler. Ona da:

«Otur!» der.

Sonra adının Yaîş (Yaşar) olduğunu söyleyen sahâbiye bu vazîfeyi verir." (Taberânî, Mûcem, XXII, 277; Muvatta, İsti'zan 24)

2) HELÂL KAZANÇLA ELDE EDİLEN YİYECEKLER
Feyizli bir ortamda inkişâf etmeleri için, yedirilen lokmaların "helâl"liğine dikkat edilmelidir.

3) ÇOCUKLARA ÖRNEK OLACAK BİR DAVRANIŞ SERGİLENMELİ
Çocuklar, konuşmadan davranışlara kadar sürekli olarak büyükleri taklit ede ede büyürler. Çünkü onlarda örnek alarak taklit etme özelliği hâkimdir. Bunun için onlara "örnek olacak davranış" güzellikleri sergilenmelidir. Meselâ bir çocuk, münâkaşalı ve kavgalı ortamda ise huysuzlaşıp hırçınlaşır. Huzurlu ve dengeli bir ortamda ise, güzel huylar ve terbiye ile büyür.

4) DAVRANIŞLARI DAİMA KONTROL EDİLMELİ
Çocukların davranışları onlara hissettirmeden dâima "kontrol" edilmelidir.

Özellikle göz önünde yapamadıkları kabahatleri gizli ve tenha yerlerde işlemelerine meydan verilmemelidir. Çünkü bu durumda karakterleri zaafa uğrar, çift şahsiyetli olurlar. Bu hâlin ilk yansımaları da yalan ve riyâdır.

5) GÜZEL DAVRANIŞLARI TAKDİR, HATALARI OLDUĞUNDA İSE UYARILMALI
Çocukların güzel işleri "takdir" edilip mükâfatlandırılmalı, hatâları ise görmezden gelinmemelidir.

Çünkü olumlu davranışlar mükâfat ile pekiştirilerek çocuğun şahsiyetinde kalıcı bir yer edinir. Buna karşılık, vaktinde "îkaz edilmeyen kusurlar" da tekrarlana tekrarlana çocuğun karakter özelliğinin bir parçası hâline gelir. Bu yüzden bilhassa kız çocuklarının küçük yaşlardaki kıyâfet yanlışlıkları müsâmaha ile karşılanmamalıdır. Zira insanın alıştığı şeyler, zamanla geri dönülemeyen tiryâkilikler hâline gelebilir.

6) SIK SIK CEZA VERİLMEMELİ
Sık sık cezâ vererek çocuk arsız hâle de getirilmemelidir. Kazara tabak-bardak kırdığında azarlamamalıdır, çünkü bu tür hâller bizim de

yapabileceğimiz kazalardır. Böyle durumlarda çocuk güçsüz olduğu için azarlandığını düşünür. Çünkü aynı kaza bizden meydana gelince kimse kızmamaktadır. Bu da, anne babanın vereceği diğer doğru eğitimlere karşı çocukta tepki doğurur ve söylenilenlerin fırsat buldukça tersini yapar. Onun için çok hassas olmalı ve bizim de yapabileceğimiz bardak kırma, çay dökme vesâire basit ev kazalarında çocuklara sert davranmamalıyız. Yumuşak bir lisânla îkaz etmeliyiz.

Ancak çocukların huy ve ahlâklarına işleyecek yanlışlar ve hatâlar karşısında da kesinlikle ilgisiz ve hoşgörü içinde de olamayız. Fakat çocuğa verilecek herhangi bir eğitime uygun cezâ, yasak ve yönlendirme gibi davranışlarda da onun haksızlığını ve yaptığının yanlış olduğunu kendisine mutlaka kabullendirerek bunu yapmak çok çok mühimdir. Çünkü suçunu kabul eden çocuk, şekillenmeye müsait hâle gelir. Suçu ona ispat edilip kabullendirilmeden şekillendirmeye kalkmak, hiç verimli olmaz. Çünkü çocuk kendisine ispatlanıp kabullendirilmemiş bir durumda meselâ yalan bile söylemiş olsa, bu tespit edilip de ortaya çıkmadığından kendinin haklı olduğunu düşünüp anne-babayı suçlamaya kalkabilir. Dolayısıyla;

7) ANLAYABİLECEĞİ ŞEKİLDE ANLATILMALI
Emir, yasak ve kâideler öğretilirken onların "kavrayabileceği bir şekilde" sebepleri de anlatılarak iknâ edilmelidir.

8) AHLÂK KAİDELERİ ÖĞRETİLMELİ
Âdâb-ı muâşeret (davranış usûlleri) ve "ahlâk kâideleri" öğretilmeli, bilhassa varlıklı âileler, çocuklarının, akranlarına kaba ve kibirli davranmalarına mânî olmalıdırlar.

Zira bunlar zamanla huy hâline gelir. Onlara, tevâzû telkin edilmeli, anlayacakları bir dil ile Kasas Sûresi'ndeki "Kârûn" kıssası anlatılmalıdır.

9) ÇOCUKLUKLARINI YAŞAMALARINA İZİN VERİLMELİ
Çocukların meşrû sınırlar dâhilinde "çocukluklarını yaşamalarına" imkân tanınmalıdır.

Fakat ne fazla serbest bırakılmalı ne de haddinden fazla baskı yapılmalıdır. Zira fazla rahatlık, nefsâniyeti azdırır, tembelliğe sebep olur; fazla baskı da çocuğun ezik ve silik bir karakter sahibi olmasına sebebiyet verir. Aşırı baskı, şahsiyetli çocuklarda sadece bir ezikliğe sebep olmaz, bazen de isyana düşürür. Böyle çocuklar, aşırı baskı neticesinde -bilhassa belli bir yaşa geldikten sonra- âsîleşir ve ana-babayı dinlemez hâle gelirler. Bu yüzden ölçülü bir üslûp ile vakitlerini fazîletli birer insan olmalarına vesile olacak davranışlarla doldurmaya gayret edilmelidir.

10) HAMD VE ŞÜKRE ALIŞTIRILMALI
Kendilerine Cenâb-ı Hakk'ın nîmetleri hatırlatılıp "hamd ve şükre alıştırılmalı"dır. Peygamber Efendimiz'in hayatından misâller verilerek, iç âlemlerinin rûhâniyet iklîminde yoğrulmasına gayret edilmelidir.

11) İBADET VE HİZMETE ALIŞTIRILMALI
Daha küçük yaşlarında iken "ibadet ve hizmete alıştırılmalı", ibadet mes'uliyeti ve hizmetin ehemmiyeti telkin edilmelidir.

KUSURSUZ ÇOCUK İSTİYORSAK KUSURSUZ ANNE-BABA OLMALIYIZ!
Kısacası çocuğumuzun kusursuz olmasını istiyorsak, kusursuz anne-baba olmaya gayret etmeliyiz.

Çocuk terbiyesi, evvelâ anne-babanın yüreğindeki çocuk sevgisinden başlamalıdır. Onları Allah'ın bir emaneti olarak sevmeli; bu sevgiyi de, dünya ve ahiret saadetini kazanmaya vesile kılmalıdır. Eğer arkamızda güzel bir nesil yetiştirmez isek, mezarımız tenha kalır. Yarınki gerçek konağımızın ise mezar olduğunu unutmamak gerekir. Şair Seyrî'nin yarınların muhasebesi yolunda yazdığı şu dörtlük ne güzel bir tefekkür ve temennidir:

Ardarda dehâlar, yeniden, sorma, gelir mi?
Müstakbeli sarsın, yetişir mâzinin azmi,
Her anne doğursun yine Fâtih'le Selîm'i,
Boş kaldı beşik, ey eli kundaklı yarınlar!

Kaynak: Osman Nûri Topbaş, Huzurlu Aile Yuvası

ÇOCUKTA MAHREMİYET EĞİTİMİ

Mahremiyet eğitimi, cinsel eğitimden daha kapsamlı bir kavramdır. Cinsel eğitim, çocuğun kendi cinselliğini tanıması, gelişim sürecinde cinsellikle ilgili yaşayacağı fiziksel ve duygusal farklılıkları öğrenmesi yanında, anne babasına sorduğu cinsellikle ilgili soru ve cevapları kapsar. Mahremiyet eğitimi ise cinsel bilgilerin yanında daha çok kendisinin ve diğer insanlarının özelinin/özel alanının farkına varması, sosyal hayatın içinde kendi özel alanını koruması, diğer insanların özeline saygı duyması, kendisi ile çevresi arasında sağlıklı sınırlar koyması gibi bilgileri içerir. Mahremiyet eğitimi anne baba tarafından verilir. Bu eğitimin verilmesi çocuğun ruhsal ve cinsel açıdan korunması adına çok önemlidir. Çocuğa mahremiyet eğitimi verirken aşağıda belirtilen konulara dikkat etmekte fayda vardır.

1. Adım: Özel Alan Tanımlama

Çocuğun kendi mahremini, özel alanını koruyabilmesi için öncelikle bu alanı çocuğa tanımlamak gerekir. Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Bu özel alan ailenin yaşadığı topluma ve sahip olduğu inanca göre değişmekle birlikte genel olarak cinsel bölgeleri kapsar. Her aile kendi inancına, düşüncesine göre çocuğun vücudunda mahrem alan tanımlayabilir. Bu alanın başkalarından gizlenmesi ve anne-baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir.

Çocuk için tanımlanan özel alan aynı zamanda anne-babanın da özel alanıdır. Çocuk anne-babasının bu alanları görmek istediğinde aile izin vermemeli, bu alanların kişiye özel olduğunu belirtmeli ve kimseye gösterilemeyeceğini anlatmalıdır. Çocuğa cinsel organlar, ancak o sorduğunda onun anlayacağı dille ve yumuşakça anlatılmalıdır. Cinsel organlar çocuk sorduğunda anne-baba üzerinden değil, çocuğun kendi cinsel organları ya da kitaplar üzerinden öğretilmelidir. Bu şekilde yapıldığında çocuk, kendi özel alanını korumayı, başkalarının da özel alanlarına dokunmamayı ve bakmamayı öğrenecektir.

2. Adım: Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerektiğini Öğretme

Çocuklara dört-beş yaştan itibaren anne-babanın odası kapalı ise odaya kapıyı çalarak ve izin alarak girmesi gerektiği öğretilmelidir. Çünkü bu oda anne-babanın özel alanıdır ve özel alanlara girişte izin alınır. Çocuğun odasına girerken kapısının çalınması çocuğa iyi bir model oluşturacaktır. Odaya izinsiz girdiğinde çocuğa, "Odamızda giyiniyor olabiliriz, bu yüzden kapı kapalı ise tıklatıp izin alarak içeri girmelisin şeklinde" açıklama yapılabilir.

3. Adım: Tuvaletin Kapısını Kapalı Tutması Gerektiğini Öğretme

Çocukların iki yaşında tuvalet alışkanlığını kazanması, en geç dört yaşında tuvalet sonrası temizliklerini yapmayı öğrenmesi beklenir. Anne-baba bu dönemleri dikkate alıp çocuğa tuvalet eğitimi verebilir ve eğitimin bir parçası olarak tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiği çocuğa anlatılabilir. Anne-baba belirlediği bu kurala

kendisi uyarsa, çocuğun bu kuralı öğrenmesi daha kolay olacaktır. Çocuk oturak (lazımlık) kullanıyorsa, bu oturak evin ortak kullanım alanlarına konmamalı, tuvalet ya da banyoda kullanılmalıdır.

4. Adım: Çocuğun Özel Alanlarına Saygılı Olma

Çocuğu küçük yaştan itibaren çocukları başkalarının yanında giydirmemek, altlarını değiştirirken bile bir başka odaya götürmek çocuğun mahremiyetine saygıyı gösterir.” Daha küçük” diye düşünerek çocuğu iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Özellikle dört-beş yaşından sonra çocuğu iç çamaşırı ile yıkamak, iç çamaşırı çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizi hissettirmek çocuklarda mahremiyet duygusunun gelişmesine katkı sağlayacaktır. Yedi yaşından sonra banyoda çocukların kendi mahrem alanlarını kendi temizlemelerine fırsat tanımak da mahremiyet duygusunun gelişimi açısından güzel olacaktır. Yine kardeşleri dört-beş yaşından sonra birlikte banyoya sokmamak, sokulması zorunlu olan durumlarda ise onları iç çamaşırları ile yıkamak gerekmektedir. Sağlıklı bir mahremiyet duygusu açısından çocuğun başkalarının önünde elbiselerini çıkarmaması, giyinip soyunmaması gerektiği ayda birkaç defa tekrar edilerek çocuğa hatırlatılmalıdır. Tabi ki anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip-soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

5. Adım: Çocuğun Cinsel Organlarını Sevgi Objesi Yapmama

Küçük çocukları cinsel organlarına dokunarak, onları konu yaparak sevmek doğru değildir. Çünkü bu durum, onların özel alanlarının ihlalidir. Çocuk bu şekilde hem mahremiyet ihlaline uğramış olur hem de başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşır. Ayrıca çocukları cinsel organlarını konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayrımını yapamayabilir. Bu sebeple bezlemek, pişik kremi sürmek ve temizlemek durumlarında bile abartıya kaçmamak, aşırı baskı uygulayarak silmemek, çocuğun cinsel organlarıyla oynamamak daha doğrudur. Çocuğun cinsel organlarını şaka konusu yapmak, göstermesini istemek, onlara dokunmaya çalışmak çocuğun cinsel kimlik gelişimi açısından oldukça sakıncalıdır.

6. Adım: İlk Okulla Birlikte Özel Mekân Tanımlama

İlkokul dönemi ile birlikte çocuklar için evde bir çekmece ya da sepet belirlenip, çocuğa özel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir. İlk başlarda çocuklar buraya gerekli gereksiz birçok şeyi koyabilir, ancak zamanla daha seçici davranacaklardır. Onun bu özel alanını anne-babanın izin alarak kullanması çocuğun özel alan düşüncesini pekiştirir. Ergenlik dönemi ile birlikte gençler, kilidi olan daha güvenli özel alanlar talep edebilirler. Ergenler yalnız kalmak isteyebilirler, çocukluk dönemine göre daha utangaç olabilir. Vücudunu anne-babasından gizlemek isteyebilir. Onların bu taleplerini

normal karşılamak, özel alanlarına izinsiz girmemek, telefonlarını karıştırmamak, günlüklerini okumamak daha doğru bir davranıştır.

7. Adım: Ebeveynle ve Kardeşle Yatakları Ayırmak

Bebeğin yatağının anne-baba yatağından ne zaman ayrılacağı tartışmalı bir konudur. Kimi ebeveynlik ekolleri çocuğa dilediği kadar müsaade ederken, kimi yaklaşımlar ise daha katı bir yaklaşımla çocuğun odasının ve yatağının ayrılmasını savunmaktadır. Bu konuda genel yaklaşım şu şekildedir: Altı aya kadar çocuk annesi ile yatabilir. Altı aydan sonra ise annesi ile aynı odada yer yatağında ya da beşikte yatabilir. İki yaşla birlikte çocuk yavaş yavaş bağımsızlığını kazanır ve kendi başına yemek yemeye, yolda kendi başına yürümek istemeye başlar. Bu dönem gelişim olarak da çocuğun odasının ayrılabileceği bir zamandır. Ancak yalnızlık, anneden ayrılma, karanlık gibi konularda aşırı duyarlı ve kaygılı olan çocukların zorla yataklarını ayırmak doğru değildir. Öncesinde var olan kaygılar uzman yardımı ile giderilmeli, sonrasında yatak ayrımına gidilmelidir. Birlikte aynı yatakta yatan kardeşlerin yataklarını ise dört-beş yaşından itibaren ayrılabilir.

8. Adım: Kız ve Erkek Çocukların Odalarını Ayırma

Kız ve erkek kardeşlerin ilkokul dönemiyle birlikte odaları ayrılmalıdır. Çünkü beraber bulundukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler. Ayrıca okulla birlikte çocuklara vücudunun dışında iç çamaşırlarının belki de özel eşyalarının (günlük vb.) bulunduğu bir özel alan da gerekebilir. Bu alanın farklı odalarda olması daha doğru olacaktır. Yer darlığı gibi sebeplerle bu konu ertelenmemelidir. Gerekirse diğer bir odada bir köşe oluşturularak çözüm bulunmalıdır. 'Onlar kardeş bir sorun olmaz' diye düşünmek kadar, bu konuda aşırı kaygılı davranıp endişelerimizi çocuklara hissettirmek de sakıncalıdır.

9. Adım: Özel Alan İhlallerine Tepkinizi Belli Etme

Çocukla birlikte dışarıda gezerken veya televizyon izlerken aniden karşımıza mahremiyet ihlali içeren sahneler ve durumlar çıkabilir. Bu gibi durumlarda çocuğa bir şey demeden onun duyacağı şekilde mahremiyet ihlali yapan kişiye tepki belli edilebilir. Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının mahrem alanına şaka amaçlı dokunan kişiye seslice kızılabilir. "İnsanların özel yerlerine dokunulmaz" gibi cümlelerle tepki belli edilebilir. Böylece çocuk anne-babanın tepkilerini modelleyerek mahremiyet ihlallerine karşı duyarlı hale gelir. Çünkü çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedirler. Mahremiyet eğitimini alan çocuklar kendi özel alanını bilir, bu alanını korur ve başkalarının özel alanlarına da saygı gösterir. Bu durum, aynı zamanda çocuğun sağlıklı bir kişilik gelişimine zemin hazırlar. Cinsel tacizlerin arttığı günümüzde çocukları korumanın ilk adımı onlara mahremiyet eğitimi vermektedir. Bu eğitim sayesinde onlar kendilerinin ve başkalarının özel alanını korumayı öğrenerek daha sağlıklı bireyler olabilirler.

KAYNAK: PEDAGOJİ DERNEĞİ

ÇOCUKLARINI AJANSA YAZDIRAN ANNELER

Komşularımdan birkaç kadın çocuklarını ajansa yazdırmışlar. Bu karara nasıl vardıklarını sorduğumda; "Okuyup da ne yapacaklar, birkaç dizide oynasalar şöhret olur paranın dibine vururlar. Yeter ki kabul etsinler, paramızı ödedik ve çocuklarımızı kaydettirdik. İnşallah olumlu bir haber gelir" dediler. Annelerin çocuklarıyla ilgili hayalleri dünyevileştikçe bizler özümüzden yavaş yavaş uzaklaşıyor ve bir bilinmeze doğru sürükleniyoruz. Çocuklarını kaybeden bir toplumun geleceği de yoktur, bunu biliyoruz ama sadece bilmek yeterli gelmiyor.

Annelerin hayalleri dünyevi beklentiler üzerine şekilleniyor. Çocuklarını küçük yaşlarda şöhrete teşvik ederek onların kestirmeden zengin olmalarını arzu ediyorlar. Bunda ekranların büyük etkisi var tabi. Şöhret sahibi insanların, lüks ve şatafat içinde bir hayat sürmeleri aileleri özendiriyor. Anne babalar çocuklarının dünyalarını düşünüyorlar, onların para kazanmalarını ve rahat bir hayat yaşamalarını arzu ediyorlar fakat ahiretleri için hiçbir yönlendirmede bulunmuyorlar. Ekrandaki şaşalı görüntüler annelerin hayallerini etkiliyor... Nasıl oluyor da bu insanlar kısa yoldan mal ve servet sahibi oluyorlar bunu anlamak ise mümkün değil. Zaten bu hayatın içinde anlayamadığımız pek çok şey vardır. Mesela, akşama kadar ağır iş ortamında çalışan bir baba geçim darlığı çekerken, adamın teki çıkar beş şarkı patlatır ve bir işçinin on yılda kazanacağı parayı bir saatte kazanır. Siz bunu sorgularsınız fakat hiçbir zaman anlayamazsınız.

Mevlâna; "Şöhret deniz kıyısına düşen bir köpüktür" der. Köpüğün kısa sürede yok olup söndüğü gibi, dünyevi şöhretler de yok olmaya mahkûmdur. Ama hayatı sadece bu dünyadan ibaret sananlar, yalancı şöhretler peşinde koşarak yaşamın sonunu göremezler. Aslında şöhretin de hayatın da geçici olduğunu bal gibi bilirler fakat bunu kendilerine bir türlü itiraf edemezler.

Fatma Tuncer

ÇOCUKLARIMIZ

Çocuklarınıza Yaz Tatilinde Okumayı Nasıl Sevdirebilirsiniz?

Yaz gelip de okullar kapanınca çocuklar da ister istemez bir şeyler öğrenmeye ara vermek ister. Araştırmalar okulun ilk yıllarında çok güzel kitap okuyan çocukların ilerleyen yıllarda daha başarılı olduğunu göstermiştir.
çocuklarınızın yaz tatilinde de bol bol kitap okumalarını sağlamak için bunlara dikkat etmelisiniz:

Her yerde kitap okuyun: Çocuklar yaz tatilinde sıcak havada ve güneş ışığının altında dışarıda eğlenmek isteyecektir. Bütün yıl boyunca okulda sınıfta oturduktan sonra yazın yapmak isteyecekleri son şey evde kitap okumak olacaktır. Onlara istedikleri her an ve her yerde kitap okuyabileceklerini öğretin. Plajda, parkta, sahilde kitap okumak iyi bir başlangıç olabilir.

Her şeyi okuyun: Çocuğunuza kalıcı bir okuma alışkanlığı kazandırmak istiyorsanız, her şeyi okumasına izin verin. Beraber markete gidin ve alışveriş listesini okutun. Yolda giderken yoldaki tabelaları okutun. Ailecek bir yolculuğa çıktığınızda ise haritadaki bilgileri okumasını isteyebilirsiniz.

Bir saat belirleyin: Okulların çoğunda kitap okuma saati bulunur, siz neden denemiyorsunuz? Gün boyunca çocuğunuza kitap okuması için 20 dakika verin. İster öğle yemeğinden önce veya sonra, isterse akşam yemeğinden önce ya da şekerleme yapmadan önce 20 dakika kitap okumasını isteyin. Okuyacağı kitabı kendisinin seçmesine izin verin.

Kütüphane gezileri: Ücretsiz olan kütüphanelere çocuğunuz götürüp ortamı tanıtın, kütüphaneden kitap ödünç alma alışkanlığı kazandırın. Haftada en az bir kez kütüphaneye gidin, orada kitap okumasını sağlayın. Çocuklarınız kütüphanede yeni arkadaşlar edinebilir ve daha rahat sosyalleşebilir.

Uyku saati hikayeleri: Araştırmalar küçük çocuklara yüksek sesle kitap, masal okumanın sadece dillerini ve bilişsel yeteneklerini geliştirmede etkili olmadığını, bunun yanı sıra motivasyon, hafıza ve merakını geliştirdiğini de göstermiştir. Çocuklarınız küçükken bu alışkanlığı onlara aşılayın. Büyüdüklerinde de uyumadan önce kitap okumayı kendilerini devam ettirebilir.

İyi alışkanlıkları ödüllendirin: Yaz tatili çocuğunuzun dışarıya çıkıp oynaması için iyi bir zamandır. Ancak ders çalışmayla oyun arasındaki dengeyi iyi kurun. Bu dengeye alışınca ileride kendisi de bu konuda dikkatli olacaktır. Dengeyi sağladığında onu bir dondurmayla veya meyveli yoğurtla ödüllendirebilirsiniz.

Filmden önce kitabını okuyun: Yaz mevsiminde birçok yeni film perdeleri süslüyor. Eğer yeni çıkacak olan filmin kitabı varsa önce ailecek onu okuyun ve sonra sinemaya gidip filmi izledikten sonra farkları tartışın, yorumlayın. Eğer yoksa, internette ya da gazetede filmin eleştirilerini bulun, onları okuyun.

Rol model olun: Çocuklarınızın kitap okumasını istiyorsanız, siz de kitap okumalısınız. Sabahları gazete okumak, kuaför salonunda dergi okumak ve her zaman kitap okumak çocuğunuzu da okumaya sevk edecektir.

Sabahları kahvaltıda mutlaka gazete okuyun: Gazete okumak aile bireylerini birbirine bağlayacaktır, çocuklarınıza ülkenizde yaşanan olayların önemini öğretecektir. Gazetede en az 1-2 olay seçin ve birlikte okuyun. Okuduğunuzdan ne anladığınızı tartışın. Bu çocukların bilişsel ve analitik yeteneklerini keskinleştirecektir.

Birlikte okuyun: Siz kitap okumayın çocuğunuzdan bunu isterseniz başarılı olamazsınız. Çocuğunuz evde olduğunda siz kendi kitabınızı okurken, ona da istediği bir kitabı, çizgi romanı ya da dergiyi verin ve birlikte kitap okuyun. Bir kez okumayı sevince, okul hayatı boyunca okumaktan zevk alacaktır.

BABAMIN HEDİYESİ

Babam, herhangi bir öğrenimi olmayan biriydi. Açıkçası, okuma-yazması bile yoktu. Tek bildiği iş, demircilikti. Sabahtan akşama kadar atölyesinden çıkmaz, kızgın fırının önünde örsün başında demir döverdi.

Üniversiteyi bitirdiğim gün, diploma törenime annem ve altı kardeşim geldikleri halde, babam işinin başından ayrılamayacağını söyleyerek gelmemişti. Doğrusu, benimle iftihar mı ediyordu yoksa kıskanıyor muydu; anlayamadım.

Tören dönüşü annem ve kardeşlerimle birlikte neşe içinde babamın atölyesine uğradık. Babam her zamanki gibi önlüğü üzerinde, demir dövmekteydi. Bizi görünce çekici elinden bıraktı. Annem sevinçle:

"Oğlumuz okulun iftihar listesine girdi!" dedi.

Babam ise hiç duymamış gibi yüzüme bile bakmadan:

"Madem okulun bitti, artık işe başlaman gerekir. Hadi şu ocağı temizleyiver!" dedi.

Annem karşı çıkar gibi olduysa da babamı bilirdim. Kolay kolay kızmazdı ama, işi konusunda çok ciddiydi. Eğer ocak temizlenecekse, gerçekten temizlenmesi gerektiği içindi.

Tören cübbemi çıkararak işe koyuldum. Fazla uzun süren bir iş değildi, zaman zaman yaptığım için tecrübeli sayılırdım aynı zamanda.

Yarım saat içinde işim bitti. Annem ve kardeşlerimle birlikte babama elveda diyerek evin yolunu tuttuk.

Annem olanlara çok üzülmüş ve bir anlam verememişti. Yol boyunca ağladı. Hatta, ağlaması akşam yemeğine kadar sürdü.

Hava karardıktan kısa bir süre sonra babam geldi. Sofra kurulmuş, kendisini beklemekteydik. Annem onu görünce bütün gün biriktirdiği öfkesini bir anda çıkarırcasına söylenmeye başladı. Babama bu yaptığının hem kabalık hem de düşüncesizlik olduğunu; sevgili oğlunun mezuniyet törenine gelmemesi yetmezmiş gibi ona ocağı temizletmesinin akıl alacak bir şey olmadığını söyledi.

Babam ise sanki onu hiç duymamış gibi sofraya oturdu ve bana dönerek şunları söyledi:

"Bugün iyi iş gördün. Sayende az da olsa kâr ettik. Sen bir edebiyatçı olmak istiyorsun. Yani esnaflıktan hoşlanmıyorsun. Fakat şunu bil ki, büyük bir şair de olsan, paranın nasıl kazanıldığını iyice anlaman gerekir. Ben isteseydim iki-üç dolar verip o fırını başkalarına da temizletebilirdim. Bu işi

sana yaptırmamın, hele böyle mezun olduğun bir günde senden bunu istememin tek sebebi var: Sevgili oğlumun, üniversitede okudu diye burnu büyüyen o gururlu insanlardan olup olmadığını kendi gözlerimle görmek istedim. Ve öyle biri olmadığını görmek, beni elindeki diplomadan daha çok sevindirdi."

Sözlerini bitirdikten sonra, babam ayağa kalkıp beni sımsıkı kucakladı. Ağlamamak için kendini zor tuttuğunu anlayabiliyordum.

Sonra da bana beyaz bir zarf uzattı. Göz ucuyla baktığımda gördüm ki, içinde epeyce para vardı.

(Charles H. Leach) Çeviri: *İsmail Örgen*

ÇOCUKLARIMIZ VE GENÇLERİMİZ ÜZERİNE

Çocuklarımız ve Gençlerimiz İçin

YAZ tatilinde çocuklarımıza ve gençlerimize neler öğretilebilir? Tekliflerimi sıralıyorum:

(1) Osmanlıca öğretilebilir. Kur'an okumasını bilen bir genç, Osmanlıca okumaya bir saatte başlayabilir. Başlayabilir dedim, ondan sonra bir ömür boyu çalışması gerekir.

(2) Bazı gençlere hat dersleri verilebilir. Tavsiyem: Rik'a yazısından değil, doğrudan doğruya sülüsten başlasınlar. Sıkı çalışırlarsa üç dört sene sonra icazet alırlar ve imza atarak hüsn-i hat yazabilirler. Sanatkâr olurlar, hizmet ederler, para da kazanabilirler.

(3) Tezhip ve ebru sanatı çok yayıldı. Yine de bazı gençlerimiz ebru ve tezhip dersleri alabilir.

(4) Keşke Çin'den, Kore'den, Japonya'dan çömlek ustaları getirtilse, kurslar açılsa, dersler verilse ve bu sanat da gelişse. Çömlek deyip de geçmeyelim. Japonya'da 800 yıldan beri harika çömlekler üreten atölyeler var. Bizde çömlekçilik can çekişiyor. Akılımız fikrimiz cep telefonunda… Öyle uyduruk çömlekler, saksılar yapmak değildir bu sanat. Müzelerdeki binlerce yıl önceden kalma tarihî çömleklerin replikaları yapılacak, mühürlü sertifikaları olacak, turistlere ve kültürlü kesime satılacak. Cahillerin, kültürsüzlerin bu sanatı aşağılamaları, alaya almaları onun değerini alçaltmaz.

(5) İstidatlı çocuklarımıza edebî ve yazılı Türkçe öğretmek. Yahya Kemal'in, Mehmed Âkif'in, Ziya Paşa'nın, Ahmed Cevdet Paşa'nın o güzel, o zengin, o engin Türkçesini…

(6) Ülkemizde el yapımı kâğıt üretimi de başlatılmalı, kurslar açılmalı, bazı gençlerimiz bu sanata yöneltilmelidir. Bunun için de hariçten usta ve uzman getirtilmesi şarttır.

(7) Yazmacılık sanatı. Bu sanat kumaş üzerine ağaç kalıplarla desenler basmak, onları renklendirmektir. Kumaşların el dokuması olması, renklerin tabiî (kök boyalı) olması yazmanın kıymetini arttırır. İstanbul'da Küçük Ayasofya Camiinin kapısına yakın bir yerde yazma atölyesi var, değerli bir Hanımefendi bu sanatla meşgul oluyor. Keşke bu yaz bir kurs açılsa…

(8) Edebiyata yatkın çocuklarımıza özel edebiyat, aruz dersleri verilmelidir. Bir grup genç, ehliyetli bir hocadan Fuzulî divanı okuyor… Ne güzel bir gelişme olur bu.

(9) Çocuklarımıza fütüvvet dersleri verilmelidir. Kim verecek bu dersleri? Bu konunun uzmanı ehliyetli öğretmenlerimiz var mıdır?

(10) Çocuklarımıza Ehl-i Sünnet mezhebi üzere akaid ve ilmihal dersleri verilmelidir.

(11) Çocuklarımıza teşebbüs-i şahsî (kişisel girişim) dersleri de verilmelidir.

(12) Bazı çocuklarımıza tercüme yapabilecek derecede İngilizce, Arapça öğretilmelidir.

(13) Hocası bulunabilirse istidatlı gençlerimiz İbranî dilini öğrenmelidir.

Daha nice konular var…Yaz tatili boşa geçmesin. Çocuklar, gençler dinlensinler, eğlensinler ama dinlenmenin yanında sanat, beceri kazanma, kişiliğini geliştirme, kültür sahibi olma da bulunsun. Çocuk ve genç yetiştirmekten maksat iyi insan, iyi vatandaş, iyi Müslüman yetiştirmektir. Amaç para kazanmak, makam ve mevki sahibi olmak değildir. İyi para kazanıyor, ünlü ve makamlı bir kişi olmuş, iyi yiyor, iyi yaşıyor ama ahireti berbat oluyor. Ne yapayım ben böyle bir iyiliği… *Mehmet Şevket Eygi*

YAZ TATİLİ VE ÇOCUKLARIMIZ

Osmanlı Devleti zamanında bütün ilk ve ortaokullarda (ibtidaîlerde ve rüşdiyelerde) Müslüman çocuklarına her sabah din ve Kur'an dersi okutulurdu. Liselerde de (İdadî ve sultanîler) din kültürü dersleri vardı. Hep yazarım, Sultan Abdülhamid devrinde Galatasaray lisesinde günlük farz namazların, okulun büyük mescidinde, okulun resmî imamının ardında cemaatle kılınması mecburî idi.

Bugün de okullarda din dersi var ama bir aldatmacadan ibarettir. İmam-Hatip okullarında bile günlük namazlar cemaatle kılınmıyor. Din eğitimi, din kültürü, din tatbikatı, din ahlakı konusunda maalesef korkunç bir boşluk vardır. İleride imam, vaiz, müftü, din dersi öğretmeni olacak bazı İmam-Hatipli ve İlahiyatlı gençlerimiz namaz bile kılmıyor.

Bu durumu dindar anne ve babalara hatırlatıyorum ve yaz tatilinde çocuklarına din eğitimi, din kültürü kazandırmalarını tavsiye ediyorum.

Hacı Bey, hâce (hacca gitmiş hanımlara hâce denir) hanım dindar, ikisi de beş vakit namaz kılıyor ama çocukları namazsız. Bu, korkunç ve dehşet verici bir kopukluktur.

Büyük sayıda çocuğumuz ve gencimiz Ehl-i Sünnet dışı bid'at cereyanlarının pençesine düşmüştür. Bu da ayrı bir felakettir.

Çocuklarımız ve gençlerimiz ilmihallerini Ehl-i Sünnete göre öğrenmelidir. Beş vakit namazı doğru dürüst kılmalıdır. Dinde aşırılıklardan, ifrata ve tefrite kaçan fırkaların yanıltıcı, saptırıcı propagandalarından korunmalıdır.

Ehl-i Sünnet vakıfları, dernekleri, tarikatları, cemaatleri yaz kampları tertipleyerek gençlere İslami bilgi ve disiplin aşılamalıdır.

Bu hizmetleri kimler ve nasıl yapacaklar?

Yaz geldi, çocuklarımız tatil yapsınlar, deniz, güneş, temiz hava, yeşillik... Oh ne güzel... Peki, insanlara ebedî saadetlerini kazandıran din eğitimi, din tatbikatı, sahih itikat, güzel ahlak, mürüvvet, fütüvvet işleri ne olacak?

Bugünkü sözde çağdaş ve seküler millî eğitim sistemimiz resmî ideoloji üzerine kuruludur ve çocuklarımızı iyi ve vasıflı Türkiyeliler olarak yetiştirememektedir.

Resmî ve ideolojik eğitimin eksikliklerini, zararlarını telafi etmek için mutlaka paralel ve alternatif eğitim sistemlerini devreye sokmamız gerekir.

Aksi takdirde genç nesiller harcanacaktır. Bir çare ve çözüm bulunur ve hayata geçirilebilir mi, bilmem ama yazmam gerekiyordu, ben de yazdım.

Mehmet Şevket Eygi

DİNDAR NESİL İLE DİNİ DAR NESİL

İlk defa bir şehre girmek üzere olan bir yolcu, yolun kenarında oturan ihtiyara selam verir ve sorar: "Bu şehrin halkı nasıl?" der.
İhtiyar: "Geldiğin şehir nasıl?" diye sorunca,
Genç: "Ahlaksız, hırsız, sarhoş, hortumcu, katillerle dolu olduğu için buraya geldim" der.
İhtiyar: "Bu şehirde aynen o şehir gibi" diye cevap verir.
Bir başka gün yine bir delikanlı o ihtiyara "Bu şehir nasıl" der.
İhtiyar da ona geldiği şehrin durumunu sorar.
Delikanlı, geldiği şehri çok över.

İhtiyar: "Bu şehir de aynen öyle güzel insanlarla dolu" der.
Amerika'da ortanın biraz üzerinde hayat yaşarken kıymetli çocuklarını en pahalı ve kaliteli liseye gönderen aile, bir sene sonra çocuklarının uyuşturucu bağımlısı olduğunu öğrenir.
Amerika tıbbı çocuğu tedavi etmekten aciz kalır.
Çaresiz anne, dünya genelinde uyuşturucu bağımlısı insanların en az olduğu ülkeye göç etmeyi planlar.
En az uyuşturucu kullanan ülkeler arsında Türkiye'yi görünce alır yavrusunu Türkiye'ye gelir.
Şansı yaver gider çok iyi Müslümanlarla karşılaşır.
Fatih'ten ev kiralar.
Bir sene sonra Müslüman olmaya karar verir ve benim huzurumda Kelime-i Şehadet getirerek Müslüman olur.
Biz, bu aile ile dost olduk.
Dört yıl oğlu Müslüman olmamada diretti.
Tabi kimse de ona dayatmıyor.
Ben, bu aileye evimde verdiğim her ziyafet sonrasında evlerine gönderirken İngilizce bir kitap hediye ediyorum.
Dört yıl sonra annesi bana telefonda "Ailenizle beraber bize gelirseniz oğlumun İslam'a girişine şahit olacaksınız" dedi ve gittik.
Aradan birkaç yıl geçti. Adını İbrahim koyduğum bu delikanlı Türkiye'de Güzel Sanatlar Fakültesi'ni birincilikle bitirdi.
Birincilik ödülünü almak için annesiyle beraber gittiğinde annesi başörtülü olduğundan kapıdan içeri alınmadı.

Annesi alınmayınca oğul da içeri girmedi.
Hademeyle gönderilen ödül, kapının dışında teslim edildi.
Liseden arkadaşı Türkiye'ye gezmeye geldiğinde bir ay onların yanında kalmış.
Gideceği günlerde İbrahim, beni çağırdı ve arkadaşının Müslüman olmak istediğini söyledi.
Ona da Kelime-i Şehadeti uzunca anlattıktan sonra Müslüman oldu.
İbrahim'e: "Arkadaşını kısa zamanda nasıl ikna ettin?" dediğimde, "Ben ikna etmedim, sizin halkınızın tavırları ve Topkapı sarayının sanat eserleri ikna etti onu" deyiverdi.
Yurt dışında bir üniversitenin güzel sanatlar fakültesinde dersler veren İbrahim, Türkiye'ye gelse herhangi bir camiye imam tayin edilse Kur'an,

Hadis, Fıkıh ve Arapça bilgisi ortanın çok üzerinde olarak görevini yapabilecek durumda.
Fatih semtinde otururlarken İbrahim'e "İyi ki annen evi buradan tutmuş. Bu semtte uyuşturucu satıcısı yok" dediğimde İbrahim: "Var, sen görmüyorsun ama ben görüyorum" demişti.

Hacı hacıyı görürmüş Mekke'de.
Derviş dervişi bulurmuş tekkede.
Hırsız hırslıyı bulurmuş dakkada. (Dakikada)
Ege denizinin kenarında şirin bir ilçede konferanstan sonra şehrin en güzel otelinin lobisinde çay içerken Ruh ve Sinir Hastalıkları uzmanı Doktor: "Hocam, uyuşturucunun önünü almak için dine gerek yok. Her şeyin başı eğitim. Eğitimle bu halledilir" dedi ve uzunca anlattı.
Ben de ona: "Sen doktorsun. Şarap, Rakı, Viski, Şampanya... Uyuşturucu sayılır mı?" dedim.

- Evet sayılır. Deyince ben de ona: "Sen Türkiye'nin en seçkin üniversitelerinden en eğitimli yüz Profesör seç ve onlara uyuşturucu kullanıp kullanmadıklarını soralım.
Bir de şurada İzmir'e gidelim ve seçme yapmadan ilk mahalleden başlayarak şehrin en merkezi camisine kadar yüz imama soralım bakalım din mi insanları uyuşturucudan koruyor yoksa laik eğitim mi? On bin imamdan biri kullanır olabilir belki. Peki, yüz profesörden kaçı kullanmaz" dediğimde: Doktor: "Ben kaybederim" diye cevap vermişti.

Mahmut TOPTAŞ- MİLLİ GAZETE

http://www.milligazete.com.tr/makale/dindar-nesil-ile-dini-dar-nesil-229680.htm

ÇOCUKLARIN MUTLULUĞU BİR SORUMLULUKTUR

Haber: *Arzu ERDOĞRAL*

20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günüydü…
O günü hatırladık ya da farkında bile değildik…
Hatırladıysak ne yaptık?
Mesela; Çocukların erişkinlerden farklı fiziksel, fizyolojik, davranış ve psikolojik özellikleri bulunduğunu, bakımının bir toplum sorunu olduğunu, korunmaya muhtaç, yetim ve risk altındaki çocukları topluma kazandırmak için ne yapmak gerektiğini v.b. biliyor muyuz?

Bugün 22 Kasım… O gün geldi ve geçti…

Zaten önemli olan çocukları sadece bir günde değil sürekli akılda tutmak ve onlara gereken ilgili göstermek.

Bu kapsamda yaklaşık 1 yıl önce kurulan **Mutlu Yuva Mutlu Yaşam Derneği**'ni tanımaya ne dersiniz?

Çocuk yuvalarında toplu halde yaşayan 3-6 yaş grubundan başlayan kimsesiz çocukların gözetilmesini sağlayan, onlara normal yaşam alanlarında evler kiralanan, her evde 3 bakıcı bayan istihdam eden ve düzenli olarak teftişlerde bulunan dernek, bu projeyle çocukların sosyal hayata adapte olarak büyümesini ve Türk aile yapısına uygun olarak yetiştirilmesini hedefliyor.

Derneğin ses getiren faaliyetlerinin ardından daha geniş bilgi almak üzere **Mutlu Yuva Mutlu Yaşam Derneği'ni Genel Başkanı Psikiyatri Uzmanı Prof. Dr. K. Nevzat TARHAN ve gönüllü Ali Kahraman ile** görüştük.

AMAÇ YUVA SICAKLIĞINI HİSSETTİRMEK…

Mutlu Yuva Mutlu Yaşam Derneği'ni Genel Başkanı Psikiyatri Uzmanı Prof. Dr. K. Nevzat TARHAN

Faaliyetleri ile dikkat çeken derneğin ilk oluşumuna nasıl karar verildi?

SHÇEK şimdiki adıyla Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde epeyce çocuk var. Bu çocukların ruhsal sorunları var. Aile sıcaklığını ve aile olgusunu oluşturamıyor bu çocuklar. Aile algısının oluşturulamaması da çocuklarda duygusal ihmallere neden oluyor. Bu çocuklar ileride çok sık psikiyatriye gitme durumunda kalıyorlar. Kurum bu kadar emek verdiği halde çocuklara psikolojik anlamda kaliteli bir hizmet verilemedi. Bu gerekçelerle yasa değişti. (Çocuk evleri, sevgi evleri açılmasıyla ilgili.) Yasa değiştirilmesiyle üzerine Suffa Vakfı teşvikte bulundu. Öğretim üyelerinin oluşturduğu danışmanlıkla, çocuk psikiyatrisi desteği aldılar bizden. (Sivil Toplum tarzında sosyal sorumluluk projesinde bu çıkan yönetmeliğe uygun olarak çocuk haklarıyla ve evleri ile ilgili dernek kurulup, o derneğin çocukların bakımını Çocuk Hizmetleri Genel Müdürüyle bir protokol yapıp çocuklarını bakımını alma tarzında.) Bu evlerde, eğitici ve bakıcı anneler tarzında bir yuva sıcaklığını hissettirmek ve çocuklara sahip çıkmak için

evlat edinme sorunu olan özellikle yasal olarak mahkeme kararıyla kuruma bırakılmış çocukları bu yasa değişikliği üzerine devralındı. Bu 100'e yakın çocuk, çocuk evlerinde eğitiliyor veya okula gönderiliyor. İhtiyaçları karşılanıyor. Masrafların aşağı yukarı yüzde 60'ını dernek, yüzde 40'ını devlet veriyor. Bu şekilde psikologlarla kurumun eğitiminden geçmiş eğitici annelerle çocukların bakımı yürütülüyor. Kurum denetleyici olarak bütün işlemleri yazılı olarak kaydediyor.

ÇOCUĞU SEVGİSİZ BIRAKMAK DA İSTİSMARDIR

Çocuk yuvalarında cinsel taciz ve çocukların dövülmesi gibi görüntülerine şahit olduk ne yazık ki. Bu konuda en önemli şey denetim. Denetim mekanizması en iyi şekilde yürürlükte diyebilir miyiz?

Oradaki bakıcılardan birisi çocuğun yüzünde çok hafif morarma yapacak herhangi bir darpta bulunsa hemen savcılığa bildiriliyor. Zaten bununla ilgili yasa değişikliği oldu. Cinsel istismar ihmal varsa bırakın cinseli, fiziksel olarak bir şiddet uygulanıyorsa hemen harekete geçiliyor. Aslında çocuğu sevgisiz bırakmakta bir istismardır. Çocukla alakadar olmamak, altını kaçırmış bir çocukla ilgilenmemek de bir istismardır. Böyle bir durum varsa, nereden kaynaklanmış hemen tespit ediliyor.

Çocuk evlerinde evindelik duygusuyla sistem yürütülüyor. Çocuklarla ilgilenen sürekli psikologlar var. Bakıcı annelerin bu konuda eksikliklerini tamamlamak için süreç psikologlarla birlikte işliyor. Böyle kötü şeyler olmuyor, bize de şimdiye kadar rapor edilmedi.

MUTSUZ ÇOCUK ŞİDDETE YÖNELİYOR

Kurumdaki çalışma biçimi de olayları tetikleyebiliyor. Çocuk mutsuz olduğu için şiddete yöneliyor. Bakıcılarda zorlanıyor böyle durumlarda. Psikolojik formasyonla birlikte bakımın yapılması gerekiyor. Sosyal çalışmacının, psikolojik danışmanın ve diğer bakıcılarının birlikte yapabileceği bir çalışma bu. Böyle bir sistemin kurulması gerekiyor. Çocuk Esirgeme Kurumu bu konuda bir çözüm geliştiremedi. Yediriyor, içiriyor, barındırıyor ama psikolojik açıdan gerekeni veremiyor. Biz ise dernek olarak bu sistemi bütünüyle hayata geçirmiş bulunuyoruz.

ONLARA KENDİ ÇOCUKLARI GİBİ SAHİP ÇIKTILAR

Derneğin kurulduğu günden bugüne ne kadar yol kat edildi?

Bizim beklediğimizden daha iyi sonuçlar elde ettik. Bakıcı anneler kendi çocuğu gibi onlara sahip çıktı. Gönüllülük olduğu için ortaya güzel bir tablo çıkıyor.

Yönetmelikte bazı eksiklikler var. Bunlar hızlanırsa sistem daha iyi olacak. Yasal konudaki bazı boşluklar giderildiği için Türkiye'de bu konuda faaliyet gösteren başka derneklerde mevcut. Gönüllü olan herkesin dernek kurup, kurumla protokol yaparak bu tür faaliyetleri üstlenme imkânı bulunuyor. Fakat psikolojik yardım sağlanması şartıyla bu bakımın yapılması gerekir. Bizim derneğinde en büyük artısı çocuklara psikolojik destek veriyor olması…

BUNLAR TRAVMA GEÇİRMİŞ ÇOCUKLAR

Çünkü bu çocukların hepsi travma geçirmiş. Örneğin zamanında evde zincirle bir yere ayağından bağlanmış, babası alkolik, babası annesini öldürülmüş… Böyle çocukları alıp eğitmeye çalışıyoruz. Normal bir annenin ve babanın baş edemeyeceği çocuklar. Dernekteki çocuklar ise tecrübeler sayesinde çok mutlu… Her şey çok güzel gidiyor şu anda.

Bu konuda toplum olarak neler yapılabilir?

Bu çocuklar tam yetim çocuklar. Annesiz ve babasız… Mutlu Yaşam Derneği'nin web sitesi var. İsteyen herkes **bu adresten** bilgi alabilir. Aynı zamanda gönüllü de olabilirler. Öte yandan Üsküdar Üniversitesi olarak da derneği destekleme kararı aldık. Eğiticilere sadece teorik bilgiler değil o alanda çalışırken yaşadıkları zorluklar ile alakalı olarak destek vermek gibi projelerde var.

BİRİSİNE BAĞLANMAK PSİKOLOJİK BİR İHTİYAÇ

Bu dernek destek görmezse kapatılabilir gibi bir risk yok değil mi?

Yasal prosedürler ve eksiklikler var ancak şu anda destekleyen ve sahip çıkan çok. Beklediğimizin ötesinde herkes daha mutlu. Aşılması gereken bazı zorluklar var. Zihinsel dönüşüm gerektiren bu konuların çözülmesi gerekiyor.

Ne gibi?

Sosyal Hizmetler Kurumu'nun öfke eğitimindeki yaklaşımında eksiklikler var. Mesela bakıcı anne kendinize anne dedirtmeyin, çocukları sevmeyin, sarılmayın ve kendinizi çocuklara bağlatmayın tarzında eğitiliyor. Sosyal Hizmetler Kurumu'nun buradaki amacı çocuk istismarı olmaması. Ancak birisine bağlanma psikolojik bir ihtiyaç… Çocuklar ilgi göremeyince dışarıda yabancı kimi görse sarılıyorlar. Çocuklar "sevilmiyoruz" gibi bir duyguya kapılıyorlar. Dışarıda gösterilen ilginin etkisinde kalıyorlar. Bu tarz olguların değişmesi gerekiyor.

ÇOCUKLARIN MUTLULUĞU BİR SORUMLULUKTUR

Bu dönüşüm sizce nasıl gerçekleşir?

Bu konuda bir proje hazırlıyoruz. Bakan kurum olarak değişime açık olduklarını söyledi. Bu proje içerisindeki kurumda çalışanların eğitim ve uygulamalarıyla ilgili de bazı şeyler yapılacak. Zaten kurum sosyal çalışmacıya 30 ve 40 çocuk düşerse yapamaz bunu. En az 5 psikolojik danışmanla ilgili bir çalışma gerekiyor burada. Bakanlığa sunmak üzere bütün bunları bir proje haline getiriyoruz. Eğer çocuk evleri çoğalırsa kurumun yükünü büyük ölçüde hafiflemiş olacak. Bu tarz girişimler, istismarları da giderecek. Ama toplum buna sahip çıkmalı… Mutsuz çocuk varsa; kurulan binadan, üretilen bilimden dikilen gökdelene kadar hiçbir anlamı yok. Mutsuz çocukların toplumunda insanların mutlu olması beklenemez. Çocukların mutluluğu bir sorumluluktur. İş adamı ve zengin olmaktan daha önemlisi çocukların mutluluğuna hizmet etmektir. Bu insani bir görevdir.

KENDİNİ DUVARLARA VURAN ÇOCUK BAŞARILI BİR ÖĞRENCİYE DÖNÜŞTÜ

Bir psikologdan ziyade bir baba olarak o evlere gittiğinizde neler hissediyorsunuz?

Çocuğa evde ziyaret pek istenen bir şey değil. Çocuklar o zaman kendilerini vitrinde, hayvanat bahçesinde ziyarette gibi hissediyorlar. Çocuk bunun için bakıcı anne, sorumlu kişilerle bağlantı kuruyor. Biz bunları denetliyoruz. Biz bu çocukları ilk ziyaret ettiğimizde kendilerini ısıran, kafalarını sağa ve sola vuran çocuklardı bunlar. Daha sonraları bu çocuklar okula gitmeye ve okuldaki başarılarını arttırmaya başladı.

Bu nedenle eğitimcinin anne baba yerine geçecek kişi tarzında olması şart. Bizlerde onu vermeye çalışıyoruz. Verilebildi de…

ÇOCUK BİR KEDİ YAVRUSU MU YOKSA BİREY Mİ?

Türkiye'de çocuk hakları dediğinizde bu terimin neresindeyiz sizce?

Kanun değişti ama insanlardaki önyargı değişmedi. Çocuğu eşya, kedi yavrusu gibi görme yaklaşımı var. Çocuğu ayrı bir birey gibi görme, onun da hakları olduğunu bilme toplumda yaygın bir anlayış değil. Birleşmiş Milletler 'de çıkan Çocuk Hakları sözleşmesine paralel yasalar çıktı. Ama toplumda bu konuda algı oluşmadı. Toplumsal algıların bu konuda güncellenmesi gerekiyor. Bizim toplum çocuğa değer veren ve seven bir toplum. Bu konuda bir sahiplenme olursa Çocuk Esirgeme Kurumu gönül rahatlığıyla bu faaliyetlere destek verebilir. Çocuk evlerinin sağlıklı yürümesi içinse mutlaka denetim gerekir.

EV ORTAMINDA HAYATLARINI SÜRDÜRMELERİ HEDEFLENİYOR

Mutlu Yuva Mutlu Yaşam Derneği gönüllüsü Ali Kahraman

Günümüzde bu tarz oluşumlara ihtiyaç var. Bu derneğe destek veren kişilerden birisiniz. Neler söylemek istersiniz?

Derneğin öne çıkan faaliyetlerinden biri Çocuk Esirgeme Kurumunda kalan belli yaş üzerindeki öğrencilerin evlerde istihdam edilerek toplumla bir bütünlük sağlamaları…

Aynı zamanda normal bir ev ortamında nasıl yaşanıyorsa o şekilde hayatlarını sürdürmeleri hedefleniyor. Bu anlamda Bayrampaşa ilçesinde şu anda aktif olarak açılan üç tane ev var. Bu evlerin açılmasıyla ilgili olarak bende görev almış bulunuyorum.

ALLAH'IN BİZE HEDİYESİ 5 ÇOCUK KOMŞU…

Ne gibi görevleriniz var?

Evin açılması ve tutulması, içindeki eşyaların döşenmesi çocuklara uygun olarak eşyaların alınması ve sonunda da çocuklarımızın o eve taşınarak aile ortamında yaşamalarının sağlanması anlamında faaliyetlerde bulunduk. İnsanlar genelde bu çocuklara şöyle bakıyorlar. Çocukları koruyalım,

destekleyelim ama biraz bizden uzak olsunlar. Bu her insanda biraz vardır. Ben buna biraz daha farklı bir boyut kazandırmaya çalıştım. Kendi evimin karşısında başka bir daire vardı. Uzun süre satılmak istendi, satılamadı. Ev sahibiyle konuştum, evimin yanına komşu getirdim. Oraya 5 tane küçük komşularım geldi. Aslında bize rahmet geldi. Komşudan öte 5 tane Allah'ın bize hediyesi olan rahmetli insanlar geldi. Bu insanların rahmetinden biz istifade ediyoruz. Biz onlara bir şey yapmıyoruz aslında onlar bize bir şeyler yapıyor.

Bu anlamda böyle bir faaliyet içerisinde bulunmak gerçekten çok keyif verici. Onların gözündeki o mutluluğu, sevgiyi görmek çok müthiş bir şey. Bundan ciddi anlamda etkileniyorsunuz. Bayrampaşa Kaymakamı Sayın Abdülkadir Yazıcıoğlu'nun da ciddi bir emeği var. Bizi harekete geçiren, bu hizmeti sunma azmini veren bizzat Sayın kaymakamımızdır. Şu anda çocuklarımız evlerinde normal hayatlarına devam ediyor. Bizde hem bir komşu olarak hem bir bu işe öncülük eden kişilerden birisi olarak onları düzenli olarak takip ediyoruz. İhtiyaçları ve benzeri sağlık sorunlarıyla ilgilenmeye çalışıyoruz.

TAM BİR SAAT HİÇ KIMILDAMADAN ELLERİMİ TUTARAK OTURDU

Çocukların gözlerindeki mutluluktan bahsettiniz. Siz ileriye dönük ne sağlandığını düşünüyorsunuz?

İlk çocuklar eve geldiğinde kaymakamımızla onları ziyarete gittik. Yere bağdaş kurup oturduk, iki tane çocuk hemen kucağımıza geldi Yaklaşık 1 saate yakın sohbet ettik. Çocuk kucağımda tam bir saat hiç kımıldamadan ellerimi tutarak oturdu. Orada şunu görüyorsunuz. Çocukların yiyeceğe, içeceğe mutlaka ihtiyaçları var ama asıl ihtiyaç sevgiye… Çocuklarda o sevgiyi yakalamanın mutluluğunu görüyoruz. Bunun gelip geçici olarak moda, bir akım olarak kalmaması gerekiyor. Genelde insanlarımız deprem gibi şeylerde bir anda iyilik meleği oluyorlar ama sonrasında o gösterilen ilgi bir anda yok olunca insanlar ciddi bir hayal kırıklığına uğruyor. Ben kendi nefsiyle ilgilenen insanları sık sık uyarıyorum. “Bunu çok tutarlı bir şekilde, çocukları bir anda uçuracak şekilde değil de uzun soluklu ilişki ve hizmet olarak bunu yapmamız gerekir” diye… Geleceğe yönelik ise şöyle düşünüyoruz; Koruyucu aileler o çocuklar ile ilgileniyor. Fakat bu sürecin, çocuklarımızın okuyup, ev bark sahibi olup, kendi ayaklarının üzerinde duruncaya kadar sürekli devam ettirilmesi sonrada bu kurulmuş hısımlığın devamının olması gerekiyor. Projenin asıl başarısı burada olur. Küçük ama devamlılığı olan bir mantıkla sürdürülürse çocuklarımız için daha faydalı olacağını düşünüyorum.

On5yirmi5.com

ÇOCUK YETİŞTİRMEDE YAPILAN YANLIŞLIKLAR

32 yaşındaki oğlu için gelen anne şikâyet ediyor: "Doğru dürüst okumadı ama okul bitti. Şimdi de iş beğenmiyor. Bulduğumuz işlere 'yorucu, bana yakışmaz, bu paraya çalışılır mı' gibi gerekçelerle gitmiyor. Bütün gün evde. 'Onu getir, bunu al' şeklinde emirler veriyor. Yapmak istemediğimizde 'Beni doğurdunuz, yapmak zorundasınız, çocuğunuz değil miyim?' diyor. Direnirsek üstümüze yürümeye başlıyor. Artık korkuyoruz. Ne yapabiliriz?" Bir başka anne benzer şeyleri henüz 16 yaşındaki oğlu için anlatıyor. Her sabah özel şoförün okula götürdüğü, haftalık harcaması asgari ücretten fazla olan, kredi kartı ile istediğini alabilen ve bunların az olduğunu, okulu nasılsa bitireceğini, babasının işinin onu beklediğini ve bu nedenle gençliğini çalışarak geçirmesinin anlamsız olduğunu söyleyen, sabahlara kadar barlarda gezen, kızdığı zaman kendisine küfür eden, el kaldıran bir çocuk. Bir baba, 14 yaşındaki çocuğunun kendisini yaraladığını ağlayarak anlatıyor ve benzer bir öyküyü aktarıyor. Hepsinin son cümlesi benzer: "Doğduğundan beri bir dediğini iki etmedik, koruduk, sevdik. Hiçbir şeyini eksik bırakmadık. Niçin böyle oldu?" Öğrencinin Jaguar marka arabası olur mu?' tartışmaları bu konuyu ele almamı zorunlu hale getirdi. Yazmadan önce tartışmaları bir kez daha gözden geçirdim. Tartışılan konu: O öğrencinin Cumhurbaşkanı'na gitmesiymiş. Oysa tartışılması gereken konu: Çocukların kaç yaşında, nelere sahip olmalarının daha doğru olduğu olmalıydı. Çünkü özel üniversitelerin park yerlerine girdiğiniz zaman göreceğiniz araba markaları, tartışılan Jaguar'dan ucuz olmayacaktır. Aslında üniversitelere gitmeye ve arabalara bakmaya bile gerek yok. Sokaklardaki, kafelerdeki gençlere, hatta genç bile sayılamayacak küçük çocuklara bakın. Sadece kıyafetlerine değil, ellerindeki cep telefonlarına, taşıdıkları çantalara ve en önemlisi konuşmalarına bir bakın. Ailesi varlıklı olan çocuk ve gencin bunlara hakkı var mı? Herhalde vardır. Zaten tartışılması gereken de bu değil. Tartışılması gereken; çocuklara ve gençlere zamanı gelmeden alınanların ve izin verilen davranışların, onların gelişimine ve topluma nasıl zarar vereceği olmalıdır. Çevreye ve kendine zarar verici davranışların olması, herkesin kendisine borçlu olduğunu düşünen ve bu nedenle isteklerinin hemen ve eksiksiz yerine getirilmesini isteyen, yapılmadığı zaman saldırganlaşan, emek sarf etmeyen, sorumluluklarını yerine getirmeyen kişileri 18 yaşın altındalarsa 'davranım bozukluğu'yla, üstünde ise 'antisosyal kişilik bozukluğu'yla tanımlıyoruz. Yaygın olarak bilinen adı ile bu kişilere 'psikopat' diyoruz. Son yıllarda bu sorunla ilgili başvurular giderek artıyor. Bu artışın en büyük nedeni; çocuk yetiştirme biçimimizdir. SORUMSUZ VE DOYUMSUZ ÇOCUKDoğduğundan beri bir dediği iki edilmeyen, her istediğine kavuşan, isteğinin yaşı ile uyumlu olup olmadığına bakılmayan, emek sarf etmeden, değerini bilmeden alınanları, yapılanları hak görerek yetişen bir çocuğun; sorumluluk sahibi, doyumlu, çalışarak kazanmanın erdemine inanan, bir şeyleri elde etmek için emek sarf etmesi gerektiğini bilerek çalışan bir birey olmasını beklemek mümkün mü? Avrupalı ve Amerikalı aileleri 'çocuklarına bakmıyorlar, yazları çalışmalarını istiyorlar' diye kötüleyenlerin düşüncelerini gözden geçirmelerinde yarar var. Çocuklarımızı sevmekle onları doğru yetiştirmek arasındaki farkı anlamamıza yardımcı olur, diye daha önce de yayımladığım,

'Geleceğin Psikopatlarını Yetiştirme Yolları'nı tekrar yayımlıyorum: - Daha küçükken çocuğa istediği her şeyi vermeye başlayın! Bu şekilde o, herkesin onun geçimini sağlamak zorunda olduğuna inanacaktır.
- Kötü sözler söylediği zaman gülün! Böylece o kendisinin akıllı olduğuna inanacaktır. - Ona düşünmeyi ve beynini kullanmayı hiç öğretmeyin! 21 yaşına gelince kendi kararlarını, kendisi versin diye bekleyin!
- Yerde bıraktığı her şeyi kaldırın; kitaplarını, ayakkabılarını, kıyafetlerini... Onun için her şeyi siz yapın ki o, bütün sorumluluklarını başkalarına yüklemeye alışsın! - Onun gözünün önünde sık sık kavga edin ki aile bir gün parçalanırsa çok fazla üzülmesin.

- Ona istediği kadar harçlık verin ki hiçbir zaman kendi parasını kazanmanın ne olduğunu öğrenmesin. - Yiyecek, giyecek ve konforla ilgili bütün arzularını yerine getirin ki, istediklerine ulaşmak için çalışmak gerektiğini öğrenmesin.
- Komşulara, öğretmenlere, polislere karşı daima onun tarafını tutun ki, onların hepsine karşı peşin hükümleri oluşsun. - Bütün bunları ve benzerlerini yaparak yetiştirdiğiniz çocuğunuz bir gün suç islerse, kendisinden özür dileyin! Ama onu felaket dolu bir hayata hazırladığınız için kendinize teşekkür etmeyi ihmal etmeyin! (Bu belge, ABD Houston Polis Müdürlüğü tarafından hazırlandı ve kentteki tüm evlere ve okullara dağıtıldı.) Prof. Dr. Bengi Semerci Bir de ben ekleme yapayım. Rusya'da bir şirket yöneticisi yeğenim var. Onun anlattığı bir Rus atasözü şöyle "Bir çocuğun her dediğini yaparsanız anlayın ki bir DOMUZ yetiştirdiniz". ABD de anne ve babalar aralarında anlaşarak haftanın bir veya iki günü çocuk ne isterse ona "HAYIR" diyorlar. Kısaca kendinize ailenize ve topluma bir "BELA" yetiştirmek istiyorsanız çocuğunuzun her istediğini yerine getirin.
Doç. Dr. Ömer ÖZKAN -Hukuk Fakültesi

SEK SEK OYNAMAYI BİLMEYEN MUTLU OLAMAZ

Hâlâ mutlu olma sırrına eremediyseniz bugün size "mutluluk tablosu" hediye ediyoruz. Tablo sizi mutluluğa götürecek ancak sek sek oynamasını bilmeniz şart.
Mutluluğu Çocuktan Öğren kitabının piyasaya çıkmasının üzerinden henüz iki ay geçmişti. Yazar, geniş bahçeli evinde, tebrikleri kabul ediyordu. Evin uşağı, elinde telefonla koşarak geldi.

“Efendim sizi arıyorlar.”
“Nereden?”
“Türkiye’den.”
“Kim, niçin arıyormuş”
“Konya diye bir yerden arıyorlarmış efendim. Yeni kitabınız için aramışlar.”
Yazar, merakla telefona yöneldi. Telefondaki lahuti ses, oldukça sakin konuşuyordu. Üstelik konuşan kişi İngilizce’ye çok iyi hâkimdi. Bu zat, önce yeni çıkan kitabı hakkında yazarı tebrik etti. Sonrasında onu Konya’ya davet etti. Elinde mutluluğa dair önemli bir belge olduğunu söyledi.

Bu söylenilen sözler ilk etapta yazara pek ilgi çekici gelmedi. Üstelik yazar, mutluluk üzerine bir süre çalışma yapmayı düşünmüyordu. Yine de aralarında şöyle bir konuşma geçti.

“Elinizdeki belgede ne var efendim?”
“Sırr-ı Sürur. Yani mutluluğun sırrı”
“Bu sırdan biraz bahseder misiniz efendim?”
“Bu sırrın tasavvufi, imani ve deruni boyutu var evladım. Telefonda pek açıklamam mümkün değil.”
“Kısaca belirtseniz?”
“Sek sek oynamasını bilmeyen mutlu olamaz diyebilirim ancak.”
“Anlamadım efendim.”
“Bu kadar bilgi verebilirim evlat. Gelirsen detaylarını açıklayabilirim”

Bu kısa konuşmadan sonra yazarı bir merak sardı. İçindeki bu merak onu Konya’ya kadar götürdü. Mevlâna müzesinin tam karşısındaki bir ara sokakta, iki katlı bir evde, kendini arayan zat ile görüştü.
“Sen mutluluğu arıyorsun evlat. Rabbinden kopuk olan mutluluğu bulamaz. Bulsa da hemen kaybeder. İnsanı yaratan ve nasıl mutlu olacağını bilen de O’dur. Bu topraklarda yaşayan binlerce alim mutluluğu kitaplarında anlatmıştır. Yunus Emre, Mevlâna, Hacı Bayram-ı Veli gibi zatlar mutluluğun reçetesini sunmuştur topluma. Anadolu toprağı, mutluluğun kaynağıdır evlat.”

Yazar 60 yaşlarında, beyaz sakal ve beyaz sarıklı adamı dikkatle dinliyordu. Bir ara bu pir-i fani zat içeri gitti ve elinde bir belge ile geldi.

“Bak evladım bu belge bana dedemden kaldı. Dedem bu formülü büyük bir âlimin cümlesinden yola çıkarak oluşturmuş. Dedem, bu kâğıda Sırr-ı Sürür başlığını atmış ki, sürur mutluluk demek. Yani tam da bugün senin kafa

yorduğun konulara, mutluluğun sırrına dedem de kafam yormuş. Kendine göre bir çizelge yapmış.

Ben bu çizelgeyi onun Osmanlı Türkçesi harfleri ile yazılmış kitapları arasında buldum. Başta tabloyu anlamadım. Altındaki cümleyi okudum. Cümleyi anladım ama şekle bir anlam veremedim. Sonra araştırmaya başladım. Bu cümlenin sahibini buldum. Cümle üzerine düşündükçe bu tablonun anlamını çözdüm."

Yazar tabloyu aldı. Osmanlıca harflerle yazılmış tabloda küçük küçük kareler vardı. Her satırda iki kare. Birinde 'zı' diğerinde ise 'nun' yazıyordu. Yan tarafa 'hadise-1', 'hadise-8' gibi notlar düşülmüştü. Bazen 'zı' bazen 'nun' bazen de her ikisi güzel bir renk ile renklendirilmişti. Tablonun en altında şu cümle vardı: Kâinattaki her şey, her hâdise, ya bizzat güzeldir veya neticeleri cihetiyle güzeldir. Bir kısım hadiseler var ki, zahiri çirkin, müşevveştir. Fakat o zahirî perde altında gayet parlak güzellikler ve intizamlar var.
"İnsanı mutlu eden nedir evladım, başına gelen olaylar değil mi? Gün içinde yaşadığımız bazı olaylar bizi mutlu ederken bazıları mutsuz eder. Hep güzel olaylarla karşılaşan genelde mutlu olur. Bu cümle diyor ki, kanattaki her olay güzeldir. Yani bazı olaylar görünüş itibariyle (zahiren) güzeldir. Bazı olaylar ise netice olarak güzeldir. Bazı olaylar vardır ki hem görünüşü hem de neticesi güzeldir. Mutlu olmak isteyen insanın yapması gereken gözünü güzel olana çevirmektir. Görünüşe ya da neticeye. Yani insan, olaylar arasında giderken düze bir yol takip etmemeli, bazen görünüşe zıplamalı bazen de neticeye. Yani seksek oynamalı.

Görünüşte güzel olan olaylar zaten bizi mutlu ediyor. Ancak bazı başımıza gelen olaylar çirkin gibi görünebiliyor. Bu durumda emin olmak gerekiyor ki, başımıza gelen bu çirkin olayların arkasında bizim için saklanmış bir güzellik var. Ya bu olaylarla biz olgunlaşıyoruz ya gelecekteki başka zor bir imtihana hazırlanıyoruz, belki de bu olaylar günahlarımıza keffaret oluyor. Bazen de görünüşteki çirkin bir olay bizi çok daha büyük belalardan koruyan bir anahtar oluyor. Bu nedenle mutlu olmak isteyen insan, çirkin bir olayla karşılaştığında hemen sek sekin diğer tarafına sıçramalı. Her bir olayda güzellik neredeyse o yöne sıçrayıp, oradaki güzelliği keşfedip mutlu olabilir insan. Şimdi bak bu tabloya. "zı" Zahir demek, "nun" ise netice. Boyalı alanlar, güzelliğin nerede olduğunu gösteriyor. Başına gelen ilk olayda güzellik zahirde olabilir. Zaten mutlusun. İkinci olayda görünürde bir çirkinlik var. Ancak güzellik bu sefer neticede. Hemen seksekteki gibi neticeye sıçramak gerekiyor. Bununla ilgili sana güzel bir öykü aktarmak istiyorum:

Bir gün okyanusta yol alan bir gemi kaza geçirerek batmış. Gemiden tek bir kişi sağ kurtulmuş. Dalgalar bu adamı küçük ıssız bir adaya kadar sürüklemiş. Adam ilk günler kendisini kurtarması için Allah'a yalvarmış ve yardım bulurum umuduyla ufka bakmış. Ama ne gelen olmuş ne giden. Daha sonra rüzgârdan, yağmurdan ve zararlı hayvanlardan kurtulmak için

ağaç dallarından ve yapraklarından bir kulübe yapmış. Sahilde bulduğu, gemiden artakalan konserve, pusula vs. gibi eşyaları bu kulübeye koymuş. Günler hep aynı geçiyormuş. Balık avlıyor, pişirip yiyor ve ufku gözlüyor, kendisini kurtarması için Allah'a dua ediyormuş. Bir gün tatlı su getirmek için yürüyüşe çıkmış, geri döndüğünde kulübesinin alevler içinde yandığını görmüş. Duman dans ede ede göğe yükseliyormuş. Başına gelebilecek en kötü şeymiş bu. Keder ve öfke içinde donakalmış. 'Allah'ım, bunu bana nasıl yapabildin?' diye feryat etmiş. O geceyi üzüntü ve keder içinde geçirmiş. O kadar dua ettiği halde Allah'ın bu olayı başına getirmesinden dolayı sitemler etmiş.
Ertesi sabah erken saatlerde, adaya yaklaşmakta olan bir geminin düdük sesiyle uyanmış. Onu kurtarmaya geliyorlarmış! 'Benim burada olduğumu nasıl anladınız?' diye sormuş bitkin adam, kendisini kurtaranlara. Aldığı cevap onu hem şaşırtmış, hem de utandırmış: 'Dumanla verdiğin işareti gördük'
Bunun gibi evlat. Görünüş çirkin ama netice çok güzel. Baharın bizi ıslatan şiddetli yağmurunun altında, bitkilerin ve hayvanların sulanması vardır. Toprak altında çile çeken tohum, bir süre sonra çiçek açar ve meyve verir. O çektiği çile görünüşte çirkindir ama neticesinde ne kadar güzellikler vardır. İnsanın başına gelen belalar da insanı daha güzel meyvelere hazırlamaktır belki de. Ben bu sırrı öğrendikten sonra, artık mutsuz olmuyorum. Çünkü biliyorum ki O'ndan gelen güzeldir. Lütfü da hoştur, kahrı da. Ben güzellik neredeyse o kareye zıplıyor, sabrediyor ve mutlu oluyorum.

Sen istediğin kadar mutluluk sırrı açıkla evlat, insanın başına zahiren kötü bir olay geldiğinde bu sırların işe yaramaz olur. Olayların rengini değiştiren bir bakış açısı kazandıran bu belge bence en büyük mutluluk sırrıdır."

Yazar bir an sustu. Düşüncelere daldı. Belgenin atındaki sözün kime ait olduğunu sorduğunda "Kısa bir araştırma ile bulabilirsin" cevabını aldı. Sohbet o kadar tatlıydı ki, yazarla bu bilge insanın konuşmaları saatlerce sürdü. Yazar, Konya'daki mütevazi evden çıkarken Sırr-ı Sürurı düşünüyordu. Vaktin nasıl geçtiğini anlamamıştı. Akşam dönüş uçağına yetişemedi. İlk önce isyan edecek gibi oldu. Sonra bugün öğrendikleri aklına geldi. "Neticesi güzeldir." dedi. "Madem buradayım öyleyse Mevlana'yı yakından tanıyayım diyerek" bir haftada Konya'da kalmaya karar verdi. Bu ona yeni güzelliklerin kapısını açacaktı.
Psikolojik Danışman & Pedagog Mehmet Teber
www.mehmetteber.com – m.teber@yahoo.com

ÖĞRET ONA Kİ…

“Zaman alacak biliyorum, fakat eğer öğretebilirsen ona Kazanılan bir liranın, bulunan beş liradan daha değerli olduğunu öğret. Kaybetmeyi öğrenmesini öğret ona ve hem de kazanmaktan neşe duymayı eğer yapabilirsen sessiz kahkahaların gizemini öğret ona.

Bırak erken öğrensin zorbaların görünüşte galip olduklarını.”
“Ona kendi fikirlerine inanmasını öğret,
Herkes ona yanlış olduğunu söylediğinde dahi…

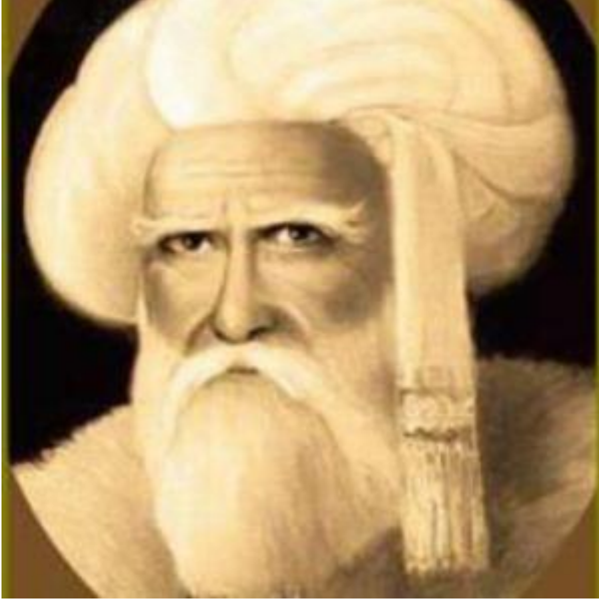
Tüm insanları dinlemesini öğret ona,
Fakat tüm söylenenleri gerçeğin eleğinden geçirmesini
Ve sadece iyi olanları almasını da öğret.”

“Eğer yapabilirsen, üzüldüğünde bile nasıl
gülümseyeceğini öğret ona ve gözyaşlarında hiçbir
utanç olmadığını öğret.

Ona, kuvvetini ve beynini en yüksek fiyatı verene satmasını fakat hiçbir zaman kalbine ve ruhuna fiyat etiketi koymamasını öğret.
Uğultulu bir insan kalabalığına kulaklarını tıkamasını
öğret ona.

Ve eğer Kendisinin haklı olduğuna inanıyorsa
Dimdik dikilip savaşmasını öğret…”

http://www.babusselam.com/arsivler.php dan alıntıdır.

BİLECİK'TEN MANAYA AÇILAN KAPI ŞEYH EDEBALİ (rh.a)

Bir baş ol ki oğul; dimdik durasın, çiğnenip ezilmeyesin.
Bir göz ol ki oğul; iyiliği göresin, peşinden yürüyesin…
Bir dil ol ki oğul; zehire bal süresin…
Bir el ol ki oğul; yoksulu giydiresin…
Bir yürek ol ki oğul; her zaman hak diyesin…
Ayak olursan oğul; karınca ezmeyesin…
Vakit kıymetli oğul; sakın boş gezmeyesin…
Ocağın mutlu, beyliğin kutlu olsun!...
Allah(cc) utandırmasın!...

TÜRK USULÜ ÇOCUK SEVGİSİ

Çocuk dünyasını keşfeden ve gözlemleyen herkes şu üç noktayı gözlemlemiştir:

Öncelikle çocukların dünyası çok hassastır. Onlar bir fidan, bir yaprak ya da taze bir meyve gibidirler. Ruhları, kalpleri çok kırılgandır. Nasıl ki yeşil bir yaprağı alıp elinizde biraz eğip bükerseniz hemen incinir, çocuklarda bir cümleden, bir sözden kolaylıkla incinebilirler. Yaprağa uyguladığınız birazcık baskı yaprağın delinmesine ve yırtılmasına yol açar. Aynı şekilde çocuklara yapılan psikolojik, duygusal ya da fiziksel baskılar onların dünyasında çeşitli yaralar açabilir.

Çocuklar hakkında diğer gözlemlediğimiz gerçek ise onların hayal ve gerçeği kimi zaman ayırt edememeleridir. Çocuklar çizgi filmde izlediği bir kahramanı gerçek zannedebilirler. Rüyasında gördüğü olayları gerçekte olmuş gibi anlatabilirler. Hayal dünyasındaki bir kahramanla konuşabilirler. Hayalen havaya top atıp yakalamaya çalışın, sizi merakla ve eğlence ile izleyebilirler. Tam aksi şekilde günlük hayatlarındaki korkuları, onların hayallerinde ve rüyalarında devam edebilir.

Çocuklar hakkındaki üçüncü gözlemimiz ise onların büyüklerin yalan söyleyeceğine inanmamasıdır. Neredeyse ergenlik dönemine kadar çocuklar anne-babasının ya da büyüklerinin sözünü gerçek olarak algılar. Onların şakalarını, teselli sözlerini gerçek gibi algılarlar. “Sen uyu ay dede gelip seni öpecek.” derseniz buna inanabilirler. “Ben artık seni sevmiyorum.” derseniz sizin gerçekten onu sevmediğinize inanırlar. Bir anne çocuğuna “Bıktım artık senden, evi bırakıp gideceğim, sen de annesiz kalacaksın.” derse çocuk, gerçekten de annesinin gideceğini düşünür. O sözün, o anlık bir tepkinin ürünü olduğunu anlayamaz. Çünkü çocuklar büyüklerinden gelen sözleri gerçek gibi algılarlar. Bu durum dizi izlerken de ortaya çıkar. Çocuklar dizilerdeki büyük büyük adamların yaptıklarını doğru kabul ederler. Dizi kahramanı adam öldürüyorsa, çocuklar kahramanla yaptığı işi ayıramadığından adam öldürmeyi normal kabul ederler. “Adam öldürmek kötü bir şeyse bu büyük amcalar neden öldürüyor? Demek ki insan, gerek duyduğunda adam öldürebilir” diye akıl yürütürler. Bu nedenlerdir ki, televizyonda şiddet gören çocuklar şiddeti kendi dünyalarında da uygulamaya başlarlar.

Şimdi çocuklar hakkındaki bu üç gerçeği aklımızda tutarak devam edelim. Biz Türkler çocuklara olan sevgimizi ifade ederken yanlış yöntemler seçebiliyoruz. Bu yanlış yöntemler çocuklara sevgi aşılamak yerine onları korkutuyor açıkçası.

Örneğin yeni kardeşi olan bir çocuğa. “Ooo senin pabucun artık dama atıldı. Annen baban seni sevmeyecek.” diyebiliyoruz. Bunu söylerken niyetimiz aslında çocukla iletişim kurmak. Ancak çocuklar bizim bu söylediklerimizi gerçek gibi algılayıp, gerçekten de anne babalarının kendilerini sevmeyeceğini düşünüp üzülüyorlar. Bu basit şaka, onların ruhlarını ve kalplerini incitiyor. Bu sözü söyleyen kişiden ise uzaklaşıyorlar.

Ya bazen yine sevgimizi göstermek için “Kardeşini alıp götüreceğim. O artık bizim çocuğumuz olacak.” diyoruz. Mesela amcam büyük kızıma diyor ki, “Ben senin kardeşini ceketimin içine koyup götüreceğim. O artık benim kızım olacak.” Büyük kızım da başlıyor ağlamaya. Amcamın niyeti büyük kızımla iletişim kurmak, belki onu sevdiğini göstermek ama kullandığı yöntem kızımı incitiyor. Çünkü o duyduklarını doğru olarak kabul ediyor. Amcamın kurduğu bu senaryo geceleri benim kızımın rüyasına girebiliyor.

Arabayla giderken “Seni şimdi çöp tenekesine atacağım” diyerek çocuklara takılmak istiyoruz. Ancak bu basit cümle minik dünyaları tedirgin etmeye, onların ruhlarında yaralar açmaya yetiyor da artıyor bile. Aynı şekilde “Artık anneni aldım. O benim annem olacak. Sen de annesiz kal” cümleleri çocukları korkutuyor ve bunu diyen büyüklerinden soğutuyor. Bunun yanında gerçek dünyada yaşadığı bu korkutucu olay onların rüyasına da giriyor.

“Hım hım teyze seni gelip götürecek.”, “Doktor amca gelip sana iğne yapacak.”, “İçeride öcüler var onlar seni yiyecek.”, “Sen uyurken senin ellerini ayaklarını kediler, fareler gelip yiyecek.” “Baban gitti bir daha eve gelmeyecek.” gibi cümleler dilimizde çok dolaşıyor.

Hepimiz çocuklarımızı seviyoruz, bazen sevgimizin tezahürü olarak onlara takılmak ve onlarla iletişim kurmak istiyoruz. Ancak bunu yaparken çocukların hassas ruhlarını incitebiliyoruz. Onların bizlerin söylediklerini gerçek gibi gördüğünü bilmemiz gerekiyor. Çocuklarımızı korkutarak, tehdit ederek, kızdırarak sevmek yerine olumlu cümlelerle sevmeyi tercih etmeliyiz.

Psikolojik Danışman & Pedagog Mehmet Teber - Haber 7
www.mehmetteber.com – m.teber@yahoo.com

DİNİ HÜKÜMLERDEN ÇOCUKLAR DEĞİL ÖNCELİKLE YETİŞKİNLER SORUMLUDUR...

Dinî bilgiler, okul ve çocukluk çağlarında öğrenilir gibi algılanıyor. Gençlik çağıyla birlikte "Vaktim yok, çok yoğunum, yaşım geçti, bildiklerim bana yeter!" düşüncesi ile dinî bilgilere karşı uzak duruluyor. Prof. Dr. Recep Kaymakcan, dinî yükümlülüklerden yetişkinlerin mükellef olduğuna dikkat çekti.

Dinî bilgileri öğrenmenin çocukluk ve gençlik çağlarına ait bir olgu olduğuna inanılır. Din eğitimi denilince öncelikle çocuklar akla gelir. Oysaki dinî sorumluluk ve yükümlülükler çocukları değil, daha çok yetişkinleri ilgilendiriyor. Ebeveyn, çocuklarının bu bilgileri öğrenmesi için gayret sarf ederken kendi bilgilerini yenileme, eksiklerini tamamlama konusunda çaba harcamaya gerek duymuyor. Birçok insan çoğu zaman 'Çok yoğunum, işim başımdan aşkın, hiç vaktim yok, bu yaştan sonra daha ne öğreneceğim, bildiklerim bana yeter' düşüncesiyle hareket ediyor. Ve genelde dinî bilgilerin öğrenilmesine, çocukluk çağında öğrenilmesi gerekli mevzular olarak yaklaşılıyor. Her yetişkinin böyle konuları hayat boyu öğrenmeyi ilke haline getirmesi gerektiğini söyleyen Sakarya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Recep Kaymakcan, 'Beşikten mezara kadar ilim öğreniniz' hadisini hatırlatıyor.

Prof. Dr. Recep Kaymakcan, dinin emirlerine ilk muhatabın yetişkinler olduğuna dikkat çekiyor. Kaymakcan, "Çocuklarımıza tabii ki dinî eğitim vereceğiz. Ancak, öncelikle biz yetişkinler olarak eksiklerimizi tamamlama, daha fazlasını öğrenme çabası içerisine girmeliyiz. Unutmamalıyız ki dinî yükümlülüklerden çocuklar değil, yetişkinler mükelleftir. Namaz, oruç, zekât gibi temel ibadetlerin yanında yardımseverlik, komşuluk ilişkileri, evlilik, boşanma, faiz, kumar gibi dünyevi ve dinî mevzular çocukları değil, öncelikle

yetişkinleri ilgilendirir. Ayrıca dikkat edersek İslam dinî eğitimi, yetişkin eğitimi olarak başlamıştır." diyor.

Yetişkinler, aynı zamanda anne veya baba rolünü de üstlenir. Kaymakcan, yetişkinlerin aile içerisinde çocuklara yönelik din eğitimi konusunda örnek olmak ve rehberlik etmek için dini eğitimlerine önem vermeleri gerektiğini ifade ediyor. Kaymakcan'a göre; yetişkinler, dinî konularda kendilerini geliştirmek ve eksiklerini tamamlamak için alanında ehil olan veya dinî bilgisine güvendiği kişilerden yardım alabilir. Ayrıca çeşitli dini kurumlara giderek de dini konularda bilgi alabilir.

Dinî eğitim yetişkinlere neler kazandırır?

Dinî eğitim alıp, ahlakî değerleri sahiplendiği takdirde meslekî gelişime imkân tanır.

Kişinin üstlendiği hayat rollerinde edindiği kimliklerden dolayı karşılaştığı problemlere çözümler üretir.

Dinin sosyal alana uzanan kısımlarında bireye dini meselelerle baş edebilme gücü kazandırır.

Aile içi ilişkileri sağlamlaştırır, sorunların çözümünü kolaylaştırır.

Evde kitap okuma saatiniz olsun...

İşiniz ne kadar yoğun olursa olsun, dinimizi öğrenmeye mutlaka vaktiniz vardır. Ölünceye kadar hiçbir şey için geç kalınmış değildir. Bunun için her hafta okuyacağınız bir kitabınız, evde eşinizle, arkadaşlarınızla takip edeceğiniz bir dinî eser olsun. Çocuklarınızla namaz kılın, ailenizle birlikte dua edin.

Hz. Ali (ra), "Ey iman edenler gerek kendilerinizi gerekse ailelerinizi ateşten koruyun." (Tahrîm: 6) meâlindeki âyeti, "Kendilerinize ve ailelerinize onları cehennemden kurtaracak hayrı öğretin." diye tefsir etmiştir.

Onun ümmeti (s.a.s) olarak bizlere düşen de onun tavsiye buyurduğu şekilde ailelerimizle ilgilenmek, onlara bir şeyler öğretmek, onlardan bir şeyler öğrenmektir. Hayat boyu eğitim devam eder. Tâ ki ölüm gerçeğine kadar. Zeynep KAÇMAZ

9X8'DEN KAÇAN ÇOCUKLARI

İKNA ETME YÖNTEMLERİ

Sizin de çocuğunuz çarpım tablosunu ezberlemek istemiyorsa uzmanların önerilerine kulak verin.

Hülya Yıldırım'ın haberi
Yazının girişini yazarken, kısaca 'çarpım tablosunu ezberlemek ya da ezberlememek; işte bütün mesele bu' demek istiyorum. İnsanın çocuğu hangi ayda-yaşta ise ve ne gibi süreçlerde zorlanıyorsa, ebeveyn de o konuda daralıyor... Eee, çocuğun en küçük bir sıkıntısı, anne-babanın derdi oluyor! Ve yeniçağın çocuklarının en az yarısının çarpım tablosunu ezberlemek istemediğini kendi kızım 'Ezberlemem de ezberlemem' diye tutturunca fark ettim... Yalnız değildim! İnanın, siz de yalnız değilsiniz. Peki, ne yapacaksınız? İşte, uzmanların ve öğretmenlerin görüşleri. Buyurun, çarpım tablosu meselesine bir de buradan bakın...

Her Çocuk Farklıdır

Pedagog Zeynep Aydoğmuş, her çocuğun farklı olduğu gerçeğinin altını çizerek anne-babaları uyarıyor.

- Çocuklar ezberlemeyi neden reddediyor olabilir?
İletişimsizlik, hafıza problemi, hiperaktivite bozukluğu, dikkat eksikliği ya da özel öğrenme güçlüğü olabilir. Ancak, ezberi reddetme söz konusu olduğunda en sık karşılaşılan durum, özel öğrenme güçlüğü yaşayan çocuğun bu durumdan sıkılıp yapamayacağını düşünerek tekrar ezberlemeye yanaşmamasından kaynaklanır.
- Özel öğrenme güçlüğü olmayıp her şey normalken ezbere karşı olan çocuklar da var mı?
Bu duruma çok ender rastladım. Bir pedagog olarak bugüne kadar sadece 2 çocukta gördüm. Onlarda da iletişimsizlik ön plandaydı. Ezber konusunda özellikle çarpım tablosu gibi matematiksel ezberlerde 'özel öğrenme güçlüğünden söz edebiliriz. Ancak her çocuk farklıdır, bazı çocuk öğrendiğini bir defada hatırlar, bazısının 5-10 kere tekrar etmesi gerekebilir.

Motive Ederek Hafızasını Geliştirin

- Peki, bu konuda aileler neler yapabilir?
Çok küçük yaşlardan itibaren basitten başlayarak çocuğa tekerlemeler, dörtlükler ve şarkılar öğretilmelidir. Motive ederek hafızasını geliştirmesinde yardımcı olunmalıdır.
- 'Özel öğrenme güçlüğü' nedir?
Zihinsel ya da bedensel engel veya hastalık gibi hiçbir farklı sorunu olmadan okumada, yazmada, matematikte yaşıtlarından iki yıl geride olma durumudur. Yani çocuk, sosyal hayatta gayet zeki, konuşkan ve çabuk kavrayan bir çocuk olabilir ancak belli bir yaşa geldiğinde ezberde sorun yaşıyorsa ve sınıfın çoğunda bu sorundan bahsedilmiyorsa, özel öğrenme

güçlüğünden bahsedebiliriz.
- Çocukların çarpım tablosunu ezberlemek istememesinin içinde bulunduğumuz çağ ile bir ilgisi olabilir mi? Günümüz çocukları farklı mı öğrenmeyi istiyor?
Görsel öğrenmeler daha ön planda tabii... İşitsel, anlatımlı öğretmek zor olabiliyor. Ancak bu tür öğrenme güçlükleri, yani işitsel öğrenmede sorun yaşayan çocuklar okul hayatı boyunca sorunlar yaşayabiliyorlar.

Öğretmen neye inanıyorsa o ortaya çıkıyor

Nur Eda Kasap- Uluslararası öğrenci-anne-baba koçu

'Harvard Üniversitesi profesörlerinden Robert Rosenthal, 1969 yılında bir ilkokulda araştırma yapmayı planladığı zaman, psikoloji tarihinde dönüm noktası olacak bir bulguyla karşılaşacağını bilmiyordu. Ders yılı başında uyguladığı zekâ testinden sonra, öğretmenlere her sınıfta belirli çocukların üstün zekalı olduğunu söyledi. Bu bilgiyi öğrenciler ve onların aileleriyle paylaşmamalarını da tembih etti. Çocuklar gerçekte normal zekâ düzeyinde çocuklar olup araştırma gereği rastgele seçilmişlerdi. Ders yılının sonunda hayret edilecek iki bulgu ortaya çıktı. Birincisi, çocukların başarısı önceki yıllara göre yükselmişti. İkincisi çocuklar ders yılı sonunda uygulanan zekâ testinden öncekine kıyasla daha yüksek puan almışlardı. Bu ve diğer araştırma sonuçlarına göre, öğretmenin öğrenciden beklentisi ne yönde ise öğrenci o beklentiyi doğru çıkarıyor! Öğrencilerinin üstün zekalı olduğuna inanan öğretmenler, öğrencilerinin sıradan veya sıra dışı olduğuna inanan öğretmenler de haklı çıkıyor. Öğrenilecek konu hakkında çocuğa atılan ilk çapa öğrenmede etkili, diye düşünüyorum. Davranış modeliyle çocuk farklı bir noktaya taşınabilir. Kendini doğrulayan kehanette olduğu gibi, kolaylıkla öğrenebileceği veya ezberleyebileceğini hisseden çocuk, bunu somut olarak gösterecektir. Ayrıca anne ve babanın verdiği tepkiler de çocuk için önemli. 'Sen tembelsin, öğrenemiyorsun, böyle giderse başarılı olman zor. Arkadaşın gibi çok çalışman gerekir, ezberin zayıf...' gibi çocuğun ilk anda zihnine ekilen telkinler ve kıyaslamalar öğrenme ve ezber konusunda etkili oluyor.'

Yeni öğretme yolları bulun

Prof. Dr. Ümran Tüzün Çocuk ve ergen psikiyatrı
'Ezber sevmeyen çocuklarda aritmetik öğrenme bozukluğu olabiliyor. Aritmetik öğrenme bozukluğu bir tür özel öğrenme bozukluğudur. Bu çocukların bazılarında da hafıza sorunları görebiliriz. Ancak bazı çocuklara matematiği farklı yollarla öğretmekte fayda vardır. Örneğin, geçenlerde

izlediğim bir videoda bir dershane öğretmeninin çocuklara oyunla formülleri öğrettiğini görmüştüm. Demek ki bazen bu tür yeni teknikler çocukların öğrenmeleri üzerinde etkili olabiliyor. Özellikle çarpım tablosunu ezberleme sorunları 3. sınıfta karşılaştığımız bir sorun. Zira, o yaştaki bir çocuğun normalde bu konuyu halledebilmesi beklenir.'

Şekiller ve tekerlemelerle öğretiyorum

3. sınıf öğretmeni
'40 kişilik sınıfta 10 çocuk çarpım tablosunda sorun yaşıyor. Onlar da çarpım tablosunu ritmik sayma yöntemiyle buluyor. Rakamlar büyüdükçe çocukların gözü korkuyor. Ezberin çocuklar için faydası var. Elbette çarpım tablosunun mantığını çözmeden ezberlemek olanaksız. Çocuk 2. sınıfta ritmik saymayı çok iyi oturttuysa, çarpım tablosunu daha kolay ezberliyor. Öğrencilerime bu konuda çarpım tablosunu adınız, soyadınız gibi bilmeniz gerekir dedim. Çarpım tablosunu öğretmek için farklı uygulamalar yaptık. Mesela 2'şerli ritmik saymayı anlatırken bu ikilerin çarpım tablosudur dedim. Sonra, çarpmayı öğrenciye bıraktım. Günlük hayattan örnekler vermek de etkili oluyor. 'İki kalem kutun var diyelim. Her birinde 3'er kalemin var. Toplam kaç kalemin olur?' diye soruyorum. Tahtada da şeklini çiziyorum; böylece çocuğa soyut gelmiyor. Bir de tekerlemeler var: '6 kere 6, 36. Babamın bıyığı yolda kaldı' gibi... Sabahları yüksek sesle, oyun gibi söyletiyorum tekerlemeleri.'

Şarkı ve dansla öğrettim

4. sınıf öğretmeni

'41 öğrencim var, yarıdan fazlası çarpım tablosunu bilmiyordu, şimdi hepsini öğrendiler hem de ezberlemeden. Önce öğrencilerinize bir ritim aleti yapmalarını söyleyin. Cam şişelere veya kola kutularına mercimek, nohut, ya da pirinç koysunlar sonra da şişenin kapağını kapatıp dışını renkli malzemelerle süslesinler. 2'şer 2'şer 20'ye kadar dans ederek ve yaptıkları bu ritim aletiyle ritim tutarak saymalarını isteyin. Hatta şarkı, şiir ya da tekerleme yazmalarını isteyin. Göreceksiniz beklemediğiniz çalışmalar çıkacak. Öğrenciler zevk alarak bu uygulamayı yapacaklar. Sonra, üç, dört ve diğerleri gelecek; ilk başta zorlanabilirler, sakın bırakmayın. Ben uyguladım, bir ayda çarpım tablosunu öğrendiler, hatta 3 basamaklı bir sayıyla 2 basamaklı sayıyı zihinden çarpabiliyorlar, bölebiliyorlar.' Akşam-Cumartesi

YALANI NASIL ÖNLEYEBİLİRİZ

Çocuklar neden yalan söyler, yalan söyleyen çocuğa nasıl davranılmalı soruları çocuk psikiyatrisinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Yalan, kelime anlamı olarak, yanlış olduğu bilinmesine rağmen, karşı tarafı yanıltma amacıyla yapılan davranış ya da sözlerdir.

Yalan, tüm dinler tarafından günah kabul edilen, ahlaki çerçevede olmaması gerektiğine inanılan bir eylemdir. Yalan söylemenin yanlış olduğu çocukluğumuzda öğretilen ilk kurallardandır. Hiç kimse ben yalan söylerim, yalanı severim, yalan iyi bir şeydir demez. Ancak yalan söylemeyenimiz de hemen hemen hiç yoktur. Beyaz yalan, masum yalan adı altında, söyledim ama......' dan dolayı diyerek geçerli, iyi niyetli nedenler sıralarız. Beyaz yalanlar çıkar amacı gütmeyip, karşı tarafın iyiliğini amaçlayarak söylenir, etik ahlak açısından tartışmaya açık, standardize edilmiş bir konu değildir. Bu yazımızın amacı da yalanın felsefi yönlerine girmek değil, çocuklardaki yalan alışkanlığını incelemek, çocuğun yalan söyleme nedenlerini ortaya koymak, yalan söyleyen çocuğa ebeveyn olarak nasıl davranmalıyız sorusuna cevap aramaktır. Yalanın kelime anlamı olarak, yanlış olduğu bilinmesine rağmen, bilinçli olarak karşı tarafı yanıltma ve çıkar sağlama amacı gütmesi gerektiğini belirtmiştik. Bundan dolayı psikiyatri ve çocuk psikiyatrisinde, 7 yaşına kadar çocuğun yalan söylemesinden bahsedemeyiz. 3 yaş öncesinde çocuklar düşüncelerinin kişisel olduğu bilincinde değildirler. Bundan dolayı hiçbir şekilde çocuk ve yalan ilişkisi kurulamaz. 3-4 yaşlarında olağanüstü bir hayal gücü, yeni bilgi ve beceriler kazanma ve bunları test etme isteği çocuğun psikolojik ve fiziksel gelişiminde yer alır. Masal dünyasında yaşayan çocuk çok farklı hikâyeler anlatabilir, suçu başkalarına atabilir. Salçalı makarnasını halıya sıvayan çocuk, bunun odaya giren peri tarafından yapıldığını söyleyebilir. Gerçeklik duygusu henüz oluşmadığından, abartılı söylemler, hayallerle ilgili ifadelerin gerçek gibi anlatılması tamamen normaldir. 5 yaşından itibaren gerçek ile yalan arasındaki fark çocuk tarafından kavranmaya başlanır. Fakat anne babayı memnun etme isteği, onların sevgisini kaybetmeme arzusu çok yoğun olup, anne babanın üzüleceği ya da kızabileceği durumlarda gerçeği çarpıtma yoluna gidebilirler ki, bu da gayet doğaldır. 7 yaşından itibaren soyutlama yeteneği gelişir, 8-9 yaşlarında gerçek ile yalan arasındaki fark tam olarak kavranır, 10-11 yaşlarında ise doğru ile yanlışı kendi bilişsel becerisi ile ayırır hale gelir.

Yalan söyleme 11 yaşın üzerinde devam ediyorsa uyum ve davranış bozukluğu olarak kabul edilebilir. Burada da öncelikle yalanın sadece anne babaya mı, genel olarak mı söylendiğine dikkat edilmelidir. Anne babanın çocuk yetiştirmedeki yanlışlıkları ve çocuğa verdikleri tepkiler burada ana unsur olabilir.

Çocukların yalan söylemelerinin altında şunlar yatabilir.

1. Anne babanın yalan söylemesi, aile çevresinde yalana sık başvurulması. Çocuklar çok iyi bir taklitçidir, öncelikle sizi model ve örnek alacaklardır. Hastane ziyaretine gidiyoruz diyerek çocuğu evde bırakıp alışverişe gitmeniz, o gece komşulardan gelen misafir olma isteğini bu gece dışarıda yemeğimiz var yalanıyla kabul etmemeniz gibi pek çok yalanınız çocuk tarafından rol model alınacak, yalana başvurmasının yolunu açacaktır.
2. Çocuk ilgi çekmek, sevginizi almak için yalana başvurabilir. Başı ağrımadığı halde başını tutan, karnı ağrımadığı halde sık sık karın ağrısı yalanına başvuran çocuğunuzla yakın iletişimde bulunup, onun sevgi ve ilgi ihtiyacını karşıladığınızdan emin misiniz?
3. Çocuk ebeveynleri tarafından aşağılanarak ya da ceza ile terbiye edilmeye çalışılıyorsa yalan söyleyebilir. Okul başarısızlığının bağışlanmadığı, en küçük bir hatasında haddini ve amacını aşan cezalara uğrayan çocuk, parasını kaybettiğinde çalındığını söyleyebilir, kırık notlarını eve getirmemek için babasının imzasını taklit ederek okula geri götürebilir.
4. Gerçekleşmeyen hayal ve arzular çocuğu yalana sevk edebilir. Kendi yatak odası olmayan çocuk, odasına yeni bir kitaplık alındığını arkadaşlarına ballandıra ballandıra anlatabilir, babasıyla gezme özleminde olan bir çocuk, her tarafta birlikte futbol maçına gittiklerini söyleyebilir.
5. Arkadaşları etkilemek ve grup içinde etkin bir pozisyona gelmek, grup içinde kabul edilmek için de çocuklar yalana başvurabilir.
6. Özgüveni ve özsaygısı düşük çocuklar, saldırganlık ya da suçluluk duygusu olan çocuklar yalan söylemeyi alışkanlık haline getirebilir.
7. Özellikle ergenler yapmayı çok istedikleri, ancak izin verilmeyeceğini bildikleri durumlarda yalan söyleyebilir.
8. Ergenler yaşam alanlarına çok müdahale edildiklerinde mahremiyetlerini korumak için yalana başvurabilir.
9. Erken çocukluk dönemlerinde aşırı ödüllendirilen çocuklar, gerçek hayatta (okul döneminde, arkadaşlarıyla olan ilişkilerinde vs.) bunu bulamadıklarında yalan söyleme gereksinimi duyabilirler. Hiç ödüllendirmeme de aynı etkiyi yapar.

Çocuğunuzun yalancı olmasını istemiyorsanız;

1. Çocukları yalana iten en önemli nedenin erişkinlerin gerçek karşısında takındıkları çelişkili tutum olduğunu unutmayın. Anne baba olarak önce siz açık sözlü ve yalansız bir iletişimde bulunarak, çocuğa doğru rol model olun.
2. Bir hastalığı önlemek, hastalığı tedavi etmekten her zaman daha kolaydır. Çocuğu yalana itecek durumlara meydan vermemeniz ebeveynlik görevlerinizdendir.

3. Anne baba olarak söylediklerinizle yaptıklarınızın tutarlı olmasına dikkat edin, çelişkili davranmayın.
4. Çocuğunuzdan kapasitesi üzerinde şeyler beklemeyin.
5. Onu kardeşleriyle ve diğer çocuklarla kıyaslamayın.
6. Aşırı otoriter ve baskıcı olmayın, çocuğu maddi ve manevi olarak tehdit etmeyin.
7. Çocuğunuzu anne baba arasında taraf olma pozisyonuna getirmeyin.
8. İstek, kaygı ve sıkıntılarını sizinle rahatça paylaşmasını sağlayın.
9. Olumlu, dürüst davranışlarını fark edin, bu davranışı pekiştirecek tarzda ödüllendirin.
10. İlgi ve sevginizi çocuğunuzdan esirgemeyin.
11. Takdir edilme ve onaylanma çocuk-yetişkin herkes için önemlidir. Onaylanma ihtiyacı çocuğunuzu yalana yöneltiyor olabilir.
12. Çocuğu yalancı olarak etiketlemeyin. Bu etiketler, olumsuz davranışı teşvik eder, pekiştirir.

Çocuğunuz yalan söylüyorsa yaklaşımınız şu olmalıdır.

1. Dürüst davranmaktan korkmaması gerektiğini, cezalandırıcı değil yapıcı olduğunuzu ifade ederek, çözüm yolları için karşılıklı konuşun.
2. Arzudan kaynaklanan bazı yalanlarının tarafınızca anlaşıldığını gösterin, bu arzuları gidermeye çalışın.
3. Küçük çocuklara gerçek ile uydurma arasındaki farkı anlamaları için yardımcı olun.
4. Suçluyu saptamaya çalışmak yerine hatalı davranışa ağırlık verin. Hedefiniz çocuğun kişiliği değil davranışı olmalıdır.
5. Hangi durumlarda yalana başvurduğunu saptayarak sorunu bulun ve çözüm için gerekeni yapın.
6. Çocukla iletişiminizde nasihatten çok dinlemeye önem verin.
7. Ebeveyn yaklaşımınızda bir yanlış olabileceğini kabul ederek, doğru yaklaşım konusunda eğitim ve destek alın.
8. Bazen her şeye rağmen çocuğunuz, gerekçesiz patolojik yalan davranışı gösterebilir. Kişilik bozuklukları psikolojik sorun ve dengesizlikler, dürtü kontrol bozuklukları, dikkat eksikliği ve hiperaktivite gibi hastalıklar patolojik yalan söylemenin altında yatabilir. Gecikmeden alınacak psikiyatrik destek ve tedavi, davranışçı terapiler sorunun çözümüne yardımcı olacaktır.

Antalya **psikiyatri** ve Antalya **psikoterapi** merkezi olarak, çocuklarımıza açık sözlü olmayı öğretmek yanında, onları yalana kanmayacak biçimde yetiştirmek için uzman psikiyatrist, psikolog ve pedagog desteğiyle yanınızdayız.

Psikiyatri Antalya, Antalya Psikoterapi Merkezi, Lara/Muratpaşa/ANTALYA 2015. Psikiyatri uzmanı ve psikoterapist Emine Filiz ULUHAN.

ÇOCUKLAR, İMTİHAN VESİLESİ KILINAN EMANETLERDİR

Hiçbir çocuğun 'sahibi' anne-babası olmadığı gibi yetiştirilmesi ve sorumluluğu da anne-babasının eğitimi ve sorumluluğuyla sınırlı değildir. İslam fıtratı üzerine yaratılıp, hiçbir şekle girmemiş tertemiz kalplere sahip çocuklara, anne babaları şekil vermektedir. Temiz bir toprak gibidir çocuklar, o temiz toprağa hangi tohum ekilirse onun mahsulü alınacaktır. Dolayısıyla hangi mahsulün ekildiğine dikkat etmek zorundayız!

Ailenizi cehennemden koruyun!
Anne-babanın, çocukları üzerindeki en temel sorumluluğu onlara ilk olarak imanı ve İslam'ı öğretmeleridir. Zira her Müslüman öncelikle emri altında bulunanlardan mesuldür. Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Hepiniz, bir sürünün çobanı gibisiniz. Çoban sürüsünü koruduğu gibi, siz de evinizde ve emriniz altında olanları Cehennemden korumalısınız!" [Müslim] "Çok Müslüman evladı, babaları yüzünden Veyl ismindeki Cehenneme gidecektir. Çünkü bunların babaları, yalnız para kazanmak ve keyif sürmek hırsına düşüp ve yalnız dünya işleri arkasından koşup, evlatlarına Müslümanlığı ve Kur'an-ı Kerim'i öğretmediler. Ben böyle babalardan uzağım. Onlar da benden uzaktır. Çocuklarına dinlerini öğretmeyenler cehenneme gidecektir." [S. Ebediyye]

Çocuklarınıza günah işlettirmeyin!
Kendisine haram olan bir şeyi, çocuğuna yaptıran bir kimse yine haram işlemiş olacaktır. Burada anlaşılması gereken şudur; elbette haram ve helale dikkat eden hiçbir anne baba, doğrudan çocuklarına haram işlettirmez. Burada dikkat edeceğimiz şey, farkında olmadığımız haram fiillerdir. Çocuklarını kumara alıştıran, müstehcen yayınları izlemesine izin veren, yalancılık ve hırsızlık gibi kötülüklere gitmesine sebep olan kimse günah işlemiş olur. Lisedeki oğlunun spor tahmin oyunları oynamasına göz yuman baba, evine aldığı dev ekran televizyonla çocuklarının kalbini ifsat etmeye yol açarken bir dünya kötü hasleti yavaş yavaş çocuklarına aşılamış ve onların haram işlemesine vesile olmuş olmaz mı? Tahrim Suresi'nde Âlemlerin Rabbi olan Allah şöyle uyarmaktadır: "Kendinizi ve aile halkınızı cehennem ateşinden koruyun." [Tahrim, 6] Elli- yüz senelik dünya hayatında çocuklarına daire bırakabilmek için her şeyini feda edip, gece gündüz koşturan baba, çocuklarının ebedi hayatını tehlikeye atıp atmadığına nasıl dikkat etmez?

Çocuk psikolojisi göz önünde bulundurulmalıdır!
Çocuklardan sadır olan iyi hareketler övülmelidir. Ne zaman çocukta iyi bir hareket görülürse, o hareket vesilesiyle çocuk takdir edilmeli ve ödüllendirilmelidir. İnsanların yanında da bazen onu övmekte fayda olacaktır. 'Amcası benim çocuğum böyle yaptı' diyerek çocuk iyiye teşvik edilmelidir. Bir kabahat işler veya kötü bir söz söylerse birkaç defa görmezlikten gelmeli, (onu yapma) dememeli, azarlamamalıdır. Sık sık azarlanan çocuk, cesaretlenir, gizli yaptıklarını açıktan yapmaya başlar. Yaptığı kötü işlerin zararı, kendisine tatlı dil ile anlatılmalı ve çocuk ikaz

edilmelidir! Yapılan iş, dine aykırı ise işin zararı, fenalığı ve neticesi anlatılarak, o kötü işe mâni olmalıdır. Baba, baba olduğunu, büyük olduğunu hissettirmelidir! Anne, çocuğu babası ile korkutmalıdır!

Oyun oynamasına izin verin ki çocuk sıkılmasın
Çocuklar ve oyun başlığı ayrı bir dosya olarak incelenecek kadar önem taşıyor. Bu asla görmezlikten gelinemez. Çocukların her gün bir müddet oyun oynamalarına izin verilmelidir. Böylelikle çocuk sıkılmaktan ve üzülmekten kurtulur. Sıkılmak ve üzülmekten kötü huy hâsıl olur ve bu kalbi körleştirir. Anne- babanın çocuğuna her istediğini alması ve çocuklarını bütün sıkıntıların uzağında lüks içinde yaşatması -yaygın olarak bilinmektedir ki- uygun değildir. Böyle büyüyen çocukların, büyüyünce de istedikleri her şeyi ele geçirmeye çalışabilecektirler.

Çocuk, helalle beslenmelidir!
Elbette yalnızca çocuk değil, anne-babalar da haramdan kaçmak ve helalle beslenmek durumundadır. Allah'ın emri ve yasakları bu ölçüdedir zira. Kendimiz helal yediğimiz gibi çocuklarımıza da helal yedirmeye büyük özen göstermek zorundayız. Haramla beslenen çocuğun bedeni, necasetle yoğrulmuş çamur gibi olur. Böyle çocuklar da pisliğe, kötülüğe meylederler. Çocuğa israf etmemesini, kanaatkâr olmasını öğretmek gerekir. Bazen da çocuk sade ekmek yemeğe alıştırılmalıdır. Çocuğun kötü yerlere gitmesine mâni olmak hayati öneme sahiptir. Çocuk, kötülerin yanında ahlâksız, yalancı, hırsız ve hayâsız olur. Baba ne devamlı asık suratlı durmalı ne de çocukla fazla yüz göz olmalı, konuşmasının heybetini korumalıdır. Çocuğa babasının malı ile rütbesi ile övünmemesi tembih edilmelidir! Tevazu sahibi ve kibar olması öğretilmelidir! Başkalarından bir şey almanın zillet olduğu, veren elin alan elden üstünlüğü bildirilmelidir! Cimriliğin çirkinliği öğretilmelidir! Başkalarının yanında edepli oturması, ayak ayaküstüne atmaması, laubali hareketlerden uzak durması telkin edilmelidir!

Çok konuşmak, kalbi öldürür!
Fazla konuşmaktan çocuğu men etmelidir! Fazla konuşmanın hayâsızlığa yol açtığı, çenesi düşüklüğün kötülüğü belirtilmelidir! Çocuk nasıl olsa konuşmasını öğrenecektir. Maksat, ona icap edince susmasını ve büyüklerin sözünü dinlemesini öğretmektir. Doğru da olsa, çokça yemin etmesine izin vermemelidir! Vara yoğa yemin, kötü bir alışkanlıktır. Büyüklere hürmetin, yerini onlara vermenin ve herkesle iyi geçinmenin önemi anlatılmalıdır. Çocuklar anne ve babalarına Allah'ın imtihan vesilesi olarak verdiği emanetlerdir. Hiçbir çocuğun 'sahibi' anne-babası olmadığı gibi yetiştirilmesi ve sorumluluğu da anne-babasıyla sınırlı değildir. İslam fıtratı üzerine yaratılıp, hiçbir şekle girmemiş tertemiz kalplere sahip çocuklara, anne babaları şekil vermektedir. Temiz bir toprak gibidir çocuklar, o temiz toprağa hangi tohum ekilirse onun mahsulü alınacaktır.

Namaz, küçükken öğretilmelidir!
Öncelikle şunu belirtmek gerekir; 'o daha küçük, büyüyünce başlar' düşüncesi problemli bir düşüncedir. Büyüyünce namaz kılmak zor gelmesin diye çocuklar, daha küçükken namaza alıştırılmalıdır. "Kılacaksın,

kılmazsan dayağı yersin" gibi Peygamberi ahlaka uymayan yakışıksız cümleler yerine, sevgi dolu ama özellikle açıklayıcı ve ikna edici cümlelerle namazı çocuklarımıza anlatmak durumundayız.

İslam'ın getirdiği esaslar, İslami bir dilden şaşmadan çocuğun da anlayabileceği bir dilde anlatılmalıdır. Yaptığı işleri, adet olarak değil farkına vararak ve şuurla yapması gerektiğinin öğretilmesi gibi çocukları ikna edici cümlelere kurmak gerekir. Sözgelimi, yemek yiyor olmamızın asıl maksadının, kulun Rabbine ibadet etmesi, vatanına ve milletine faydalı hizmetlerde bulunması ve bütün insanların saadeti için çalışması olduğu öğretilmelidir. Dünyada bulunmamızın ve yaşıyor olmamızın gerekçesinin, ahiret için azık toplama olduğunu çocuklarımıza iyice kavratmak durumundayız.

Peygambere ümmet yetiştirmek!
Allah'ın bir emaneti olan çocuklarla ilgili ilk vazife ve görevimiz, onları her şeyin sahibi olan Âlemlerin Rabbi Allah'ın rızası doğrultusunda yetiştirmektir. Her Müslüman'ın ilk vazifesi, kız olsun erkek olsun, çocuklarına İslam'ı öğretmektir. İslam'ı öğretmek, İslam'ı bir bilgi kaynağı olarak onlara ezberlettirmek demek değildir. Haram ve helallere riayet etmeyen ama bütün bunları öğrenen çocuklara, ebeveyni İslam'ı aktarmış sayılmayacaktır. Bir hayat nizamı olarak İslam'ın çocuklara öğretilmesi, o nizamın ilk elden önce anne-babada vücut bulmasıyla mümkündür. Dört koldan ailemize yapılan saldırılara karşı önlem almadan, İslam bir hayat nizamı olarak ev içerisinde yaşanılamayacaktır.

Çocuk dövülemez!
Çocukları, iyilik adına dövmek diye bir şeyin varlığı söz konusu değildir. Çocuklara güzelliği çirkin bir fiille dayatmak mümkün müdür? Elbette değildir. "Ama sözümüzü dinlemiyor" yeterli bir gerekçe değildir. Ne kadar uğraşıldığı ve ne kadar ikna edilmeye çalışıldığı önemlidir. Terbiyede dayak olmaz.

1- Çocuğu dövmek, ahlâkının bozulmasına yol açar.

2- Devamlı dayak yiyerek büyüyen çocuğun esnekliği kalmaz, katı olur.

3- Dövülmek, çocukta anne-babaya karşı kızgınlığa yol açar. Çocuk kendi yaptığının kötü bir şey olduğunu düşünmez, kendini suçlu görmez, kendini döveni suçlar.

4- Dövülen çocuk, kızdığı zaman, o da şiddete başvurur, bir başkasını döver. Böylece dayak vicdanlı olmaya değil, saldırganlığa sebep olur.

5- Uzmanların ciddi bir kısmının da belirttiği gibi sözden anlayacak yaştaki çocuğa dayak atılmaz. Sözden anlamayan çocuğa ise -çok gerekliyse- hafifçe vurmak yeter. Başa, yüze tokat atmak, sopa ile dövmek asla Peygamber ahlakıyla bağdaşmaz.

Sosyal etkinlik ahlakı da tamamlar
Spor yarışmaları düzenlemek, çocuğun bedensel yapısının oluşturulmasında ve geliştirilmesinde oldukça etkili bir yoldur. Bu yol, çocuğun kendi fizik yapısına, oyun ve spora gereken ihtimamı göstermesine destek verir Peygamber (s.a.v), amcası Abbas oğullarının çocukları arasında koşu yarışı düzenlemiş ve yarışı kazanan çocuğa kucağını açıp, çocuğu sevmişti. Allah Resulü'nün uygulamalarından öğrendiğimiz kadarıyla, çocukların oyun oynamasına izin verilmesi hatta onların bu maksatla teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu etkinlikler, çocukların sosyal zekâlarını ve karakterlerini geliştirecektir. Burada da anne babaya düşen, çocuklarının helal ve haram dairesinde kalıp kalmadıklarını takip etmek ve onları güzele yönlendirmektir.

'Onlar benim dünya fesleğenlerimdir'
Ebu Eyyûb Ensârî (ra) anlatıyor: Resûlullah (s.a.v)'in yanına girmiştim. Hasan ile Hüseyin Hz. Peygamber'in önünde ya da kucağında oynuyorlardı. Ben: 'Onları seviyor musun ya Resûlullah?' dedim. Bunun üzerine O: 'Nasıl sevmem onları? Onlar benim dünya fesleğenlerimdir; onları koklarım' buyurdu. [Taberani]

'Ne güzel atlıdır onlar'
Ömer bin Hattab (ra) şöyle anlatmıştır: Hasan ile Hüseyin'i Peygamber sallallahu aleyhi vesellem'in iki omzunda gördüm. Ben: 'Altınızdaki at ne güzel' dedim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): 'Ne güzel atlıdır onlar' buyurdu. [Heysemi]

Resûlullah, izin veriyor!
HZ. Aişe Validemiz şöyle anlatıyor: Habeşliler mescidde oynuyorlardı. Resûlullah (s.a.v.), bana perde oldu da onların oyunlarına bakıp seyrettim. Böylece seyretmeye devam ettim. Nihayet bakmaktan ayrılan ben oldum. Oyun ve eğlenceye düşkün genç yaştaki bir kızın bunu ne ölçüde arzu edeceğini artık siz takdir edin! [Buhari, Müslim, Nesai]

Resûlullah, torunu ile gülüşüyor!
RESÛLULLAH (s.a.v.), muhtelif yerlerde çocukların oyun oynadığını görmüş ve onları yadırgamamıştır. Cabir (ra) anlatıyor: Resûlullah (s.a.v.) ile beraberdik. Derken bir yemeğe davet edildik. Giderken Hüseyin'in çocuklarla birlikte yolda oynadığını gördük. Allah Resûlü hemen insanların önüne geçti. Sonra (Hüseyin'i kucaklamak için) kollarını açtı. Çocuk ise yakalanmamak için şuraya buraya kaçmaya başladı. O esnada Resûlullah (s.a.v.), çocukla gülüşüyordu. Nihayet onu yakaladı ve bir elini çocuğun çenesinin altına diğer elini de ensesine koydu. Çocuğa sarılarak öptü ve şöyle dedi: "Hüseyin bendendir, ben de ondanım. Kim onu severse Allah da onu sevsin. Hasan ile Hüseyin torunlardan iki torundur." [Ahmet bin Hanbel]

BABACIĞIM BİR SAATİNİ ALABİLİR MİYİM?

Adam yorgun argın eve döndüğünde beş yaşındaki oğlunu kapının önünde kendisini beklerken buldu. Çocuk babasına, saatte ne kadar para kazandığını sordu. Zaten yorgun gelen adam, oğluna:

"Bu senin işin değil" diyerek karşılık verdi. Çocuk dayattı: "Babacığım lütfen bilmek istiyorum" dedi. Adam, "Bu kadar çok bilmek istiyorsan söyleyeyim" dedi, "saatte 20 dolar kazanıyorum."
Bunun üzerine çocuk, babasından bir istekte bulundu: "Peki Babacığım, bana 10 dolar borç verir misin?" dedi. Adam, daha çok sinirlendi: "Benim senin saçma oyuncaklarına ya da benzeri şeylerine ayıracak param yok" dedi. "Hadi derhal odana git ve kapını kapat." Çocuk sessizce odasına çıkıp, kapısını kapattıktan sonra, adam sinirli sinirli düşünmeye başladı: "Bu çocuk nasıl böyle şeylere cesaret eder?" dedi kendi kedine. Aradan bir saat geçmiş, adam biraz daha sakinleşmişti. Çocuğuna, parayı neden istediğini bile sormadığı geldi aklına. Yukarıya, çocuğun odasına çıktı ve yatağında uzanan Çocuğuna, uyuyup uyumadığı sordu. "Hayır uyumuyorum" diye yanıtladı çocuk. Adam, çocuğundan özür diledi: "Sana az önce sert davrandığım için üzgünüm ama uzun ve yorucu bir gün geçirdim, yorgundum" dedi. Ve elindeki parayı uzattı: "Al bakalım istediğin 10 doları." Çocuk sevinçle haykırdı: "Teşekkürler Babacığım" dedi ve yastığının altında sakladığı buruşuk paraları çıkardı, elindeki parayla birleştirdi, tümünü tane tane saymaya başladı. Oğlunun yastık altından para çıkarıp saydığını gören adam, yine sinirlendi: "Paran olduğu halde neden benden para istiyorsun?" diye bağırdı, "benim senin saçma çocuk oyunlarına ayıracak zamanım yok." Çocuk, babasının bağırmasına aldırmadı bile: "Fakat yeterince param yoktu ki… Ancak şimdi tamamlayabildim" dedi ve elindeki paraların tümünü babasına uzattı. "İşte sana 20 dolar, Babacığım" dedi, "şimdi bir saatini alabilir miyim?"
Acaba çevremizdekilere, en yakınımızdakilere ne kadar vakit ayırıyoruz. Ayırmak lazım.

Allaha emanet olun… Alıntıdır…

ÇOCUĞUNUZLA İŞ BİRLİĞİ YAPMANIN YOLU

Günümüzde çoğu anne baba, evlatlarıyla iş birliği yapmayı bilmiyor. Ya fazla baskıcı ya da lüzumsuz anlayışlı davranışlar sergiliyorlar. Oysa minik ipuçlarını ile istediğiniz gibi kaliteli çocuklar yetiştirmeniz mümkün:

Çocuklar… alemdirler doğrusu. Aynı anda iki şey nasıl olabiliyorlar şaşıyorum. Hem dünyanın en vazgeçilmez neşe kaynağı hem de insanı çıldırtabilecek potansiyele sahip yaramaz yumurcakları.

Onlarla iş birliği yaptınız, yaptınız. Aksi halde ellerinde oyuncak olmaktan öteye geçmeyen bir hayat yaşamaya mahkûmsunuzdur sevgili okurlar.

Çocuklarla iş birliği yapabilmemiz son derece önemlidir. Günümüz anne/babaları evlatlarıyla iş birliği yapmayı bilmiyor maalesef. Ya gereğinden fazla baskıcı ya da lüzumsuz düzeyde anlayışlı davranışlar sergiliyorlar. Oysa minik ipuçlarını yakalayarak istediğiniz gibi kaliteli çocuklar yetiştirmeniz mümkün.

Hep iyi olmalarını umuyoruz. Kızıyoruz, anlatıyoruz, tehditler savuruyoruz, olmadı yalvarıyoruz. Bozuntuya vermeden rüşvetler teklif ediyoruz. Yine olmadı kendi geçmişimizden muhteşem(!) örnekler veriyoruz. Yine tık yok! Ufak ufak kızmaya başlıyoruz. Üslubumuzu hakarete vardırıyoruz. Maalesef sonuç aynı… ona ulaşamıyoruz.

Yaş özellikleri ve gelişim süreçleri göz önüne alınacak olursa, farklı yöntemler kullanmanız gerekiyor. Ama ortalama her çocuğun en sevdiği durumları sıralayayım dilerseniz:

Mümkün olduğunca açık/net ve en önemlisi kısa konuşun.

Söylemek istediğiniz şeyi, gerçekten söyleyin. Yani aklımızdaki başka, ağzımızdan çıkan başka olmasın. Bu milletçe yaptığımız tipik bir hata. Hatta siyasiler bile yapıyor, ardından o meşhur ifadeyle durumu kurtarmaya çalışıyorlar malum: “Maksadını aşan bir ifade oldu”

Çocuğunuzun yaşına uygun olarak –ki bunun için her yaşın gelişim aşamaları hakkında bir fikriniz olmalı- seçenekler sunun. “Yerine koymadan kaybedemezsin.” ilkesi gereği, vazgeçirtmek istediğiniz durumun yerine koyabileceği seçenekleri olmalı. Kumandayı elinden bırakmıyorsa, daha iyi bir seçenekle yaklaşmalısınız. Kuru kuruya “Bırak onu!” emri işe yaramıyor çünkü biliyorsunuz değil mi?

Yaşam için yaşa uygun ilkeler ve aile içi kurallar koyun. Uyulmasını sağlayın.

Zor durumların üstesinden gelebilmek için espri/nükte kullanın. Çok işe yarıyor, deneyin.

Yaptığı güzel davranışların ödülü, olumsuzlukların cezası hakkından fikir edinmesini sağlayın.

Evde kimin patron olduğunu anlamalarını sağlayın. Kusura bakmasınlar ama anne/babaysak, iki gömlek öndeyiz. Bu durumu bilmeleri gerekir. Aksi halde bizimle yarışmaya başlıyorlar ve kim kimin anne/babası roller karışıyor.

Aslına bakarsanız zor değil… çocuklarla iş birliği yapmak, yetişkinlerle işbirliği yapmaktan çok daha kolay. Yeter ki nasıl yapacağınızı bilin. Uygulamaya çalışın okuduklarınızı. Baktınız olmuyor bana söyleyin. Evinize gelir (İstanbul'da yaşayanlar için söylüyorum tabii ki), yaşam alanınızı görür, ilişkilerinizi düzenlemenizde yardımcı olurum merak etmeyin J

Bugün biz onlarla iş birliği yapmazsak, yapmayı beceremezsek, çocuklarımız iş birliğine açık düşünce süreçleriyle büyümüyor. Baskıcı, yayılmacı, fırsatçı…vs. her türlü arızalı yolu öğreniyor; ama iş birliği fikrine kapatıyor kendisini. Ardından büyüyor. Yaşadığı ülkede çeşitli önemli kademelerde göreve geliyor. Ama kendisiyle bağlantılı diğer birimlerle iş birliği yapmayı bilmediği için olan biz vatandaşa oluyor.

Sevgili anne/babalar… lütfen çocuklarınızı çookk iyi yetiştirin! Şikâyet ettiğimiz herkesin çocukluğuna gitme şansımız olsa, kim bilir orada ne tür çocuk yetiştirme sahneleriyle karşılaşırdık!

Dn. Psikolog&Psikoterapist Mehtap Kayaoğlu
mehtap.kayaoglu@yuzlesme.tv

İLKÖĞRETİM İLK KADEME YAŞ DÖNEMİ

Okul çağı, çocuğun aile yuvasından çıkıp dış dünyaya açıldığı toplumsal çevreye iyice karıştığı çağdır. Bu yaşa kadar kızlar tutum ve davranışlarını genellikle anne ile erkekler ise baba ile kurdukları özdeşim sonucu kazanmışlardır. Fakat okula başlamayla birlikte öğretmen davranışları da bu dönem çocuklarının davranışlarının şekillenmesinde etkili olmaktadır. Bu nedenle anne-baba ve öğretmen, model olduğunu asla unutmamalıdır. Çocukta iyiyle kötüyü, doğru ile yanlışı seçme yeteneği yani üst benlik gelişmiştir. Çocuğun bağımlılığı azaldığından annesi, dünyasının ekseni olmaktan çıkmıştır. Bütün gününü anneden ayrı olarak ya dışarıda oyunda ya da okulda geçirebilir.

Duygusal gelişimi
Bu dönemdeki çocukların en önemli duygusal ihtiyaçları sevilmek, beğenilmek, değer verilmektir. Anne, baba, öğretmen tarafından ne kadar ilgi ve şefkatle muamele görürlerse, ruh sağlıkları o kadar yerinde olur. İlgi merkezi olma ve başarılı olma isteği kuvvetlidir. Gerçek başarılar elde edemezlerse, hayali başarılarla övündükleri görülür. Duygusal halleri çabuk değişir. Bu dönemde korku, öfke, kıskançlık, neşe, sevgi gibi duygular bir çocuğun gününü birbiri ardına doldurabilir. Gündüzleri birkaç saat yalnız kalabilirler. Çok çabuk motive olurlar, aynı oranda kendilerini çok çabuk beceriksiz olarak algılayabilirler. Her şeyin hepsini isterler. Paylaşmaktan kaçınırlar. Kendine verilen cezalara tepki gösterirler. Bencil ve kavgacı olabilirler. Bir şeye kızdığı zaman hemen tepki verirler. Çok köklü kararlar verip, bunları uygulamaktan birden vazgeçebilirler.

İlgileri
Temsil oyunlarına, hayvanlara, şarkılı temsillere ilgi devam eder. Kızlar; büyükler gibi giyinmeye, evcilik oynamaya Erkekler; şoförlük, pilotluk, askerlik gibi oyunlar oynamaya yönelirler. Böceklere ve diğer hayvanlara ilgi görülür. Küçük alışverişler ve ev işleri yapabilirler. Bir enstrüman çalabilirler. Uzunca süre sessiz oturabilirler. Yani kendisiyle gerçek nitelikte, birlikte eğitim uygulamaları yapabilecek bir çağa gelmişlerdir. Boyamasını istediğiniz bir şeyi dışına taşırmadan boyayabilirler. Yazı yazarken satırlara dikkat ederler. Gözetmen eşliğinde yüzebilirler, takım sporlarında kurallara uyabilirler. Bedenen hayli hareketlidirler. Yuvarlanmaktan, güreş etmekten, toprak ve kumla oynayıp, çukur kazmaktan hayli hoşlanırlar.

Dil gelişimi
Bu dönemde dil çok zenginleşir. Çocuk, çok fazla kelime öğrenir. Çocuğun sessiz okuması, sesli okumasına nazaran daha hızlıdır. Çocuk, bu çağın sonuna doğru yabancı dil öğrenmeye hazır hale gelir. Bu yaş çocukları konuşmaya, tekrarlamaya çok meraklıdırlar. Yazmaya ilgi ve merakları daha azdır.

6-7 yaş dönemi zihinsel gelişimi
Bu çağda çocuğun zihin gücü ve belleği bir hayli gelişir. Çocukta somut düşünce tarzı hâkimdir. Duyguları ile düşünür. Gözlemler ve deneyler

sonucu birtakım hükümler verebilir. Bu dönemde "Toptan görüş" hâkimdir. Bu nedenle, okumayı öğretmek için harflerden başlamak yerine, çocuk için anlamlı olan cümle ve kelimelerden başlamak daha uygundur. His ve heyecanlarının etkisinde kalarak yargılara varırlar. Olayları objektif olarak eleştiremezler. Sık sık kendilerini överler ancak bu dönemin sonunda kendi kusurlarını görmeye başlar ve eleştirirler. Zamanı ayarlayamaz, ilerisi için plan yapamazlar. Sayıları kavramaya başlarlar. Basit toplama- çıkarma hesapları yapabilirler. Söylenenleri dikkatle dinlerler, dikkat süreleri oldukça uzamış durumdadır.

Ahlaki gelişimi
Bu dönemdeki çocukların iyilik ve kötülük kavramları, ana- babanın beğendiği ve beğenmediği davranışları ile ilgili olarak değişir. Davranışlarının büyükler tarafından beğenilmesine önem verirler. Kusurlu görünmek onları endişelendirir. Suçlanmak, eleştirilmek istemezler. "Başkalarına zarar vermek kötüdür" gibi genel değer yargılarına varabilirler. Bu nedenle, bu dönemdeki çocuklara hangi davranışların iyi veya kötü olduğunu tanıtmak faydalıdır. Şikâyet etmeyi çok severler. Bu, onların ahlaki gelişimde kuralları katı bir biçimde algılamalarından ve davranışın altındaki niyeti henüz daha algılamamalarından kaynaklanır.

Aile ilişkileri
Aile büyüklerine karşı tavır takınırlar, yaramazlık yaparlar. Bazen de saygılı olurlar. Bu dönemdeki çocukta, çoğu zaman kişiliğini gösterme, bağımsız olabilme çabasıyla inatçılık, dik başlılık, itaatsizlik olabilir. Büyüklerinin her şeyi daha iyi bildikleri ve yaptıklarını düşünürler. Ana- babasını ve öğretmenlerini kendisine örnek seçerler. Kendini beğendirmek için elinden geleni yapar. Okulda günün önemli bir kısmının geçirilmesine rağmen, çocuğun ana- baba sevgi ve ilgisine ihtiyacı çok kuvvetlidir. Çok görülen şikâyet olayı, çok kere öğretmenin ilgisini çekmek için yapılır. Tenkitler çocuklarda çok büyük etki yapar. Alay ve şakalardan alınırlar.

Arkadaş ilişkileri
Bu yaştaki çocuklar, grup halinde oyun oynayabilirler. Arkadaşlıkları kısa sürelidir. Genellikle yakın arkadaşlarını kendi cinslerinden seçerler. Fakir - zengin ayrılığı gözetmezler. Fakat başka sınıf, okul ve çocuklarına karşı cephe alırlar. Giyim, konuşma, zevk bakımından çocuk, arkadaşlarını taklit eder ve bu konularda rekabete girerler. Sosyal yönden saygınlık kazanmak amacıyla güç gösterimine girerler. Eşya ve aileleriyle övündükleri görülür. Arkadaşları önem kazanır. Grubun menfaati uğruna kendi ihtiyaçlarını erteleyebilirler. İçinde bulundukları grupta prim yapan davranışları fark edip benimseyebilirler kavgaları, münakaşaları sık sık olur. Bu yaşlarda erkek çocukların fiziksel saldırganlığı, kız çocukların ise sözel saldırganlığı daha çok olur. Yabancı çevreye uyum sağlayabilirler. Alıntıdır

ÖZGÜVEN YIKAN AİLE TİPLERİNİ TANIYALIM

Çocuklarda özgüveni zedeleyen, yıkan ya da gelişimini engelleyen çeşitli aile modellerine ve yaklaşımlarını biliyor musunuz? Fertlerinin özgüvenlerini yıkan aile tipleri bakın nasıl özelliklere sahip ve nasıl tanımlanıyor?

Özgüvenin çocukların kendini ifade edebilmesi, hakkını savunabilmesi için gerekli olduğunu önceki yazılarımızda belirtmiştik. Bir çocuğun özgüvenli yetişmesi için neler yapılması gerektiğinden de bahsetmiştik. Bu gün çocuklarda özgüveni zedeleyen, yıkan ya da gelişimini engelleyen çeşitli aile modellerine ve yaklaşımlarına değineceğiz.

Koruyucu Aile

Bizim kültürümüzde en çok görünen ve çocuklarda özgüven gelişimini zedeleyen aile tipi koruyucu ailedir. Bu tarz ailelerde çocuklar aşırı derecede sevilirler. Bu sevginin neticesi olarak özellikle anneler çocuğunun her işini kendisi yapar. Yemeğini yedirir, odasını toplar, ayakkabısını giydirir, çantasını hazırlar, yatağını yapar. Hatta bazı ailelerde bu ilişki daha da ileri gider, çocuğun çorabını annesi giydirir, dişini annesi fırçalar, ödevini bile annesi-babası yapar. Her işi anne- babası tarafından yapılan bu çocuklar, kendi başlarına bir iş yapamayacaklarını düşünürler. Anneye bağlı bir kişilik geliştirirler. Komşu ziyaretlerinde annenin dizinini dibinden ayrılmaz, bir yabancı karşısında başlarını öne eğip öylece beklerler. Bu aileler çocukların kendi işlerini kendilerinin yapmasına fırsat vermeli ve onları cesaretlendirmelidir.

Mükemmeliyetçi Aile

Bazı aileler ise aşırı mükemmeliyetçidir. Bu ailelerde, çocuk ne yaparsa yapsın aileyi memnun edemez. Çocuk odasını kendi çapında toplar ama anne, “Bu nasıl oda toplama, hala yerlerde bir sürü oyuncak var” der. Çocuk yazılıdan 80 alır, anne-baba “Neden 100 almadın?” diye çocuğu sorgular. Çocuk, yemeğini doğal olarak biraz dökerek yer, anne-baba “Yemek yemeyi bile bilmiyorsun.” der. Bu ailenin çocukları bir türlü anne-babalarını memnun edemezler. Çünkü anne-baba daima mükemmeli ister, mükemmel ise bir çocuk için çok zordur. Bunun sonucu olarak da bu ailelerin çocukları devamlı eleştirilirler. Böyle bir eleştiri ortamında büyüyen çocuk yeteneksiz ve beceriksiz olduğunu düşünür. Biz mükemmel değiliz ki, çocuklarımızı mükemmel için zorlayalım.

Baskıcı Aile

Bu ailelerde çocuğun pek söz hakkı yoktur. “Sus bakalım, sen ne bilirsin?” “Geç odana sesini çıkarma” gibi sözlerle çocukların kendini ifade etmeleri, hakkını savunmaları engellenir. Anne-baba aşırı serttir. Her şey sertlikle ve katı kurallarla çözülmeye çalışılır. Sık sık şiddete başvurulur. Çocuk bu aile ortamında düşüncelerini ifade etmekten korkar. Çünkü anne-babasının aşırı sert tepki vereceğini ya da onun söyledikleri ile dalga geçeceğini düşünür. Bu ailede sindirilen ve susturulan çocuk, toplum içine çıktığında da kendini

ifade etmekten çekinir, korkar. Olayları sadece korku ile çözmek yanlıştır, korku bir eğitim aracı olabileceği gibi sevgi de bir eğitim aracıdır.

Kıyaslayan Aile

Bazı anne-babalar sürekli çocuklarını bir başkası ile kıyaslarlar. Çocuğun temizliği, uykusu, notları, boyu, resimleri, yürümesi, yemek yemesi ya kardeşi ya da komşunun bir başka çocuğu ile kıyaslanır. Bu kıyaslanma neticesinde çocuk başarısız ve beceriksiz gösterilmiş olur. Yetenekli olmadığı ona ima edilmiş olur. Daima kıyaslayacak iyi birileri bulunduğundan bu çocuklar bir türlü kendilerini başarılı hissedemezler ve kendilerine olan olumlu algıları ve saygıları düşer. Hâlbuki her çocuk özeldir ve sadece kendisi ile kıyaslanabilir.

Sevgi Göstermeyen Aile

Çocuklara aşırı sevgi gösteren aileler olduğu gibi hiç sevgi göstermeyen, hatta bunu yanlış olarak kabul eden aileler de vardır. Özellikle geçmiş yıllarda, çocuğu kucağa almak, bir başkasının yanında sevip öpmek ayıp sayılmıştır. Bu geleneğin kısmen devam ettiği yerler vardır. İşte, sevginin kalbe gömüldüğü ve ifade edilmediği ailelerde çocuklar sevilmediğini düşünürler. Sevildiğini görmeyen ve hissetmeyen çocukların ise genelde özgüvenleri ve kendilerine yönelik olumlu algıları düşük olur. “Beni kimse sevmiyor, çünkü ben sevilmeye layık değilim” düşüncesini geliştirirler. Bu nedenle sevgimizi ölçüsünde ifade etmekte fayda vardır.

Önümüzdeki hafta çocuğa aşırı özgüven aşılayan, yanlış yaklaşımlara değineceğiz. Çünkü her şeyde olduğu gibi özgüvenin de fazlalığı zarardır.

Psikolojik Danışman- Pedagog Mehmet Teber – Haber 7

EY EVLAT DİNLE NASİHATİMİ

Ey evlat!.. Bak dinle şu nasihatimi:
Kötülüklere duçar eyleme hayatını.
Ey evlat!..
Tarlayı bir yıl öncesinden nadasa bıraktın. Yağmur yağdı, toprak suya doydu. Sen, sapanı aldın, tarlaya daldın; tarlayı sürdün. Yabani otlardan ayıkladın. Suladın. Ürün, boy verdi. Biçtin. Harmana getirdin. İstediğin mahsulü alamaz isen;
Harman utansın!...

Ey evlat!..
Atını yetiştirdin. Kılıcını kuşandın. Er meydanına inmek için yola koyuldun. Yollar sarp yokuş ve kayalık. Bin bir çile ve ızdırap var. Yılmadın, yıkılmadın. Meydana, inmek için var gücünle mücadele ettin. Mücadele etmek için indiğin alan dar gelmiş ise;
Meydan utansın!...

Ey Evlat!..
Hakk için halk için mücadeleye koyuldun. Olanca gücünle mücadele ettin. Ancak, bir takım hainler çıkarak seni bu kutsal davandan alıkoymak istemelerine rağmen mücadele neticesinde zafer senle vuslat bulmuyorsa;
Zafer utansın!..

Ey Evlat!...
Mevki sahibi oldun. Herkes senin önünde el pençe divan duruyor. Sen kimseyi takmıyorsun. Makamı daim sanıyor, yalancı dünya malına tema ediyorsun. Bu çirkinliği gözün görmüyorsa;
Gönül gözün utansın!..

Ey Evlatl!...
Naziksin. Güzelsin. Kibarsın. Şıvgın gibi delikanlısın. İkbal sahibisin. Mevkie yakınsın. Kalbin güzel. Fikirlerin muhteşem. Ancak, zaman zaman kalp kırıyor, azar ediyorsun. Buna da senin sözlerin neden oluyorsa;
Dil utansın!...

Ey Evlat!..
Elin kalem tutuyor. Yazı yazıyorsun. Yazdığın yazılardan birileri rahatsız oluyor. Parasının gücünü konuşturuyor. Adalete etki ediyor. Sen ise, 'Allah'a güvenip, şekvaya düşmüyorsun' Buna rağmen mağlupsan;
Adalet utansın!...

Ey Evlat!..
Gayret ediyorsun. Çalışıyorsun. Rızkını kazanıyorsun. Evinin iaşesini

sağlıyorsun. Ancak seni bu güzel hasletlerden mahrum edip, seni senden almak istiyorlar. Dayanıyorsun. Ancak buna rağmen seni çaresiz bırakıyorlarsa;
Derman utansın!..

Ey Evlat!..
Korku, senden kaçarsa şahsiyete erersin. Üzerinde hiç kimsenin hakkı yoksa, hakikate erersin. Böyle olmana rağmen, şefkat gemileri fırtınalı günlerde insaf limanlarına sokulmuyor ise, hiç hayıflanma;
Liman utansın!..

Ey Evlat!...
Sen eşref-i mahlukatsın. Dünya seni aldatmasın. Yüreğin külhan, nefsin ziyan olsun. Hak yolunda yok olmaktan sakın geri kalma. Bu yolda her şeyini vermeye hazır ol. Ancak kadrin kıymetin bilinmez ise, bırak bilinmesin;
Külhan utansın!..

Ey Evlat!..
Bilirim derdin çoktur. Yarana merhem olmakta aciz kaldım. Benim bu tavsiyelerim kulağına küpe olsun. Doğru bildiğin yolda tek başına da kalsan, arkana bakmadan yürü…
Seni güzele ulaştırmayan yol utansın!..

Ey Evlat!...
Doğdun. Büyüdün. Herkese iyilik yaptın. Kimsenin hakkında hak iddia etmedin. Ruhunu Rahman'a teslim ettin. Senin için 'Nasıl bilirsiniz' dediklerinde, art niyetli birileri çıkıp 'iyi değil' derse…
Musalla taşı utansın!...

Ey Evlat!...
Dik dur. Dik yaşa… Mütevazılıkta, eğil ki, yerler alnından öpsün. Mücadelen, Hakk için olsun. Yollar, sana dar geliyorsa, "kader" de, yoluna devam et.
Sana geçit vermeyen yollar utansın!...

YOLUN AÇIK OLSUN EVLAT!...

Yazan: Mustafa Eranil

ÇOCUKLARINIZI KUZU GİBİ YETİŞTİRMEYİN

Bostan ve Gülistan'ın yazarı Sadi-i Şirazi'ye ait olan bir söz okudum: Çocuklarınızı kuzu gibi yetiştirirseniz, koyun gibi güdülürler.

Günümüzde birçok anne-baba, çocuklarının özgüven ve sorumluluk sahibi olmadığından şikâyetçi. Hakkını savunamayan, doğru bildiğini söyleyemeyen, bir toplum içine girdiğinde çekingen davranan, marketten yanlış aldığı bir ürünü değiştirmekten aciz, odasını toplamayan, ödevlerini kendi başına yapmayan çocuklar, günümüzde çok karşılaştığımız çocuk tipleri.

Bu ve bundan sonraki yazı dizimde çocuklarda özgüvenin ve sorumluluğun nasıl kazandırılması gerektiğine değineceğim. Çünkü özgüven ve sorumluluk sorununu çözdüğümüzde, özgüven sahibi ve sorumluluk alan bireyler yetiştirdiğimizde hem aileler daha mutlu olacak hem de bu bireyler ileride devletlerine ve milletlerine önemli katkılar sağlayabilecekler.

Özgüven konusuna girizgâh yapmadan önce kendi hayatımdan bazı paylaşımlarda bulunmak istiyorum. Ben de birçok Türk çocuğu gibi koruyucu bir ailede büyüdüm. Evin de ilk çocuğuydum. Haliyle seviliyordum. Ekmeğimi annem dürüp elime veriyor, ayakkabılarımı o giydiriyordu. Okul çantamı zaten annem hazırlıyordu. Annem ve babam, benim adıma neredeyse her işi yapıyordu. Böyle bir ortamda büyüdüm ben. Çekingen, sınıfta pek de söz almayan ama aynı zamanda çalışkan da bir öğrenciydim.

Sanırım ilkokulun sonlarıydı. İzmit'te Yeni Cuma Parkı'nda oturuyordum. Dershaneden çıkmıştım. Aklıma ayakkabımı boyatmak düşüncesi geldi. Oradaki boyacılardan birini çağırdım. Çağırdığım çocuk benim yaşlarımdaydı. Ayakkabımı güzelce boyadı. Bittiğinde ona boya ücretini sordum. Şimdinin parasıyla 10 TL gibi bir fiyat söyledi. Hâlbuki o zamanlar ederi belki sadece 1 TL idi. Ben o çocuğa "Neden bu fiyat?" diyemedim. Sadece "10 lira mı?" dedim yeniden. Hakkımı arayamadım. Onunla pazarlık yapamadım. Cebimdeki tüm paramı o çocuğa vermek zorunda kaldım. Neden mi? Tabi ki özgüven sahibi olamadığım için.

Kuzu Yetiştirmek

Üniversite yıllarıma geldiğimde, üzerimdeki bu ölü toprağını ancak atabildim. Bunda üniversitemin ve hocalarım katkısı çok fazla. Hepsinin ellerinden hürmetle öpüyorum. Beni sürekli grup projelerinden görevlendiren ve neredeyse her hafta sınıfın karşısında sunu yaptıran eğitim sistemi sayesinde özgüvenim dirilmeye başladı.

Yine bu yıllarda bir derginin arka kapak sayfasında meşhur Bostan ve Gülistan'ın yazarı Sadi-i Şirazi'ye ait olan bir söz okudum: **Çocuklarınızı kuzu gibi yetiştirirseniz, koyun gibi güdülürler.**

Bu söz beni çok etkiledi. Belki de o an, hayatımdaki kırılma noktalarından birisiydi. Anladım ki, annem-babam o tertemiz olan niyetleri ve büyüklerinden elde ettikleri tecrübeler çerçevesinde beni kuzu gibi yetiştirmişlerdi. Zaten bizim kültürümüzde kuzuluk keçiliğe evla değil midir? Kuzuluk pekiştirilirken, keçilik yerilmez mi? Bu şekilde özenle yetiştirilen kuzucukları (evde aslandırlar da sadece dışarıda kuzu olurlar) hayatının çeşitli dönemlerinde boyacılar da güder, simitçiler de. Hele ergenlik döneminde gençlerin etrafı kuzu avcısı kötü şer odaklarıyla dolar. Kimi kuzuları kendi safına alıp sapkın düşünceleri onlara aşılar, kimisi de madde bağımlısı yapar. Kimi bu kuzucukları fuhşa, kimisi ise suça sürükler.

İşte, çocuklarda özgüveni yıkan, sarsan, zedeleyen anlayışların başında onları kuzu gibi yetiştirme çabası geliyor. Kuzu gibi çocuk isteyen ve böyle de çocuk yetiştiren anne-babalar bu kuzular büyüdüklerinde ise şikâyetçi oluyor: “Kendi başına bir iş yapamıyorsun.”, “Bilmem ne kadar adam oldun hala baba eline bakıyorsun.”, “Bir baltaya sap olamadın.”

Bu kuzular bizim eserimiz, anne-babalar! Onlara kızmaya gerek yok ki? Çünkü onları güdülerek bir iş yapmaya alıştıran biziz. Bir baltaya sap olabilmeleri için bir çobanın gidip onları bir baltaya takması gerekiyor. Nasıl “kendi başına” iş yapsınlar ki? Küçükken kendi başlarına iş yapmaya kalkıştıklarında, biz onları inatçılıkla, söz dinlemezlikle ve asilikle suçlamadık mı? “Keçilik yapma!” demedik mi? Yıllardır onun adına işleri biz yapmadık mı? Şimdi nasıl kendi başlarına bir şeyler yapmasını bekleriz bu kuzucuklardan? Kısacası suç bizim, yani anne-babaların.

Nedir Özgüven?

İsterseniz şöyle yapalım. Özgüveni açıklayıp özgüveni zedeleyen diğer anne-baba yaklaşımlarına önümüzdeki hafta değinelim. Sonra da özgüveni nasıl kazandıracağımızı konuşalım. Bir sonraki adımda ise sorumluluk duygusuna değiniriz.

Özgüven, kişinin kendi benliğine karşı olumlu hisler beslemesi, yapabileceğine, yetenekli olduğuna inanmasıdır. Bir şeyleri başarabilmek için gerekli olan enerjiyi kendi içinden (yeteneklerinden, becerilerinden) alabilme gücüdür.

Yeni Cuma Parkı’nda bir boyacı karşısında ben çaresiz kalmıştım. Çünkü ben, o boyacıya karşı çıkabileceğime inanmıyordum. Bunu yapabileceğimi zannetmiyordum. Yapmaya kalkıştığımda ise başarısız olacağımı düşünüyordum. Çünkü bana karşı çıkmak değil, tabi olmak öğretilmişti. En sevdiğim, en yakınım iki insana, anne-babama bile karşı çıkamazken elalemin yedi kat yabancısına nasıl karşı çıkacaktım ki?

Psikolojik Danışman&Pedagog Mehmet Teber – Haber 7
m.teber@yahoo.com – www.mehmetteber.com

ÇOCUKLARA NAMAZ ALIŞKANLIĞI KAZANDIRMAK İÇİN NELER YAPILMALI?

İçimizde en ufak bir şüphe bulundurmayarak şuna inanıyoruz ki, Allah tarafından insanlığa gönderilen son mükemmel din olan İslam, bütün insanlar için en ideal en huzurlu hayat tarzını sunan bir din olarak çocuklarımızı da küçük yaşlardan itibaren ibadetlere ve özellikle de namaz ibadetine alıştırmamız gerektiğini emir ve tavsiye eder.

Çocuklarımızın hem dini terbiyelerinde hem de ibadet anlamında gösterdikleri hassasiyet ölçüsünde üzerinde en fazla durulması gereken husus namaz ibadetidir.

Namaz ibadetinin İslam'daki diğer ibadetlere nazaran çok daha sıklıkla ifade ediliyor olması, onun çok önem arz ettiğini ortaya koyar. Peygamber Efendimiz (sav) da hadis-i şeriflerinde namazın üzerinde çok durmuş, ona çok büyük önem vermiştir. Namaz farzı; hiçbir şartı olmaksızın gerçekleştirilmesi istenen bir farzdır. Diğer farzların büyük kısmı bir takım şartlara bağlanmışken Namaz ibadeti şartlara bağlanmamıştır.

Kendisi kılıp çocuğuna namazı emretmeyen ebeveyn yanlış yapmaktadır. Rabbimiz, Taha Suresinin 132. ayetinde şöyle buyurur: "(Ey Muhammed) Ailene namaz kılmalarını emret, kendin de onda devamlı ol. Biz senden rızık istemiyoruz, sana rızık veren biziz. Sonuç Allah'a karşı gelmekten sakınanındır."

Ayette de görüldüğü gibi, mukaddes kitabımız Kur'an-ı Kerim, çocuklara namaz ibadetinin sevdirilmesi ve öğretilmesi için, anne babalara çok önemli görevlerin düştüğünü göstermektedir. Çocuklara namazın, hayatın kopmaz, ihmal edilemez bir parçası olduğunu dahası namazın hayatın özü olduğunu iyi anlatmak ve öğretmek gerekmektedir. Çocukların namazla ilişkisi, anne babaların yükümlülüğündedir. Bu Allah tarafından verilmiş bir ödevdir.

Peygamber Efendimiz (sav), anne babaların bu yükümlülüğüne işaret ederek şöyle buyuruyor: "Çocuk yedi yaşına gelince namazı emredin. On yaşına gelince (gerekirse) namaz hususunda dövün" [Ebu Davud] Bu hadis-i şerifteki 'emir' dili, muhakkak yapılmasına işaret etmektedir. Aksi takdirde karşılığında vebal, kınanma ve azap vardır.

Namaz, dinin merkezindedir
Namaz ibadetinin dinin merkezinde olduğu bugün herkes tarafından açık ve net olarak bilinmektedir. Birçok ayet ve hadis-i şeriflerle sabitlenmiş bir hükümdür namaz. İslam âlimlerinin büyük çoğunluğu namazı terk hususunda ağır cezalar ve yaptırımlar öngörmüşlerdir.

Namaz ibadeti böylesine önemli bir yerde bulunurken, bu ibadet muhakkak çocuklarımızın eğitiminin merkezinde de olması gereken bir ibadettir. Anne babalar, küçük yaşlardan itibaren çocuklarına namazı sevdirmek için

ellerinden geleni yapmalı, bu uğurda her türlü meşakkate katlanmalıdırlar. Ayetteki ifadeyle, bu hususta sabırlı ve sebatlı olmak zorundadırlar.

Çocuklarımıza namazı sevdirmek için dikkat!
Çocuklarımıza namazı sevdirmek için öncelikle kararlı ve düşünceli olmak zorundayız. Çocuklarımızı daha çok küçük yaşlarından itibaren namaz ibadetine karşı sevgi dolu olarak yetiştirmek gerekiyor.

1) İkna edip sevdirmek en temel düsturdur. Namazı öğretmeyin, sevdirin.

2) Sevdirmeden ve anlatmadan çocukları namaza zorlamak, namaz kılmalarını mecburi tutmak onları namazdan soğutur. Buna dikkat etmek gerekir.

3) En iyi öğretmen örnekliktir. Çocuklar, sizin namaza gösterdiğiniz saygı ve sevgiyi görmeliler.

4) Namazı ilgi çekici hale getirerek, çocukların sevgi dolu bir merak edinmelerini sağlamak gerekir. Kitaplarla, CD lerle namaz eğitimi çeşitlendirilmelidir.

5) Çocuk güzel hediyelerle teşvik edilmeli, onun için sürprizler hazırlanmalıdır. Teşvik ve tebrik edilmelidir.

6) Kendisine ait bir seccadesi, tesbihi ve takkesi olmalıdır. Kız çocuklarına namaza mahsus özel beyaz başörtüsü alınmalıdır.

7) Küçük yaşlardan itibaren devamlı camiye götürülmeli ve çocuğun namazı en ön safta kılması sağlanmalıdır.

Peygamberin çocuklarla ilişkisinin merkezinde namaz vardır
Peygamber Efendimiz (sav)'ın çocuklarla ilişkisinin merkezinde namaz ibadeti vardır. Efendimiz, namazı çocuklara sevdirmek ve öğretmek için çeşitli yöntemler uygulamıştır. Efendimiz (sav) bazen evde çocuklara abdest aldırıp onlara namaz kıldırmış, çoğu zaman da çocukları camiye götürerek onlara cemaatle namaz kıldırmıştır. Efendimiz (sav)'ın bu yaklaşımına maruz kalan çocuklar, bundan çok memnuniyet duymuşlardır. Zira büyük adamların safında onlar gibi sayılmak, çocuk için tarifi imkânsız bir duygu, yüce bir makamdır. Hele cemaat ehli tarafından başı okşanıp medhedilmesi ayrı bir zevk bir taltif ve teşvik edici bir davranış olmaktadır.

Rivayetle sahabeden Enes (ra) anlatıyor: "Ben, annem ve teyzem Ümmü Haram evdeyken, Resulullah (sav) çıkageldi. Bir müddet sonra; 'Kalkın size namaz kıldırayım' dedi. Beni sağ tarafına aldı. Öylece bize namaz kıldırdı. Namazdan sonra bize dua etti..." [Müslim]

İbni Abbas der ki: "Ramazan veya Kurban Bayramı günü Resulullah (sav) ile birlikte bayram namazına gittim. Allah'ın Resulü namaz kıldırdı. Sonra hutbe okudu. Daha sonra kadınların bulunduğu tarafa gelerek onlara vaaz

etti ve namaza devam etmelerini söyledi." [Buhari, Müslim]

Semure bin Cündüp, çocuk yaşta iken, Hz. Peygamber ile birlikte bir kadının cenaze namazını kıldıklarını haber vermektedir. [Müslim]

RESULULLAH'IN UYGULAMASIYLA EĞİTİMİN 40 ALTIN KURALI

Efendimiz, (s.a.v.), bütün güzel hasletlerinin yanı sıra en mükemmel öğretmen olarak da bütün insanlığa rehber olmuştur. Peygamberimiz (s.a.v.), eğitimde, güzel üslup ve belirgin bir metod uygulamıştır. Efendimiz'in eğitim modeli, İslam'ın öğretilmesi ve anlatılmasında örnek alınacak tek ve en geçerli modeldir

Söylediğini yaşardı!
1. Efendimiz, söylediği hakikatleri bizzat yaşayarak hayatıyla göstermiştir.

2. Dinî yükümlülükleri yavaş yavaş, basamak basamak bir sistemle öğretmiştir.

3. Öğretmede orta yolda durmaya ve insanları bıktırmaktan uzak durmaya dikkat göstermiştir.

4. Öğrenenler arasındaki kişisel farklılıkları göz önünde bulundurmuştur.

5. Karşılıklı konuşma ve soru-cevap şeklini kullanmıştır.

6. Yanlış düşünceyi söküp atmak ve gerçek doğru bilgiyi net bir şekilde muhatabın kafasına yerleştirmek için aklî ölçüleri kullanmıştır.

7. Muhataplarına soru yönelterek onların zekâ ve bilgi seviyelerini ölçmüştür.

8. Mukayese ve örneklendirme metodunu kullanmıştır.

9. Benzetme ve halk arasında yaygın olarak kullanılan örnekleri kullanmıştır.

10. Görselliğe başvurmuş, anlattığı hususu, elinde herhangi bir şey ile yere ve toprağa çizerek göstermiştir.

Somut açıklamalar yapardı!
11. Sözle beraber jest ve mimiklerini kullanmış ve el ile işaretlerde bulunmuştur.

12. Önemine binaen, halin mümkün kıldığı bir nesneyi bizzat eline almış, eliyle kaldırmış ve arkasından söyleyeceği hususu söylemiştir.

13. Muhataplarından bir soru gelmeden söze önce kendileri başlamıştır.

14. Muhatabının sorusuna eksik ve fazla olmadan cevap vermiştir.

15. Bazen muhatabının sorusuna, onun ihtiyacına binaen sorduğundan daha fazlasıyla cevap vermiştir.

16. Muhatabını, güzel bir hikmete binaen, sorduğu sorudan daha önemli bir hususa yönlendirdiği de olmuştur.

17. Soru soranın sorduğu soruyu tekrarlamasını istemiştir.

18. Muhatabın aldığı cevabı tekrar etmesini istemiştir. Böylece cevap unutulmayacaktır.

19. Teşvik için övmeye başvururdu. Bildiği bir husustan dolayı kişiyi imtihan etmiştir ki bununla doğru cevap vereceği için kişiyi övmek istemiştir.

20. Önünde olan bir olaya karşı susma yolunu tercih etmiştir.

Sözü, kısa ve öz ifade ederdi!
21. Öğretme esnasında meydana gelebilecek imkân ve fırsatları değerlendirmiştir.

22. Latife ve şaka yoluyla öğretmeyi de tercih ettiği görülmüştür.

23. Öğrettiği hususu yeminle perçinlemiştir.

24. Öğretilen hususun önemine binaen sözü üç kere tekrar etmiştir.

25. Konunun önemini oturuşunu ve duruşunu değiştirerek ve sözü tekrar ederek göstermiştir.

26. Cevabı geciktirerek muhatabın sorusunu tekrar etmesini sağlayarak onu uyarmıştır.

27. Muhatabı intibaha sevk etmek için, onu omzundan veya elinden tutmuştur.

28. Muhatabı teşvik için veya onu sıkıntıya sokacak bir durumdan dolayı, bazı hususların gizli kalmasını yeğlemiştir.

29. Söyleyeceği hususun hafızalarda daha iyi yer etmesi veya ezberlenmesi için, sözü kısa ve öz bir şekilde ifade etmiş, daha sonra ise ayrıntılarına geçmiştir.

Yazma metodunu kullanmıştır!
30. Cevabın birkaç madde ile verileceği durumlarda önce cevabın kaç maddeden oluştuğunu bildirmek için sayıyı söylemiş daha sonra saymıştır.

31. Vazetme, nasihat etme ve öğüt verme metodunu kullanmıştır.

32. İnsanların şevklerini kamçılama veya neticesi elem verici hususlardan şiddetle uzaklaştırma metodunu kullanmıştır.

33. Kıssa ve geçmiş ümmetlere ve insanlara dair haberlerle öğretme metodunu uygulamıştır.

34. Sorunun cevabının muhatabı utandırma ihtimali olan hususlarda önce nazik bir hazırlık süreci hazırlamış ve soruyu öyle cevaplandırmıştır.

35. Sorunun cevabının muhatabı utandırma ihtimali olan hususlarda üstü kapalı olarak kinaye yoluyla ve işaret ederek yetinmiştir.

36. Kadınlara öğretmeyi ve nasihat etmeyi de asla ihmal etmemiştir.

37. Halin gerektirdiği durumlarda öğretme hususunda azarlayıp paylamayı ve kızmayı da ihmal etmemiştir. Ne var ki onun paylaması ve kızması da merhamet yörüngesinde ve ümmetinin selameti için olmuştur.

38. Talim ve tebliğde, yazma metodunu da kullanmıştır.

39. Yabancı dilleri (mesela Süryaniceyi) öğrenmesi için bazı sahabeleri görevlendirmiştir ki bu husus da günümüzde dünyanın dört bir tarafında İslam'ın güzelliklerini öğrenmek isteyenlere karşı yapılacak vazifenin çok önemli bir basamağını teşkil etmektedir.

40. Bizzat kendi mübarek zatıyla talimde bulunmuştur.

NETİCE-İ KELAM

Değerli okurlarım, takdim kısmında da bahsettiğim gibi ahir zamanda özellikle çeldiricilerin, fitnelerin kol gezdiği bu devirde evlatlarımızı ahlak, iman, erdem düsturları ile yetiştirmek oldukça önemli. Zor çünkü sadece ailede değil, okulda, mahallemizde, şehrimizde ve global dünyanın sanal aleminde evlatlarımız her türlü etkiye açıkken, izlenen filmler, TV ve radyo programları sosyal medya bir amaçla hazırlanıyor. Her zihniyet kendi etkileşim aracını üretiyor.

Bizler madem Müslümanız o zaman kendi etkileşim araçlarımıza sahip çıkmalı ve zaman uygun yeni nesil metotları uygulamalıyız. Yoksa evlatlarımız kontrol edilemez dış çevrenin etkisine maruz olarak elimizden kayıp giderler. Sadece elimizden kaymakla kalmaz ne ailesine ne memleketine ne de kendine faydası olmayan ucube nesillere doğru evrilip gideriz. Biz Nebevi usule sarılmak zorundayız. Allah'ın emirlerine önce kendimiz uymalı evlatlarımız doğru örnekler olmalıyız. Evlatlarımız birinci öncelikle bizi taklit edeceklerdir. Bize benzeyeceklerdir.

Bu e kitabımızda eğitimin konusu çocuklar ise de ebeveynlere de hitap eden pek çok mevzu bulunmaktadır. Yani eğitim aileden başlar.

Allah'a emanet olun.